

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארת שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ד' לפניו ל'עז'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת אמור תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

יבמות. הבא על יבמותו - פרק שישי דף סב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (סוסינולין)
הרש"י

1 משיא אפשר - דאי לא אבאיה חוה - לא היה נקבה אחריה. אבל אבא, מי שיש לו
2 עני זכרים - נקבות הרבה בעולם. פירתיה - משום שכונה. ואסור לשאר כל אדם
3 לעשות כן. הוסיף יום אחד - הקדוש ברוך הוא אמר לו: "יודקשתם היום ומחר", והוא
4 אמר: "זהו נכונה שלשלת ימים". ולא קבע לו זמן - אימתי יתר עמי, שאפרוש את אחד
5 קודם. לאחליבם - לנשיכם. אשר - לשון יישר.
6 קדע שבחא - גביס שבת, בפרק רבי עקיבא
7 (פ"א) גמירין לו, דעבדו פרישה כארבי
8 בשבחה. ופרשו חמישי וששי שלמים, ובשבתא
9 שריא שכניה והוא שלישו לימים השלמים, ויום
10 ראשון לא חשיב, שלם היה לילו עמו. אתן קן
11 את חבל - אתון רמיין וקון, לומר: נקבות היו
12 עמון, כי שת לו ודע אתר חתת חבל - אלמא
13 תשלומין בעי, ולא טיבא כלא עש זכרים ושתי
14 נקבות. ורמי - אליבא דרבי, מאי
15 מקמא דרבי נתן? אליבא דרבי הלל - או רבי א
16 נקבה, ולא מבריתא עולם ליה, ולא ממשא. לא
17 תתו בריאה - ולא עבד שלמו לתתה, אלא
18 לשבת - ליהדות עסקים ביישובו של עולם. אין
19 לו כבוד לחלה - כי בבור שילדו לו משתנין
20 אינו טעם פני שנים. בני - בני פריה ורביה
21 ניתו - דכתיב: "ויזמר לזם פרו ורבי"
22 (מראית ט). נבכריותן - אבל יודע
23 ניתו, דבת כבד, ובכר כפשוטו. אבל יודע
24 נהנה בתו, דבראמיין בקדושין (י"ג) רבי יודע
25 אביו דבר הורה. בלארן בן בלארן - אלמא
26 גנים מיקרו. חיים - מתיחסין אחרי אביהן.
27 נתניין לו חיים - מראשונים, דבכתיב
28 שגולד דמי. שבו לכו פה - אליעזר עבד
29 אברהם הוה. ציבא - עבד בניעול של משרבות
30 הוה. שאני דרמיטו ושמיטו בשמיטתו - שהוכיח
31 שמוטמו של אביו בלארן בן בלארן, אלמא
32 גנים מיקרו, אבל בלא לא תוכחו בשמותון.
33 משום דרבי אפי' - כלומר, שעמא דפריה ורביה
34 משום דרבי אפי'. ורמי: כיון דנעלו על ידי
35 נשמות שבאיתו ארעו שמיטתו - הרי קיים
36 רש"י

1 **מדעתיה** הוא דעבד - אף על גב דקל חומר קאמר - אין זו קל חומר גמור. דאטו
2 מפני שעה פעם אחד לכל, יכנס לעולם פרו רובתי אי נמי דקא או אמר
3 לבטל, משום שערות הדורות.
4 **וקבע** לזם זמן - ואם תאמר: ארביה, ויתוסף יום אחד.
5 לפרוש יותר מעל הספק? ויש לומר: דהבא פריש
6 וקבע לזם זמן (משום) שעתיד שיש ולא יודו
7 זכריים לפרוש אלא יום אחד מימם קרי, אלא
8 משום ספק פליטה דחוקק לפרוש שלשה ימים. קל
9 חומר אגו, שלא קבע לו זמן, ויש ספק שיתחד
10 הדובר בשעת תשמיש או ביום תשמיש.
11 **דכתיב** אמור לזם - ואם תאמר: ומגל
12 שפירש מיתרע: ואלה משעה נאסר
13 במתן תורה עם ישראל - שוב לא חזר לו,
14 כדכתיב: "ואתה פה עמנו מעדיו ויש לומר: הרי
15 לאו פריש מרתע - לזם כעסו עליו אחר
16 ומרע: דאי לא ודאי כשעמנו מפי הגבורה" אל
17 נעשו ולא אשתי נשא קל חומר בעצמו. וגלה לא
18 דעתו, ועשה לא אדל כפני עצמו או נתן לו גט -
19 ולפיכך כעסו עליו. ואם תאמר: ולמה נשתתן כל
20 בק, שלא כעסו עליו אלא בחמתו שהוא זמן גדול
21 אחר מתן תורה? ויש לומר: שלא נתגלה כל
22 אלא באותה שעה. ויתוסף יום אחר: כשעשה
23 שאמר הקדוש ברוך הוא לנשתי ליחך שבועים
24 וקצים מישראל, אמר: מרע: מימי אשתי נשתתן כל
25 אלו שנתכבשו לנולדת. אמר: שפיריה איך לזן
26 לנשתייה על אלו, שמיים שדברה השכינה עם
27 אחר קל חומר ממני. ואם תאמר: למה כעסו עליו,
28 מאד? שהסכים לו המקום? ויש לומר: משום
29 דבראמיין (במכות י"ב). ברוך שברא רוח לזן
30 מוליקין, ומוטו ושיעודו שני, אלא רצת לזן
31 **התורה** כולה ישראל משומדים - כי אין
32 זל על דחומר גמור, דשמיא פתי משום דקדשים
33 אבל כל התורה כולה - ארבת יו, לא ללמדם
34 ולחזרתיים בתשובה. **אף** היום לילו עמו - אין
35 זו דרשה גמורה, ד"דחיים משמע: היום משם.
36 **רבי** יוחנן אמר קיים פריה ורביה - אף על גב
37 דלענין דברי ארמיין (במכות כ"ב). ור
38 שנתניין כעסן עגולד דמי. מכל מקום מחטבא
39 ליה לרבי יוחנן דאמי, כיון דנבכריותו קיים דורע
40 משום ארתי באותה שעה - מפרט נמי
41 כשתנייה.
42 **בני** פריה ורביה ניתו - ואם תאמר: דבפרק
43 "אף ארבי מיתרע" (מסדרין ט"ז) נשבע
44 דבני נח לא מפקדו אפריה ורביה? ויש לומר:
45 דהבא לאו בני חיוב אפריה ורביה קאמר, אלא
46 כלומר: שניהם נקראים על שםם, דבראמיין
47 במסוך.
48 **דלאו** בני נחלה ניתו - כלומר: נחלה בבורה.
49 אבל נברי יורש את אביו דבר תורה
50 דבראמיין בפרק קמא דמקדש (י"ג).
51 **הכל** חומים עבדו שאין לו חיים - כי ואם
52 נשתחדר לא קיים פריה ורביה. ואם
53 תאמר: ואלו דבראמיין בני חינו? נבדו חינו? בן חינו?
54 לישא שפחה אינו יכול, משמע דאם היה יכול
55 לקיים - היה שני ליה רבי, ובאמי ורמי
56 לא מפקדו אפריה ורביה. ולא מיפטר רביה ויש
57 לומר: דאם היה יכול לישא שפחה - לא היה
58 בפניו לרבו לשחררה, כיון דשבת מיתה היה יכול
59 לקיים. אף על גב דלעיל משמע דפריה ורביה תלי
60 בשבת, דקאמר רבא: מאי עמטא דרבי נתן בלאב
61 דבית הלל - לא תדו בריאה לשבת יערה? והא
62 עבד רביה שבת - מכל מקום לא הוה בפניו לרבו,
63 כיון דיכול לקיים כל דהו.
64 וכל

27 אחר תחת הכל כי הרגו קוין. ורגנו אדוני הוא דקא מודית. תניא ארדי: רבי יוחנן אומר,
28 בית שמאי אומרים: וזכר ונקבה, ובית הלל אומרים: ואם זכר או נקבה. אמר רבא: אמר
29 טעמא דרבי נתן אליבא דבית הלל - שגמלא: "לא תהו בריאה לשבת יצרת" והא נבד לה
30 שבת. איתמר, היו לו גנים בנכריותו ונתגפיר, רבי יוחנן אמר: קיים פריה וזבקה, וריש לקיש
31 אמר: לא קיים פריה וזבקה. רבי יוחנן אמר: קיים פריה וזבקה, דהא הוה ליה. וריש לקיש
32 אמר: לא קיים פריה וזבקה - גר שנתגפיר פקסון שגולד דמי. ואודו למעמיהו, דאיתמר, היו
33 לו גנים בנכריותו ונתגפיר, רבי יוחנן אמר: אין לו כבוד לנחלה, דהא תת ליה רישאית
34 אונו? וריש לקיש אמר: יש לו כבוד לנחלה, גר שנתגפיר פקסון שגולד דמי. וצורכא, דאי
35 אשמעינן בהדיא קפייא - בהדיא קאמר רבי יוחנן, משום דמעיקרא נמי בני פריה וזבקה
36 ניתו, אלא לענין נחלה, דלאו בני נחלה ניתו, אימא מודי ליה לריש לקיש, ואי איתמר
37 בקא - בקא לענין נחלה, דלאו בני נחלה ניתו, אימא מודי ליה לריש לקיש, ואי איתמר
38 רבי יוחנן לריש לקיש: "ענת תהיא שלח בראדך בלארן בן בלארן מלך בכל וגו'!" אמר
39 ליה: בנכריותו - אית להו חיים, נתגפירי - לית להו חיים. אמר רבי: הכל מודין עקבד שאין
40 לו חיים, דכתיב: "שבו לכם פה עם החמור", עם החמור? לחמור. מיתובי: "וליצאא תמשה
41 עשר גנים ועשרים עבדים!" אמר רב אחא בר עקיבא: "פ"ר בן בקר". אי הכי, הכא נמי!
42 שאני הקים דחסיניהו שמיניהו ובשמיא דאבוהו, והכא לא מפרש. ואיבעית אימא: חסיניהו
43 דרובאמא אחריתי באבוהו ובאבא דאבוהו, דכתיב: "וישלחם תמלך אסא אל בני חורן
44 מבראיון בן חיוון מלך ארם היושב בדמשק לאמר". איתמר, היו לו גנים ומלך רב הוה
45 אמר: קיים פריה וזבקה, דרבי יוחנן אמר: לא קיים. רב הונא אמר: קיים - משום דרבי אפי,
46 דאמר רב אפי: אין בן דוד פה עד שיכלו כל נשמות שגפירי, שגמלא: "כי רוח מלפני יעצמו
47 וגו'." ורבי יוחנן אמר: לא קיים פריה וזבקה, "לשבת יצרת" פעני - והא ליפא. מיתובי

27 **בני**
28 **בית שמאי** אומרים: וזכר ונקבה, ובית הלל אומרים: ואם זכר או נקבה. אמר רבא: אמר
29 טעמא דרבי נתן אליבא דבית הלל - שגמלא: "לא תהו בריאה לשבת יצרת" והא נבד לה
30 שבת. איתמר, היו לו גנים בנכריותו ונתגפיר, רבי יוחנן אמר: קיים פריה וזבקה, וריש לקיש
31 אמר: לא קיים פריה וזבקה. רבי יוחנן אמר: קיים פריה וזבקה, דהא הוה ליה. וריש לקיש
32 אמר: לא קיים פריה וזבקה - גר שנתגפיר פקסון שגולד דמי. ואודו למעמיהו, דאיתמר, היו
33 לו גנים בנכריותו ונתגפיר, רבי יוחנן אמר: אין לו כבוד לנחלה, דהא תת ליה רישאית
34 אונו? וריש לקיש אמר: יש לו כבוד לנחלה, גר שנתגפיר פקסון שגולד דמי. וצורכא, דאי
35 אשמעינן בהדיא קפייא - בהדיא קאמר רבי יוחנן, משום דמעיקרא נמי בני פריה וזבקה
36 ניתו, אלא לענין נחלה, דלאו בני נחלה ניתו, אימא מודי ליה לריש לקיש, ואי איתמר
37 בקא - בקא לענין נחלה, דלאו בני נחלה ניתו, אימא מודי ליה לריש לקיש, ואי איתמר
38 רבי יוחנן לריש לקיש: "ענת תהיא שלח בראדך בלארן בן בלארן מלך בכל וגו'!" אמר
39 ליה: בנכריותו - אית להו חיים, נתגפירי - לית להו חיים. אמר רבי: הכל מודין עקבד שאין
40 לו חיים, דכתיב: "שבו לכם פה עם החמור", עם החמור? לחמור. מיתובי: "וליצאא תמשה
41 עשר גנים ועשרים עבדים!" אמר רב אחא בר עקיבא: "פ"ר בן בקר". אי הכי, הכא נמי!
42 שאני הקים דחסיניהו שמיניהו ובשמיא דאבוהו, והכא לא מפרש. ואיבעית אימא: חסיניהו
43 דרובאמא אחריתי באבוהו ובאבא דאבוהו, דכתיב: "וישלחם תמלך אסא אל בני חורן
44 מבראיון בן חיוון מלך ארם היושב בדמשק לאמר". איתמר, היו לו גנים ומלך רב הוה
45 אמר: קיים פריה וזבקה, דרבי יוחנן אמר: לא קיים. רב הונא אמר: קיים - משום דרבי אפי,
46 דאמר רב אפי: אין בן דוד פה עד שיכלו כל נשמות שגפירי, שגמלא: "כי רוח מלפני יעצמו
47 וגו'." ורבי יוחנן אמר: לא קיים פריה וזבקה, "לשבת יצרת" פעני - והא ליפא. מיתובי

ובל שכן בא לברתא - אף על גב דאמרין לעיל: לא שני זבירים חשויים בכו ובתו הבא שבא מבחושי שפטרנו מפריה ורביה - פשיטא דקאי שפיר הבן במקום הבת. הייב אום לפקוד את אשתו - אומר רבינו יונה: פקודיה זו אינו תשמיש, אלא שבחוא רוצה לנאח בדרך, אל הוא נרצח ממנה - לא יאי לדרך אלא אם כן ישבו אליה ופקדה, או בתשמיש או בשאר הדינים, וידבר על לבה.

ופרי: מהחם נפקא ליה מלמד שהאשה משתוקקת על בעלה כשיצא לדרך, ומשכחא ביה שמתאוה לו, לא לפקודה, דרובכדי אשתו עליו הכתוב אומר: 'א תקרא וגו' ומשני, אמר רב יוסף: לא נעריה אלא לאשתו נדה. הכי רב גיטין בכל הספרים ישנים. וחיבי פירושו: דוד קרא אתה ואפילו באשתו נדה שי לו לפקודה, וכמה - עונה את פי שאסור לשמש, מכל מקום שמודה ותענה את לה, והוא חרובה לצאת בדרך. וחיבי אמרין ברש"י הדר" (עירובין 30א.) הישן בקילטא שאיש ואשתו ששים שם - עליו הכתוב אומר: 'נשי עמי תבנות מבית הענוהו'. ואמר רב יוסף דתם: ואפילו אשתו נדה, ומה שהיהו בספרים לא נעריה אלא סמוך לוסתה - אין שאלה כלל. והכי תשיב: ומבשרות (ית רש"י) מוכיח דסמוך לוסתה מדארייתא, מיתורחם את בני ישראל וגו', ועוד: מדוקי לה ביצוא לדרב הרשות, ואם כן, אפילו לאסן דאמא (נדה 10א.) וסתות לרבן - אם כן סמוך לוסתה בני דרבנן - מכל מקום לאה מותר ביצוא לדרב הרשות?

סמוך לפרשן - אבני בני קאי, בראמרין ב'דשפירין' (סנהדרין ע"ב). ואף על גב דקטן לא קטני ליה רבנן בשואין, בראמרין לקמן בפיר' 'אלמנה' (דאמא) מכל מקום לוכי תועת ליה נשואין, ולא היא בעילתו בעילת חותן. **הנושא** את בת אחותו - פירש רבינו שמואל בן מאיר: דרזא רזא רזא אהו. אילו אחותו נקט לפי ששלחלו בדיבנים ושכח ששואו בתו. ורבינו תם אומר: ודוקא נקט בת אחותו, לפי שדיאי בת מולד כבדאמינן: רוב בניו דהוינן לאתו האמא.

המלוח

28 וכולן בתו פקד אהר, אמר רב פקדו זה לזה. וזהו העולם ששם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותיו שפקדום ושנאה להם: רבי מאיר, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ורבי אלעזר בן שמעי. והם הם העמידו תורה איתה שעה. תנא: פולס מתו מפסח ועד עצרת. אמר רב הקא בר אבא ואיתימא רבי תיאי בר אבין: פולס מתו מיתה רעה. מאי היא? אמר רב נתנן: אספריה. אמר רב מתנא: הלכה פרבי הוישע, אמר רבי תנחום אמר רבי חילאי: כל אדם שאין לו אשה שריו בלא שמה, בלא ברכה, בלא טובה. בלא שמה - דכתיב: 'ושמחת אתה וביתך', בלא ברכה - דכתיב: 'להניח ברכה אל ביתך', בלא טובה - דכתיב: 'לא טוב היות האדם לבדו'. כמעריבא אמרין: בלא חופה. בלא תורה - דכתיב: 'האם אין עויתי כי ותהייה נדחה ממני', בלא חופה - דכתיב: 'נקבה חסובה נבר'. רבא בר עולאי אמר: בלא שלום. דכתיב: 'וידעת כי שלום אהלך פקדתו ואל תחטא'. אמר רבי הוישע בן לוי: כל היוצא באשתו אישית שמימי, אינו פוקדה - נקרא חופא, שנאמר: 'וידעת כי שלום אהלך וגו''. ואמר רבי הוישע בן לוי: חיבי אדם לפקוד את אשתו בשמחה וישא ויצא לדרך, וידעת כי שלום אהלך וגו'. הא מברכא נפקא? מתהום נפקא: 'ואל אישך תשוקתך' מלמד ש'אשה משתוקקת על בעלה בשעה שהוא יוצא לדרך' אמר יוסף: לא נעריה אלא סמוך לוסתה. וכמה? אמר רבא: עונתה. והני מילי - לדרב הרשות, אבל לדרב מנחה - מיטרידי. תנו רבנן: האזהב את אשתו גנפו, ותמכרה ויתר מגופו, והמדורף ביו ובנותיו בדרך ישרה, והמשואן סמוך לפרשן - עליו הכתוב אומר: 'וידעת כי שלום אהלך'. האזהב את שבינו, ותמכרה את קרוביו, והנשוא את בת אחותו, והמלוח

בני גנים הרי הן כפנים - סלקא דעתך שמת הוכר או נתקבה, ויהיה לו בן, שיצטרף עם אחות אביו או עם אחי אמו - אין אבי האב חיבי עד כפריה ורביה. ועמא, שהיה לו למת בו, והא לא הכי - לא קיים. דשבת בענין, וקשאי לרב דבנא. כי תנאי הויא לחשלים - כגון שלא יהיה לו לוקח אלא בן אחד, ונשא הבן אשה והוליד בת - מתוך פוקד, שהיה השלים זה את חובתו. אבל אי היה ליה מעיקרא וכו' נתקבה, ואפילו מתו בלא גנים - קיים פריה ורביה. דכילי לבלא - בין לאבין בין לרבא. רבי מחד - והשני מתו בלא גנים - לא קיים הוק פריה ורביה. איקרי מפקדיה דרב הונא - שהיה מאריך בדרשו, וצריכים למי גרלים, ומעמידים עצמן ועוקרים, כדנתיא בכבודו (מד. ט.) מאי דא מילתא טו' - עובא בתו קאי: דודו בנו פשיטא לן: בני סביר ירדו מוחקין - ולא מיצטו למינן, וביטל בנוי אלא מבית בתו. דתא חיבי קרא אחינאי: 'יהודה מוחקין', ולא משכחת לה ליתו מיתריוויו אלא חיבי, ונפק מוחקין מוחקת מבנה של נכיר, ובלטו בניו בתו. מתניתין - דקתני: אלא אם כן כו', הא אם יש לו - וביטל, דלא כרבי יודעשיל, דעריב - לעת וקתני. אי יו כישר - איהו דוד יתא הנון ויחא שמיים. ומחקין, עמבד עב אבאמיים - ובין העיירות הללו דרו בלולס, שפס - ששכתבה תורה. ביתך - אשה. האם אין עויתי כי - אשתו, דכתיב (בראשית כ') 'עור נבדר', מיד 'והשם נדחה ממני', שצריך לנסוק בערבי בתו, ולמדודו משבת, וידעת כי שלום אהלך - ובגן שיש לך אהל, ואן אהלו אלא אשתו. שאמר: 'שובו לכם לאהליכם', ואן פוקדה - בתשמיש, בעת שנתה. כי שלום אהלך - שלימה בראת שנים. בשעה שיוצא לדרך - משום שמתאוה לו באותה שעה יותר. תשוקתך אתו. הכי גיטין: לא נעריה אלא סמוך לוסתה. ואף על גב דאמר רבנן (שנובעת) תיב, חיבי אדם לפרוש דמותר וכו', ואפילו הכי שיוצא לדרך - פקדתה. ענין - אם רגילה לראות ביום - אסורה כל היום, ואם רגילה לראות בלילה - אסורה כל הלילה. תמי' - דחיבי לפקדה, כי אול לדרב הרשות אבל לדרב מנחה - לא. משום דטרדיי במנחה אי נמי מיטרידי בתשמיש, ובלטו ממנחה. יותר משפוי - דדילוחא דאיתתא קשה מדברא. והנשא בת אחותו - וענינו: אדם רבין על אחותו יותר מן אחיו, ומתוך כך נמצא מתכבא את אשתו.

בני גנים הרי הן כפנים? כי תנאי הויא - להשלים. מיתריו: בני גנים הרי הם כפנים, מת אחד מהם, או שנמצא סריס, לא קיים פריה ורביה. סבר דרב הונא: תיבכא. בני גנים הרי הם כפנים. סבר אבין למימר: ברא לבריא וברתא לברתא, וכל שמן ברא לברתא, אבל ברתא לברא - לא. אמר ליה רבא: 'לשבת יצרה' בנייא, והא איכא. דכילי עלמא מיתה תרי מדר לא. ולא?! והא אמרין ליה רבנן לרב ששת: נאיב איתתא ואולד בני! ואמר להו: בני ברתי בני ניהוו. התם דחויי קמדרוי להו, דרב ששת אישקר מפקדיה דרב הונא. אמר ליה רבה לרשא אמרין: מנא הא מילתא דאמר רבנן בני גנים הרי הן כפנים? איתמא מדכתיב: 'הבנות בנותי והבנים בני' אלא מעתה, 'הוצאן זאנני' הכי נמי? אלא - דקניית מינא, הכא נמי - דקניית מינא! אלא מהכא: 'ואהר בא מצרון אל בת מכיר אביו לגעד ותלד לו את אנשיו', וכתיב: 'מני מכיר רדו מוחקקים', וכתיב: 'והרה מוחקקין' מתינתין לראו פרבי הוישע, דתנאי רבי הוישע אומר: נשא אדם אשה בילדותו - ישא אשה בוגנתו, היו לו גנים בילדותו - יהיו לו גנים בוגנתו, שנאמר: 'בפקד ירע את ירעו ולעריב אל תפח ירך כי אינך יודע אי זה יכשר הוה או זה ואם שניהם פאחד טובים'. רבי עקיבא אומר: למד תורה בילדותו - ילמוד תורה בוגנתו, היו לו תלמידים בילדותו - יהיו לו תלמידים בוגנתו, שנאמר: 'בפקד ירע את ירעו וגו''. אמרו: שנים עשר אלף זונים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מנבת עד אנטיפרס, וכולן בתו פקד אהר, אמר רב פקדו זה לזה. וזהו העולם ששם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותיו ושנאה להם: רבי מאיר, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ורבי אלעזר בן שמעי. והם הם העמידו תורה איתה שעה. תנא: פולס מתו מפסח ועד עצרת. אמר רב הקא בר אבא ואיתימא רבי תיאי בר אבין: פולס מתו מיתה רעה. מאי היא? אמר רב נתנן: אספריה. אמר רב מתנא: הלכה פרבי הוישע, אמר רבי תנחום אמר רבי חילאי: כל אדם שאין לו אשה שריו בלא שמה, בלא ברכה, בלא טובה. בלא שמה - דכתיב: 'ושמחת אתה וביתך', בלא ברכה - דכתיב: 'להניח ברכה אל ביתך', בלא טובה - דכתיב: 'לא טוב היות האדם לבדו'. כמעריבא אמרין: בלא חופה. בלא תורה - דכתיב: 'האם אין עויתי כי ותהייה נדחה ממני', בלא חופה - דכתיב: 'נקבה חסובה נבר'. רבא בר עולאי אמר: בלא שלום. דכתיב: 'וידעת כי שלום אהלך פקדתו ואל תחטא'. אמר רבי הוישע בן לוי: כל היוצא באשתו אישית שמימי, אינו פוקדה - נקרא חופא, שנאמר: 'וידעת כי שלום אהלך וגו''. ואמר רבי הוישע בן לוי: חיבי אדם לפקוד את אשתו בשמחה וישא ויצא לדרך, וידעת כי שלום אהלך וגו'. הא מברכא נפקא? מתהום נפקא: 'ואל אישך תשוקתך' מלמד ש'אשה משתוקקת על בעלה בשעה שהוא יוצא לדרך' אמר יוסף: לא נעריה אלא סמוך לוסתה. וכמה? אמר רבא: עונתה. והני מילי - לדרב הרשות, אבל לדרב מנחה - מיטרידי. תנו רבנן: האזהב את אשתו גנפו, ותמכרה ויתר מגופו, והמדורף ביו ובנותיו בדרך ישרה, והמשואן סמוך לפרשן - עליו הכתוב אומר: 'וידעת כי שלום אהלך'. האזהב את שבינו, ותמכרה את קרוביו, והנשוא את בת אחותו, והמלוח

1 המלוה סלע לעני בשעת דחקו - מקשה רבינו חם: ובפרק קמא דהגיגה (הא) אמר
 2 'זמנאזו צרות רבות ורעה' - זה המציא משה על בשעת דחקו ואמר
 3 רבינו חם: והיום מיירי ששואל ממנו והושל מס. לומר לוקח ביתו או שדוה על כך, וזה
 4 מציא לו משה. ואם לא היה מוצא למכור ויהו מקלין מעליו. והיינו צרות רבות, שצריך
 5 למכור בול ומפסיד הכל. ומסקי עלה דהיינו
 6 דאמר ר' אישיל: וזו לעלאל לא שבת כלומר.
 7 קלעת תבואה אין מציאין לו משה. להליתא
 8 שבת - כשהדחקין אותו למכור, כמו 'חלוהו
 9 וחקי' (בבא בתרא מג.ב). ורשי פירש שם בענין
 10 אחר.

11 **אפילו** ספונות הבאות מגילא לאספמיא -
 12 מיכיל דהיינו קטב לרבות אפילו חך
 13 שאין עמוהם אלא מעט בארץ. **שאין** לך
 14 אומנות פחותה בר - אף על גב דרבי אלעזר
 15 עדיף קאמר לעיל: כל אדם שאין לו קרקע אנו
 16 אדם - צריך לומר קרקע לבנות עליו, שידור בו,
 17 וגם על לערוב ומתנוחי, כדאמר רב פפא בסמוך: ורע
 18 ולא תובין והבא מיירי באדם שיערק אומנתו
 19 בקרקע **ובין** ולא תיחול - פירש בקונטרס
 20 לשון דלות, כלומר: מכור כלל תשמישן קודם
 21 שתעני. וקשה: דמאי שנא דנטק ביסחרקי טפי
 22 משאר מילין ונראה לרבינו חם כפישרו רבינו
 23 תנאל: דהיחול ענין אריעה, כמו 'סתר וזלל'
 24 בשואק' (חולין ס.א) כלומר: קנה בורים ולא
 25 תארו, כי יחיר תרוח בקנין מכארינה. אבל
 26 גלימא - טוב לארוז. דאמרו לא מתרמי לו
 27 כרעו.

צרתה

1 **המלוה סלע לעני בשעת דחקו - עליו תתבונן:**
 2 **אם, ששאמר: "יזכר ונקמה בראם ויקרא את שמם**
 3 **אדם." ואמר רבי אלעזר: כל אדם שאין לו קרקע -**
 4 **אינו אדם, ששאמר: "השמים שמים לה' והארץ נתן**
 5 **לכני אדם." ואמר רבי אלעזר, מאי דכתיב: "אעשה**
 6 **לו עור פגגנזו," וזה - עוזרתו, לא וזה - פגגנזו.**
 7 **ואיבא דאמר: רבי אלעזר רמי, כתיב: "פגגנזו" וקרינו**
 8 **"פגגנזו," וזה - פגגנזו, לא וזה - פגגנזו. אשפחה**
 9 **רבי ורבי אלעזר, אמר ליה: כתיב "אעשה לו עור,"**
 10 **כמה אשה עוזרתו לאדם? אמר לו: אדם מכיא**
 11 **חיטין - חיטין מוסס? פשתן - פשתן לובש? לא**
 12 **ומצאת מאיהו עיניו ומעמידתו על יגליו? ואמר רבי**
 13 **אלעזר, מאי דכתיב: "את הפעם עצם מעצמי ובשר**
 14 **מבשרי," מלמד שבא אדם על כל בהמה ויהי ולא**
 15 **תתקרה דעתו עד שבא על תיה. ואמר רבי אלעזר,**
 16 **מאי דכתיב: "ובכרו כד כל משפחת האדם," אמר**
 17 **והעמה העמונית. כל משפחות הארמה" - אפילו משפחות הדרות בראיה אין מתפרכות**
 18 **אלא בשביל ישראל. כל כרוי הארץ" - אפילו ספונות הבאות מגילא לאספמיא אין**
 19 **מתפרכות אלא בשביל ישראל. ואמר רבי אלעזר: עתידים כל פעלי אומנות שעמדו על**
 20 **הקרקע, ששאמר: "וירדו מאינותיהם כל תפשי משנת מלחום כל תכלי תם על הארץ**
 21 **עמרו," ואמר רבי אלעזר: אין לך אומנות פחותה מן הקרקע, ששאמר: "וירדו" רבי אלעזר**
 22 **חזיא להדיא ארעא דשדו ביה פרא לפותיא, אמר ליה: אי תשרייה לארביף - תפובי**
 23 **בעיסקא טב מינה. רב על לבני שבילי, הנהו דקא ניפן, אמר ליה: אי ניפת איתנפובי**
 24 **הפובי בעיסקא טב מינה. אמר רבי אלעזר, מאה זוי בעיסקא - כל יומא בשרא ותקרי, מאה**
 25 **זוי בארעא - מילחא ותפרדה. ולא עוד אלא מציא ליה אארעא בשרא ליה תיקרי. אמר**
 26 **רב פפא: ורע ולא תובין. אף על גב דכי תרדי ניהו - הני מפרקי, ובין ולא תיחול, הני**
 27 **מילי - ביסחרקי. אכל גלימא - לא מתתקמיא ליה. טום ולא תשפיקי, שפוי ולא תינגי, שכל**
 28 **העוסק בגנין מתמסכן. קפין ובין ארעא, מתון נסבי איתתא, נחית דרנא נסבי איתתא. סק**
 29 **דרנא בדר ששבינא. אמר רבי אלעזר רב אבנאי: אין פורענות באה לעולם אלא בשביל**
 30 **ישראל, ששאמר: "הכרתי נקרים נשמו פתום החרבתי חזותם," וכתיב: "אמרתיו אך תירא**
 31 **אותי תקחי מוסר". רב הוה מיפטר מרבי חיאי, אמר ליה: רחמינא ליצלק ממדי דקשה**
 32 **ממותא. ומי איבא מדי דקשה ממותא? נפק דק ואשכח: "ומנא אני כר מנא את איתתא,**
 33 **וגו'." רב הוה קא מצערא ליה דביתוהו, כי אמר לה' "מלוקחי" מנא את איתתא,**
 34 **"חיימי" - עבדא ליה מלוקחי. כי גדל חייא בריה, אפיך לה. אמר ליה: אי עילאי לך אמדי!**
 35 **אמר ליה: אגא הוא דקא אפיקנא לה. אמר ליה: חיינו דקא אמרי אנשי' דנפיק מינה -**
 36 **מנאמא מלפך. את לא תעביד הכי, ששאמר: "למיו לשונם דבר שקר העוה וגו'." רבי חיאי**
 37 **הוה קא מצערא ליה דביתוהו. כי הוה משבח מדי - ציור ליה בסודרית, ומיית ניהלה.**
 38 **אמר ליה רבי: והא קא מצערא ליה למרו! אמר ליה: היינו שפגגלות בנינו, ומצילות אותנו**
 39 **הא. וכתיב: "למרו לשונם דבר שקר." כי הוה**
 40 **משבח מדי - דבר הארץ לו.**

1 או תקרא - לעיל מינה כתיב: כי תראה ערום וכסיתו" - היינו דחוק העני. ומבשרך
 2 לא תעלם" - היינו ארוכה את שבנין שן בקרובו. ומקרא את קרובו, ועשא בת אוחות.
 3 כנור - חוקה עליו וסותרת דבריו. מנרתו - מרלא כתיב ירה, לשון נגדא ומלקות.
 4 הים סלע - מנרתה. ואת הפעם - מכלל דרפמיא אחרים שמש, ולא על ברעתו. שתי
 5 ברכות - כמו מברך את הגפן (כלאים פרק
 6 משה א). וזה המאבה ונקה העמית -
 7 יצא מן מלכים ונבאים. נעמה - אמו של
 8 רחבעם, ויצא ממנה חוקה ואסא ויהושפט רדו
 9 עדיקים מגורים, ושעורו הנביא. דאמר מה
 10 חוקיך ואמציא אותם יהו (מגילת ג.ב). שיעבד
 11 על המקרא - יניחו אומנתם לעוסק ברכיש
 12 הארץ: "וירדו מצינותיהם כל תופשי משנת אל
 13 וקרינו עמרו." וירדו - לשון ירידת עניות. דשדו
 14 בה ברא - דרע כרוב. לישנא ארתינא: רביא
 15 - דרשיה. ממו כרוב ותני (בבא בתרא יב.א).
 16 כמה דמסקי תעלא מבי כרובא (נדה סה.ב).
 17 לפותיא - לרובח הערוגה. אי תשרייה לארביך
 18 - כלומר: אפילו תחזור ותחרשה - לא יעיל
 19 כלום לפי עסקא. דהיינו: כניקא טוב -
 20 לדרחוקי. ורבי ינאי - דרזח משנתו בן כלה
 21 אי תיפנו - כמה שטרש תופפא אין תועלת
 22 בחן לפי פרמטיא. ונעפוי - לשון: תיפיל לי
 23 מנפשה (בבא מציעא פ.א). הפודה - שדח
 24 שדברא מרעו ואוכל עשבים חיווי מבלת
 25 הפודה - ריק מן התבואה עד שלא הביאה
 26 שליש. מגיא ליה ארתינא - ומשכבת אותו על
 27 הארץ, לשומר כל הלילה. ונשריפא ליה תני
 28 - בשבילה מתקטש עם בני אדם, ורע -
 29 תבואה לאבילת ביתך. ולא תובן - לא תקנה
 30 תבואה מן השוק. ואף על גב דכי תרדי ניהו -
 31 אפילו חיטין בולו וקרקעך אינו חשוב. ואין לך
 32 שכר לפי תשעה - אפילו הכי חיי מתברכיך
 33 ברכה מצייה דבר שאין לוקח בדמים ואין כלה
 34 מדה. ברכה - פלישרין בלעיו. וכן אלו תיחול
 35 מכור כלל תשמישן והתשמש בדמים
 36 בפרמטיא. קודם שתבא ליד ענתו. בסיחקי
 37 - כלי חיבה. "טאפטיס בלעיו. לא גלימא"
 38 שהיא להתברך בלישית - לא ימכור, ולמנא
 39 כי דוד בעי לא למותמיא ליה הגונה כמותה.
 40 טום - תרגום של טומוס. כמו: "תמוס"
 41 פלשתיים (בראשית ב). וטומנון פלשתיא,
 42 וזה טום תשפין - אם יש לך חוד קטן ככחול
 43 רעני - טומוס אותו מדי. ולא תרוחב גניך -
 44 לשפין בו טוט ולכנס הרבה לפירות. שפין -
 45 פלשטיי רעני בלעיו. ואם בעל שפך אתה
 46 לתראתו בנייך - דרזח ונקב ונשפדו ליהוה
 47 יפה. ולא תיבני - לא תפיל את כל כחולת
 48 ותבנהו. מתון נסבי איתתא - המתון עד
 49 שתרדוק מעישה. שאלא חזא רעה וקמטרית.
 50 חיות רימא ונסיב איתתא - לא תקח אשה
 51 חשבה ממה, מנא לא תתקבל עליה. שושבינא
 52 - ארוכה טוב. בחר לך אדם חשוב להדיב
 53 אחריו. משביל ישראל - ליראם. כי שיתוח
 54 בתשובה חייב - מין קטניה. אפך לה - הדי
 55 אומר האב לבנו: אמור לאמך לעשות ערשים
 56 ודע אותם להם שני חומיני. והיא עושה ערשים.
 57 מקמא מלפך - פעמיים שרוב מחכים את אביו.
 58 אני היה לי לעשות. כי, אבל איתך - דבר שדך
 59 הוא. וכתיב: "למרו לשונם דבר שקר." כי הוה
 60 משבח מדי - דבר הארץ לו.

1 מן החטא - הדרור עבירה. עמורי מיקרביא בבבל - נחה לרצונה. ומעברת על מחותנה. פוטא - לקלל ולגרוף עד נמן סעודה. כדי לעצור. ומחררה אל נבא - שלא לאכול עמו.
2 ומעורתו. מתפקקן - נסמתי. לשון יופיק. כמו 'פוקקין תוקבים' (שבת קכ"ג). צריחה בערה - יש אחרת אצלה. בתרבתה - מקבלת תוכחה יותר. בבליהא - קץ. מנרד - יום
3 ברד רות. דלף מורד וגו' ואשת מיניעם נשחה - שוח הן. תלוי בכפס - שאין לו זריעה בקרקע. רכל שעת מיצר דודא שפא תייקך התובאה או יעלעו שיער שבב. אין אלוהים -
4 מי שאמר "אין אלוהים" קרי נבל. חברי - פריסים רשעים ומנוזן. ואינם מוכרים כבודם על ישראל. שטא - כסף נפל. מרוב שער שחודו בני הישיבה מסורים בידם. אמרו ליה סקבלי
5 שוחא - לבטל גיורתא. תריין - יחיד. ושמת
6 אמרו ליה על שלשה גווי - אמר להם מפני
7 שלשה עבירות שחודו בר בני נבל. גווי על
8 הבשר - שלא יאכלו בשר שחודו. אמר להם
9 - מפני עבירה שבידם. שחודו תגלים מתנת
10 כהונה. זרוע ולחיים וקובה. וקלל המרחצאות
11 מפני הטבילה - שלא חזו והזיזו בה. חטבי
12 שכבי - מוציאם העבקים מקבריהם.
13 ששמיים ביום איום - באה עליהם זו הגזירה
14 לזאתהבל בה. ככס ומבאיתיהם. ואבותם כבר
15 מהו. ומה מכה יש בהן? ולאן חטוטי שכבי.
16 וזכרם ונבחר מות מחיים - בתריה דהחזא
17 קרא. דהואיל ואין נתינים לקברה - אמר
18 ויחזו החיים למות? אמר ליה - האי 'זכרתי'
19 לא קאמר שיהו חן מורק לת מחיים. אמר
20 נביא אמר דקאמר להו. מוכרין חן מורקין.
21 שימותו מהם שיחזוהו ויהו. ספפרי ימי פסילים
22 כלומה: שמח בחלקי. ודומה לו באילו ימי
23 פסילים. מאסת חן - של אחרים. חבל -
24 המורכב משמים לנשים להחשק בהן. ומצינו
25 יניקו. וכא בעלה ופעול. בניצוי שאי המבניח
26 תחלת - כן יצרו מביעה. כבלום - קו עפות.
27 פחד פת - ואינו בעולם. ולא יראה אותה
28 דאגה שהוא מיצר וירא דודא עליה. ונמצא
29 שצטערה תאמרו על שלם שאין שלו. נקף -
30 פחדו שחזיק בהן כשיבה למלאכים. ושם רוחות
31 ותשמות נתונות. שנבראו מששת ימי בראשית
32 העתידות לזמן בניפות העתידים להבריות.
33 שנאמר כי רוח מלפני שמיים - לשון טבילה.
34 ועמשת שמיני עשיתי. יתקוף - יתקוף בעלה.
35 דכתיב (בראשית לא) 'זהה העשפים ללבך'.
36 וירשתי משתעי בגוואלה - כי לא תהיה
37 אצרכי וגו'. ואתם פרו ורבו - כתיב (לוי יצחק)
38 כתיב. ולחך - כמו שעשה שתדון הוא.

1 מן החטא. מקרי ליה רב יהודה לרב יצחק בריה: 1
2 'ומוציא אני מר ממנות את האשה'. אמר ליה: קגון 2
3 במאן? קגון אמך. והא מתני ליה רב יהודה לרב יצחק 3
4 בריה: אין אדם מוציא קצרת רוח וקלה מאשתו 4
5 ראשונה, שנאמר: 'יהי מקורך ברוך ושמח מאשת 5
6 עתידך'. ואמר ליה: קגון במאן? קגון אמך. מתקורף 6
7 חקיקאי, ועבורי מעופרא בבבלה. היכי דמי אשה קעה? 7
8 אמר אבי: מקשטא ליה תפא. ומקשטא ליה פוקא. 8
9 רבא אמר: מקשטא ליה תפא, ומתורא ליה גאב. 9
10 אמר רבי חמא בר חנינא: פון שנשא אדם אשה - עונותיו מתפקקין, שנאמר: 'מוציא אשה 10
11 מוציא טוב ויפק רעון מה'. כמנעריא, כי נסיב אינא ותחא אמרי ליה הכי: מוציא או מוציא? 11
12 מוציא דכתיב: 'מוציא אשה מוציא טוב', 'מוציא' - דכתיב: 'ומוציא אני מר ממנות את האשה'. 12
13 אמר רבא: אשה רעה מוציא לרשה, דכתיב: 'גרש לך ויצא מרון וישבותו דין וקלון'. ואמר 13
14 רבא: אשה רעה וכתובתה מרובה - צרתה בצידה, דאמרי אינשי: בחברתה ולא פסילתא. 14
15 ואמר רבא: קשה אשה רעה ביום מניו, שנאמר: 'דלה מורד ביום סניו ואשת מדינים 15
16 ומתור'. ואמר רבא: בא וראה כמה טובה אשה טובה - וכמה רעה אשה רעה. כמה טובה 16
17 אשה טובה - דכתיב: 'מוציא אשה מוציא טוב', אי בגוה משתעי קרא - כמה טובה אשה 17
18 טובה שתפוב משפחה, אי בתורה משתעי קרא - כמה טובה אשה טובה שהתורה נמשלה 18
19 בה. כמה רעה אשה רעה - דכתיב: 'ומוציא אני מר ממנות את האשה'. אי בגוה משתעי 19
20 קרא - כמה רעה אשה רעה שהתפוב מנה, אי בגוה משתעי קרא - כמה רעה אשה רעה, 20
21 שגוה נמשלה בה. 'הניי מכיאי רעה אשר לא יוכלו לצאת ממנה'. אמר רב נתנן אמר רבה 21
22 בר אבהו: זו אשה רעה וכתובתה מרובה. 'נתנינו ה' בידי לא אוכל קום' אמר רב הקדא 22
23 אמר מר עוקבא בר חיאי: זו אשה רעה וכתובתה מרובה. כמנעריא אמרי: זה שמונתו תלון 23
24 בכספו. 'בגין ובגותין נתונים לעם אחר' אמר רב חנן בר רבא אמר רב: זו אשת האב. 24
25 'גבירי נבל אכעיים' אמר רב חנן בר רבא אמר רב: זו אשה רעה וכתובתה מרובה. רבי 25
26 אליעזר אמר: אלו תמינים. וכן הוא אומר: 'אמר נבל בבלו אין אלהים וגו''. כמתינתא תנא: 26
27 אלו אנשי ברבראי ואנשי מרנא, שמהלכין ערומים בשוק. שאין להן משוקין ומתועב לפני 27
28 המקום יותר מפני שמהלך בשוק ערום. רבי יוחנן אמר: אלו תפרים. אמרו ליה לרבי יוחנן: 28
29 אותו תפר לבלב, שגא נפל. אמרו ליה: מקבלי שתיקא. תריין תיבי. גזרו על שלשה מפני שהלשה, 29
30 גזרו על המרחצאות - מפני הטבילה, קא מחטבי שכבי - מפני ששמיים ביום איום, שנאמר: 'והיתה יד ה' ככם ובאבותיכם', אמר 30
31 רבה בר שמואל: זו חטוטי שכבי, דאמר מר: בעון חיים - מתים מתחטטין. אמר ליה רבא לרבה בר מארי, פתיב: 'לא יאספו ולא 31
32 יקרוו דלמון על פני האדמה יהיו'. וכתיב: 'ונבחר מות מחיים'. אמר ליה: נבחר מות לרשעים, שלא יהיו בעולם הזה ויחטאו ויפלו 32
33 בהתקם. פתיב כספך בן סירא: 'אשה טובה - מתנה טובה לבעלה'. וכתיב: 'טובה בתוך ירא אלהים נתנה'. אשה רעה - צרעת 33
34 לבעלה'. מאי תפתייה - גרשתה ויתרפא מצרעתו. 'אשה יפה אשרי בעלה, מספר ימיו כפלים'. 'העולם עניד מאשת חן פן תלך 34
35 במצותה. אל חט אצל בעלה למסוד עמו ון ישבר', כי תואר אשה יפה רבים הושחתו, ועצומים כל הדיניה'. 'ימים היו פניו 35
36 רובל ששמים לרבי עזרה, בניצוי מבערי חלת, ככלוב מלא עוף בן פתיחים מלאים מרבו', 'אל תצל צרת מרר בי אל תרע מה 36
37 ילד יום, שנאמר מרר בא אדם, ומצא מקטור שני שלו'. 'מעט רבים מתוך ביתך, ולא תבצר רבים ביתך. רבים יהו 37
38 דורשי שלומך, ולא חוד לאחרי מאלף'. אמר רבי אסי: אין בן דור בא עד שיכלו כל הנשמות שגנוף, שנאמר: 'כי רוח מלפני יעטוף 38
39 ונשמות אני עשיתי'. תנא, רבי אליעזר אמר: ככל מי שאין עוסק בפריה ורביה - כאילו שופך דמים, שנאמר: 'שופך דם האדם 39
40 כאדם דמו ישפך', וכתיב בתריה: 'ואתם פרו ורבו'. רבי עקיב אמר: כאילו ממעט הדמות, שנאמר: 'פי בעולם אלהים עשה את 40
41 האדם', וכתיב בתריה: 'ואתם פרו וגו''. בן עזאי אמר: כאילו שופך דמים, וכמעט הדמות, שנאמר: 'ואתם פרו ורבו'. אמרו לו 41
42 לבן עזאי: יש נאה דורש ונאה מקיים, נאה מקיים ואין נאה דורש. ואמה - נאה דורש ואין נאה מקיים? אמר להן בן עזאי: וזה 42
43 אעשה שנפש חשקה בתורה, אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים. תנא אידך, רבי אליעזר אמר: כל מי שאין עוסק בפריה ורביה 43
44 - כאילו שופך דמים, שנאמר: 'שופך דם האדם', וסמך ליה: 'ואתם פרו וגו''. רבי אליעזר בן עזריה אמר: כאילו ממעט הישמות. 44
45 בן עזאי אמר: וכו'. אמרו לו לבן עזאי: יש נאה דורש וכו', תנן רבנן: 'ובתהא יאמר שוכה ה' רבבותא אלפי ישיאלי' 45

1 ימי שנתו בהם שבועים שנה - אף על פי דהאי קרא בתפלת משה כתיב - מסתמא דוד
2 אמרו, שמציעו שחי כך, אבל משה מציעו שחי יותר.
3 בעי מניה מרב יוסף - אמור רבינו יצחק: ונראה שאלו: הלכה כרבי אהרן כרובן שמעון
4 בן גמליאל, והשיבו והלכה כגמריהם.
5 רתגן - מי שלקה ושהו בו - בקשה רוב רבין -
6 משה: רבדישפיש"ם (מנדרין) (א.א.א.)
7 מוקי לה אפילו כרובן שמעון בן גמליאל: ובעירתי
8 מחוקתו ואמר רבינו יצחק: אף על גב דאדיאב
9 תנא הוה דאמר בעירתי מחוקתו. מתוך לשון
10 המשנה שמעו ליה לרב יוסף דקסבר מלקות
11 מחוקתו. ונראה לו דחוק גאט נטק מי שלקה
12 ושנה אלא לאשמעוין דאיימי בעבדיה שיה שח
13 מלקות. אפילו אם תמצא לומר דקסבר בעירתי
14 מחוקתו - שמא סבר רב יוסף דכיהא צריכה
15 הוראה.

16 חזקתה ואל מקבת בור עקרתה, וכתיב: "הביטו
17 אל אפרתם אביכם ואל שרה תחוללכם", אמר רב
18 נחמן אמר רבה בר אבהו: שרה אמנו אלונית
19 היתה, שפאמי: "ותהי שרי עקרה אין לה ולד"
20 אפילו בית אין לה. אמר רב יהודה בריה
21 דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: לא שנו אלא
22 בדרוזת הראשונים, ששנותיהן מרובות. אבל בדרוזת
23 האחרונים ששנותיהן מעומות - שתי שנים וקצתה,
24 כגנן שלשה עיבורים. רבה אמר רב נחמן: שלש
25 שנים, כגנן שלש פקודות. דאמר מר: בראש השנה נפקדו שרה רחל ותהה. אמר רבה:
26 ליתנהו להני פללי. מכרי מתניתין מאן תקון - רבי, והא בימי דוד אימעות שני, דכתיב "ימי
27 שנותיו בהם שבועים שקרה" - והאי "שפאמי" לא זכה להבנות הימיה" ודלקא איהו דרבנן אבא
28 אהי, כיון דהא מפקדא אפרה רבקה - לא מעשהה. איני? והא אמרו ליה רבנן לרבי אבא
29 בר זבדא: נמיב איתתא ואלודי בגין? ואמר להו: אי נבאי - הוו לי מקפיינתא. רתגן דהוי קא
30 מדחי להו לרתגן. דרבי אבא בר זבדא איעקר מפקדו דרב הונא, רב גידל איעקר מפקדו
31 דרב הונא, רבי חלבו איעקר מפקדו דרב הונא, רב ששת איעקר מפקדו דרב הונא. רב
32 אחא בר יעקב אדמתיה סוכסבינתא, תליתיה בארזא דבי רב ונפק מניה בתרזא ויקא. אמר
33 רב אחא בר יעקב: שיתן סבי הונא, ויבוליה איעקור מפקדו דרב הונא, לבר מאנא דקמייהו
34 בנפשיה "החכמה תחיה בעליה". גידשה מותרת וכו'. שני - אין, שלישי - לא. מתניתין מיני
35 רבי היא. דתניא: מלה הראשון ומת, שני ומת, שלישי - לא תמול, דברי רבי. רבן שמעון
36 בן גמליאל אומר: שלישי - תמול, רביעי - לא תמול. והתניא איתא: הו מנייהו אחריתא?
37 תא שמע, דאמר רבי היא בר אבא אמר רבי יוחנן: מעשה אפרע אפרע, בצפורי, שפלה
38 ראשונה ומת, שניה ומת, שלישית ומת, רביעית פאת לפני רבן שמעון בן גמליאל, אמר
39 לה: אל תמולי ודלקא אי אתיא שלישית - נמו הוה אמר לה? אם בן מאי אסתריתה
40 דרבי היא בר אבא. ודלקא הא קא משמע לן דאיתיה מחוקתו! אמר רבא: השתא דאמרת
41 איתיה מחוקתו - דלא יצא אדם אישה לא ממשפחת נכפין, ולא ממשפחת מצורעים, והוא
42 דאתחוק תלתא זימני. מאי הוה עלה? בי אתא רב יצחק בר יוסף אמר: עובדא הוה קמיה
43 דרבי יוחנן כבנישפא דמעון ביום הכיפורים שחל לחרות בשבת, ומלה ראשונה ומת, שניה
44 ומת, שלישית פאת לפני רבי. לבי מוילי. אמר ליה אבוי: אלו תהוה רבתי אפיקא
45 וסכנתא! סמך עלה אבוי. ואול נסקה לחומה דאמרי בריה דרב יצחק בריה דרב
46 יוחנן. דנסקה ורביא דפומבדיתא ושכיב, רב יצחק בריה דרבה בר בר חנה ושכיב, ונסקה
47 הוא ושכיב. אמר רבא: ומי איקא רעבדי עובדא בנפשיה בי האי, והא איהו דאמר: אבין -
48 דסקבא, יצחק סוקא - לאו בר סקבא. אבין - ישנו בחורה, יצחק סוקא - אינו בחורה.
49 ועוד: אימך דפליני לענין מילה, בנישואין מי פליגי? אין, והתניא: ניסת לראשון ומת, לשני
50 ומת, לשלישי - לא תנשא, דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לשלישי תנשא, לרביעי
51 לא תנשא. שבלקא גבי מילה - איקא משפחה דרפי קמא ואיקא משפחה דקמיני קמא. אלא
52 נישואין מאי מעמקא? אמר ליה רב מרדכי לרב אשי, הכי אמר אבימי בתרזא משמיה דרבי.
53 הונא: מעין גורם. ורב אשי אמר: ומיל גורם. מאי בנייהו? איקא בנייהו דאיראש ומת,
54 אי נמי, דפיל מדיקלא ומת. אמר ליה רב יוסף בריה דרבה אלקא: בעי מנייה מרב יוסף,
55 הלכה כרבי? ואמר ליה: אין. הלכה כרבן שמעון בן גמליאל? ואמר ליה: אין. אחויב אחיך בי?
56 אמר ליה: לא, חתמי היא, ופשט לך: נישואין ומלקות - כרבי, וסחות ושורר הבוגד - כרבן
57 שמעון בן גמליאל. נישואין - הא דאמר, מלקות - דתנן: מי שלקה ושנה - בית דין בנפין
58 אותו לכיפה, ומאכילין אותו ששורים עד שתתא פריסו נבקעת. וסחות - דתנן: אין האשה

1 חזקתה - נעשה לו זכרות. עקרתה - נעשה לה נקבות, כמו "אני קרתי ושתיי מימי"
2 (ישעיהו לו). אין לה ולד - קרא ויתרא הוא, דהא כתיב עקרה. לא שנו - דשוהה עשר
3 שנים. שלשה עיבורים - עשרים ושבעה חודשים לימי זרלה, וחוש לכל עיבור ועיבור
4 לימי טומאה וטרה. דאשה מתערבת סמוך לוסתה. שלש פקודות - שש עשרה ברוך הוא
5 ופברת הירקוח לשמור הפתול בראש השנה
6 ונזור עליון היין. להני כללי - דקמאר כל
7 דורות לש בעשוי שתי שנים ומחצה שדיקין.
8 ודילמא אחיז דלא וביא - ולא תסול כחובה.
9 כיון דלא מפקדא אפריה ורביה - לא איכפת
10 לה, ולא בעש לה קודשא ברוך הוא על ענותיה.
11 איני הוא אמרו ליה בו' - אמנני פריך, דקתני:
12 יש אחרת שמא לא זכה להבנות ממנה, ויזכה
13 להבנות מי השניה. סוכסבינתא - זרעו משערי
14 השוק, ואדם נעקר הימנה כתיבא - קמך - זרע
15 ככף תמר. שלישי - לא - הרחוקה עקרה. חי
16 מנייהו אחריתא - איזו ממעמדות נשנית
17 אחרונה. ובסמך עלה אמלתא דמר דרמז? דכל
18 חי וחי דרור משיתיה קמיתא ונטק שיתיה
19 דבריה, ובחירתיה עיקר. דרודו בוז קמיתא.
20 אמר רב אל תמולי - אלמא: מתניתא קמיתא
21 אחריתא, והאי מעשה ספק מיו של רבן
22 שמעון בן גמליאל דהו, מדקא מסדיד עליה רבי
23 יוחנן שדיה אמר. וסוה הנגאמי, והוא רבי
24 את תמישת. דאיתיה מחוקת - דבי רבי
25 דאשה מחוקת בשלש פעמים - כך היא
26 מחוקת בשלש אחריות. נפין - זרעין.
27 איוריבא וסכנתא - שאם חזקה בשני פעמים
28 והשלישי ניתן לדחות ממנה - היא מילה שלא
29 בזמנה, ואינה רוחה את השבת. וסכנתא -
30 נכח נפשות. סמך עלה אבוי - על הא דרב
31 זכורא דאמר, שפיה דרבי יוחנן בתלת זימני
32 הוא דהויא חזקה. בנפשיה - סכנת נפש. אבין
33 דסככא - מה שאמר אבין משום רבי יוחנן -
34 שיש למסוך עליו. ישנו בחורה - דתנן
35 תלמודו. לשון אחר מצוי כל שעה לפני רבי
36 יוחנן, ואם חזר בו רבי יוחנן משום דברי שאמר
37 תתלה - שומע אבין וחזר בו הוא וב, אבל רב
38 יצחק אינו מצוי לפניו, ופעמים שמע דבר
39 מרבי יוחנן ולמחר חזר בו רבי יוחנן, והוא אינו
40 יודע. דאיראש - השלישי ומת אי נמי -
41 נסבה וסלק לדיקלא ותפל ומת. למאן דאמר
42 מינן גורם - לא הרחוקה זו, שרדי מעינה אל
43 גרם לו סימון, שרדי אל מת מחולי. הכי גרסינן:
44 בעי מנייה מרב יוסף הלכה כרבי ואמר ליה אין
45 הלכה כרובן שמעון בן גמליאל ואמר ליה אין
46 אחויב אחיך בי - שאלתי מרב יוסף אם הלכה
47 כרבי, ואמר ליה הלכה, ופעם אחרת שאלתי אם
48 הלכה כרובן שמעון בן גמליאל, ואמר ליה הלכה.
49 ובזמנה אני שחקח בי, הכי גרסינן: אבוי אלה
50 חתמי הוא ופשט לך - לא יצחק בן חנמית
51 של משנה הי' שישתמו כרובן שמעון בן
52 גמליאל, ויש שסתמה כרבי. דאיבא מילתא
53 ודמוקדוקה של בחרי זימני. ואיבא מילתא זימני
54 תלתא זימני. ומשום דבי פשט לך כמר וכמר
55 כסתומים. נישואין הא השני, דסתם לך תנא
56 שלישי - דתני, דקתני רשאי תנשי, שני - אין,
57 דידן כרבי, דקתני רשאי תנשי, שני - אין,
58 שלישי - לא, כבנין אחיזי לביש - אם חזר
59 והוא בשלישית, דמוקדוקה ליה ברישעא מריר
60 זימני נלגה.

יבמות. הבא על יבמתו – פרק שישי דף סה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן שיראל – (שנינוילין)" קפא רש"י

1 קובעת לה וכת – לשמן עליה ליהוי דעה שנתה. והנה (בא) על ששה ששה
 2 וס – ידיה שנתה, ולא מוטאנין לה למפרע מתע לעה. ועוד דאם קובעת לה וס
 3 והניג זמן וסחה לה ברקת – טמאה, דאדריח בזמני בא. ואינה מפורשת מן חוסת – אפילו
 4 נעקרה פעמים, שבדקה שבת וסחה לא ראתה, ושנתה ארייתה ליום אשר שתי פעמים

5 – אפילו בה מחוקקין וסחה לכשיגוי, ואם לא
 6 ברקת – טמאה, דאדריח בזמני בא. ארייתה רחבי
 7 לא נישדתי – אילו הייתי יודע שאת בת בנים
 8 – לא נישדתי. ונמצא וגו' בטל למפרע. מתקנה
 9 לה רב **אב** – ואי בעי מילא למטולי גו' בחבי,
 10 יש חתק מאי דתי? אגו מי שתקני? הא דתי
 11 ארעתא רחבי לא יודעה. אלא מדרשתני –
 12 ודי לא מצי לבטולי, דארמנין ליה. מספקיא קא
 13 מנרתא לה. ולא איכפת לך בה. וגמרת בדרתיך
 14 לגרשני. אלא – אי אכא מדרשתני. חבי
 15 פטרין ליה. דארמנין ליה השתא היא ארברית.
 16 שחודה ליהות בריאה מחולית. מיה – יודע
 17 אני שממחנה הוא שאן לו בנים, ולא אתן
 18 כתובה: כל שכתב ורע שאני יודע כתיב אינה
 19 מותרת.

הוא
 13 **בנים**, מהו דחיתוביה לשלישי? אמרין לה: שתקיתיהו יפה מדיבוריה. דימיצי אמר לה: אגא
 14 ארעתא רחבי לא גרשתיהו. מתקנה לה רב **פא**: אי איהו שתקא אגו מי שתקני? נמצא
 15 גא **בטל ובניה ממוזין**? אלא אמרין: השתא הוא דביתיה. הוא אמר: מיה, והיא אמרה:
 16 **מיה** – אמר רבי אמר: דרבים שבינו לבינה נאמנת. וטעמא מאי? היא – תקימא לה ביה
 17 בתיה, הוא – לא קים ליה ביהוה בתיה. אמר איהו: אילו אינסב איתתא ואיברקא נפשא.
 18 אמר רבי אמר: אף בוז ויציא ותן כתובה, שאני אמר: כל הנשוא אשה על אשתו – ויציא
 19 ותן כתובה. רבא אמר: נושא אדם פמה נשים על אשתו, והוא דאית ליה למיחוינהו.
 הוא

1 **ישור** המועד – רבי לא פליג אקרא, אלא כלומר: הוה מתקנין דברי רבן שמעון בן
 2 גמליאל. ולא מיתחיק אלא בתלת זמני.

3 **נישאת** למי שאן לו בנים תנא אלא כתובה – משמע זמן השני יש לה כתובה.
 4 וכן בשמעו בסמוך, דקאמר: נישאת לשלישי ולא היו בנים מיה דליתבהו.

הך קמאי? שמעו ששתי נתי לא כתובה. ויחמה
 6 לרבינו יעקב. דאמאי יש לה כתובה מן השני? את
 7 כיון דקאמר ליה תימא משום דאמר לה השתא
 8 הויה ארבעה וכו' תימא משום דאמר לה השתא
 9 הוה דרביש' ותסחפה שרדו – אם בן מאי קבעי
 10 נישאת לשלישי, כי מי מצי אמר לה דאילנא
 11 מילתא דאת גרמה, או דלמא מציא אמרה
 12 השתא הוה דרביש', הלא אף על גב דלא נישאת
 13 לשלישי – לא הוה כתובה מן השני אלא משום
 14 דמציא אמרה השתא אור דרביש' ואומר רבינו
 15 יעקב. דלענין ממון מודה רבי דהוה דאי חוקה עד
 16 דאיתחוק בתלואו זמני, כדארבוקא בעל הבעה.
 17 דבשר המועד לא פליג, כדפרשתי לעיל. ומיה,
 18 תימא דרשתא לענין אסורא לא מסיכין ארוב
 19 שמיס דחזין לבנים – משום דאיתוק רובא על ידי
 20 דאיתחוק בתרי זמני, ולענין ממון מסוכנין אחאי
 21 רובא אף על גב דאיתוק בתרי זמני? ובעלמא
 22 אמרין איפסא: דאילנין תרוב רובא לענין אסורא.
 23 ולענין ממונא לא אילנין.

24 **תנא** בלא כתובה – למהרה ראה דוק
 25 כשהיה עם השלישי, דהוא דנשאת
 26 לשלישי ועד לזו לה בנים בסמוך. וטעמא,
 27 דלענין ממון לא מחוקקין לה בעקרה עד דאיתחוק
 28 בתלת זמני, ואם תאמר, מן השלישי נמי לא
 29 מפסידי כתובה. דתימא דהוה השתא אור דרביש',
 30 כמו שאמרת לרשותו לשני? יש לומר: דטענה

הדיא קאמר בסמוך ביה נישאת לרביעי ועד לזו בנים
 31 או דלמא מצי אמר לה ארעתא רחבי לא נישדתי, והא אף על גב שדאי בת בנים – על ברוח הוא עריך לרשה. כיון דלא זכה ליבנות מנחנה לכך ראה לרבינו יעקב דאלתור תנא שלא
 32 בכתובה, לא משום קסא, דקנסה כמו בשניות לפי נישאת באיסור, מדקביע בסמוך נישאת לרביעי והוה לה בנים מן דחיתוביה לשלישי. ואי קאם הוא – היכי תיחבע לשלישי? אלא
 33 נראה לרבינו יעקב דבבבא רבי חיי, ותנא שלא בכתובה – משום דהוה נפק טעמא. ומכל משהו, כשהיה לה בנים מן דרביעי – חזרת וחיתובת לשלישי, ואילמא מילתא זלא מקח
 34 שנתה. וכן מצא רבינו יעקב בתלמוד דרב יודאי נאון דבלא הכיר בה איירי. אבל הכיר בה – יש לה כתובה. אלא דקתי בתוספתא: נישאת למי שאן לו בנים תנא שלא בכתובה.
 35 מפני שחזרה ונישאת יבמת – נראה שהסופרים עשו וכתבו מיתב במקום טעות, ולא שייך כאן לשון מיתב בלא **א**. איהו שתקא אגו מי שתקני – ואם תאמר: והנה דרשן הירושלמי
 36 (גיטין מ"ב ט"ז): ומציא אשתו משום אילנות, רב יהודה אמר לא תיחוי כו'. נשאת לאחור והוה לה בנים, והיא חיתובת בתובהה, אמר רבי יהודה. דכתיב ליה שתקיתיהו יפה מדיבוריה.
 37 והשתא תקשה תהם: אי היא שתקה – אגו מי שתקני? ויש לומר: דהתם, כיון דתקנין לרבי יהודה ולא תיחוי – ליכא למיחש לקלקלא. ורבנן, אף על גב דחידושי – לא חיישינן דהם
 38 לקלקלא, כיון דלא חייב לברוק פיה בסמני אילנות – נמו ברעו לרשע בכל ענין, ולרבי שתקניו. וזו חובתה בתובהה – שמי אמר לה: איתתא למיחב בתובהה לא נישדתי. אבל
 39 דבא, אילו תקנה ליה תיחוי – פריך שתקניא, ואפילו רובא לא חייש דהם לקלקלא – היכי ורעיהו דלא חייש דהם לקלקלא? וידין דלמיחש לברוק פיה – כמו גרש לכל ענין.
 40 אבל בא – אן בידו לברוק ומוכח דהבר שמשום בנים מציאה, שכבר נישאת לשנים ולא היו לה בנים – איכא לקלקלא. ולרבי פריך לכולי עלמא: אגו מי שפיר
 41 דא דמשמע בירושלמי לא מצי מקלקל לה אלא באמור לה משום שם עד ונדר ואליתא מצי אמיחאי. הובא אף על גב דלא אלא לה משום עקרות וא מיחאי – מצי מקלקל לה.
 42 דפרשית. ומשני: דהבא אילו לקלקלא, דארמנין: השתא הוא דברייתא, ושבעה גונרשה לא חתה אריה. אבל בשם רב ונדר ואליתא – איכא לקלקלא שכנגדה לבסוף שהשם
 43 רע ויה שפי, רבי יהודה אילנות הם בתולדה. דאם איתא – לא חיה בריאה לעולם. ונדר נמי, כיון שכיול להפך – כאילו לא חיה רב, ואם תאמר: דבפיק קאנא נדה (ב"ב) אמר רב
 44 אשה שאן לה תס' לא חיה אפילו הדר ואיתן – משום לקלקלא. והשתא הוא אן יכול לקלקלה, דאמר משהו לא דברייתא, כדאמר: הבא? ואומר רבינו יעקב: לזו דמי, דקלקל
 45 בנים – אן פרוהו מיתא כל כך, ולא כשהיה גונרשה לא חיה בת בנים, ולא חיה שתרפא – לגמרי משהו לא חיה. אבל איתא דרסה – סבך להרפתא וכו' מוגרש, דיאמר
 46 אילו הייתי יודע שאת בת בנים, והרב יושע שלמה מדרשתי חייך: דהתם יש לחוש שתקניע עמי. כמו שהתחלה לשקוב עמי. וליכא למיחש השתא הוא
 47 דברייתא – דהא אילנא מילתא למפרע דבענד שיהיה תחתי אכיראת. **שבינו** – לכמה היא נאמנת – תימא: דבמאי איירי דאי כשהיה עשר שנים עמו – למה ל' טעמא דאין יודע
 48 כתיבן אפילו יודע כיון נמי יוציא וכו' כתובה. פיה שלא זכה ליבנות מנחנה, ואי אלה שדה – נישדח שמוא עיניה נתנה באחר, במכשה אחרתהו סוף דרסין (ג"פ) דתנין: בראשונה היו אומנים
 49 שלש שנים ויצאת וסולתו כתובה המננים בניו לביתן, פירש: וזו לשנת ששאן יודע כתיבן, דרבי משמע הוה במתא רב, חזר ולמד: שאל תתא אשה נתנת עיניה באחר ומקלקלת
 50 על בעלה, אלא השמים בניו לביתן – יעשו דרך בקשה: יבקשו שניהם רחמים. אם כמו שפרש רבינו תנאי: שיעשו סעודה ותיפסיו. וכי תנאי: דהתם באיה נאם מומת טענה, והבא
 51 בכה מתחמת טענה – מכל מקום נישדח שמוא נתנה עינה באחר ועוד: דהתם אם אין באה מתחמת טענה, ואם נפקא לה מיה, ובכשהו דאדריבה איהו היא וכו'. ויציא וכו' כתובה: היא
 52 שאלה שנים ויצאת וסולתו כתובה המננים בניו לביתן, ואם לאו יאשינן שבא עינה נתנה באחר – איכא לאוקמא בידו טענה עוקר, או שיהיה עשר שנים עמי ויש בנים מאשה איהו, ולא ידא
 53 דבאה מומת טענה – לא היו כופין משום ביטול פריה ורביה, כיון דיש לו בנים. דהך דהבא – ליכא לאוקמה בשעה עשר שנים ויש לו בנים מיה מומת טענה – דאם בן אפילו יודע
 54 כתיבן נמי טענה – שם כיון, כיון דלא זכה ליבנות מנחנה. ומיה, יש לומר קשה: וכן אף על גב בנים – אן איתלה באונס שלא אית לן למישר דאדריבה איהו היא וכו'. דבמאי רבינו יעקב
 55 יצריכה טעם דירדה כתיבן, ואף על גב דיש לו בנים מיה מאשה אחרת – שמו אדך כן נתקלקל, ויש להאמנה, ומוכח מילתא דרשה עשר שנים ולא ליה. ומה שאל אמר מיה – משום
 56 דעו עשר שנים לא חיה ויתחייב לרביה, והוה חליטן בעיניה נתנה באחר. אי נמי איכא לאוקמא ברלא טענה עשר שנים עמי ויש בנים ובאבה מומת טענה, דכיון שיש לו בנים מעליא –
 57 לא רצי להפסידה, ואוקמה אדך משום אשונות, דלא חשו לעיניה נתנה באחר. והיא נדרים – באניה באה מומת טענה. ומכל מקום, דרשה אשונות – יוציא וכו' כתובה, משום
 58 דשנא אן איתא מומת טענה, שטוענת שרצה שיהא זה זכר, דמי שאן לו בנים חשוב כמות. והרב רבינו יעקב בן רבינו מאיר פריך: דמי אמר איתא לשלישי
 59 קאי, דאמר ונאם בלא כתובה, וקא משעיל לה דאי אמרה אדך יודע דאן נאמנת אדך ונאמנת בתובהה מנחנה. דהיא ליה דאן ראי לבנים. וקשה לרבינו יעקב: ומתוך אלו משמע
 60 דהוא אמר מנה והיא אמרה מניה, דמחמת שדוי יוד דרבה ולא הליתו מומת בן באים לכת דין, ועוד קשה קמה: דלמה אן לחוש שטוענת בן ומשקרה בשביל כתובהה ורבי רבינו
 61 שמואל בן רבינו חיים פירש: דהבא איירי ששהיה עם השלישי עשר שנים, ורבינו שמעון בן גמליאל דאמר בתלת זמני השתא חתויה אחיא, כדקראמר איהו
 62 אפיהלה

אפילה תרי, היא אמרה ולחלא. והשתא ניהא דא קאמרה: הוא אמר מניה שרדי עשיו
החוקה ברלח זימני, ויש לה להפסיד בחובתה. והיא אמרה מניה. ומסיק דאמנתא. ואם
3 סומעת דאין יכול לחוקק - פסקי רובתנו דאמנתא אפילו למשנה אחרונה. ודאקא כשעשתה
4 שוין איהו דחזי ויחישקן שגאנא מפקרת. לפי שבעלה לא ידע בה דמשקרת. כדאמרנן בסוף
5 נדרים (ג.צא.א). אבל במילתא דידע בה דמשקרא

6 — אגמנת מדרב רבנא. פניא לפי שאין אהשה מעיזה
7 מעיזה פניו בעלה.
8 **ולא** קאמר פרו רובי - אף על גב דלארס
9 הראשון קאמר "פרו רובי" - הווא ברבא
10 בעלמא. ולא למעוזה.
11 **ואי** סלקא דעתך ולא מיפקדא בחובה מאי
12 עבדתה - משמע דאי מיפקדא - נהא
13 דיש לה בחובה. ויתמה דאי מפקדא, אם בן
14 מיעשעא מפריה רובתי. ואית לן למעוזה דארודב
15 איזו היא ולא וכתה. כדמובח לעילו ותיק רבינו
16 יצחק בן רבי אבהו. והבא בירוש' שווא עסק.
17 אבל קשה קמי רבתי אמאי פריך כבשומא פנייהו
18 ולא פריך נתי. אמאי ויציא. "כי הוא פניו
19 — פירש רבינו תנא: לכל רובי דרפין מחמתה -
20 דוקא נתי ומתאסר איה לה. אבל חוספס - לית
21 לה. ודארתא נתי. ואוסף לה לא ריהק מתי
22 דאמר בריש "אף על פי" (בכזבא ט"ב). תנאי
23 בחובה ככזבא. נפקא מינה למודתי כו, ולא
24 קאמר נפקא מינה דאמר ממת טענה. וכדכתיב: "הוא
25 ודא ולא קאמר נפקא מינה לשהה עמה עשר
26 שנים. שיש לה בני תוספת. ולא גריה מאילנות.
27 דאמר בסוף "אלמנה נזונה" (כתובות ק"א). ודש
28 לה תוספת — מילתא דפשיטא היא. כיון דלא
29 מחמתה פסיק, נתי ויהא ויכלא אם בית דין דופין
30 אותו משום פריה רובתי. ורובתי הם מפריש. ולמלא
31 מילי דיה תנאי בחובה (בכזבא). ומתנאי
32 וחסריותה דאין להם בחובה אף על פי שיש להם
33 תוספת — והם משום דאינאלי מילתא ולא
34 נתקשה משולם. ולא יתכן ולענין "פרעתה" יאל
35 יהי תנאי בחובה ככתובה. דאמנתה — לא אמר
36 כלום. ובתוספת — לא נאמן "פרעתה" כדמובח
37 בברכות. ושמתיא דרביה דרבי מרמינס (בבא מציעא
38 ז"א). ויש לדחות דהתם לא הוסיף חזן עצמו. כי
39 אם שבתאי אבוי. ולא חשיב כשאר תוספת. ואין
40 להאיך באתן. כן מצאתי בחזקתה סתם שפסק
41 רבינו יצחק בן אבדורם על אשה שהיתה סומעת
42 כי בעלה לא קאין לאיש נזונה. והאיש חזן טוען
43 כי גידלה לו גבורת אנשים. אף היא בעטת ונזונה
44 שאין יכול לבעול. ולא מוסימנא מדרב הוננא.
45 כיון שהיתה חובעת בחובתה. והבא שרודה העבל
46 שאין יכול לבעול — פסק גרעין יתכן טעם וכתובה
47 אפילו היא אנה. אבל חזן טוענה. שכן דאין יכול
48 כלל לקיים לה טענה. ודוקא מנה המתאמה. אבל
49 תוספת — לא יתן. דווא בנכנסה לחופה ולא
50 נבעלה עמה בתוסף בריש "אף על פי" (בכזבא
51 נו"א) דשמא לא כתב אלא על מנה דחבת ביאת.
52 ולרב האי גאון. כל דבין חולקין — כיון דאין ויכל
53 חולקין. אבל דנזונה שהנכסה לו — ויחייב הכל
54 מה שידוע שהנכסה לו אבל מה שחזקתו נזוית
55 נזולה למנה הכלה — נראה לו דהוי כיען
56 תוספת. ומיהא. אם יכול לתקשות. שיש כאן לכל
57 הפרות הכנסת נטורה. אבל אין לו כח למקום — על
58 זו נראה לו. ויהא תוספת. דכאן דחבת ביאה
59 בבכנסת ערודה. ואם אין יכול לבעול מחמת שרומה עז —
60 דמסק רבינו רבנאל אלא תוספת בבאה מחמת טענה משום דארתא לא ילמסק לא כתב לה — זה הטעם אין שייך באין יכול לבעול. ודמיע דיעי נבישאל לו מחזילה לכך.

הוא אמר אפלת בנו עשר - כשאנו באין לכופו להוציא. הוא אמר: הפילה בתוך עשר,
ועדין אין זמן להוציא. דהתן מונה משעה שהפילה. והיא אמרה לא אפילתי — אלא
עקרה אני. החוקק לפילים — יוציא אותן בחובה. שגא לא ובה ליבנות ממנה. אפילה
תרי - ולא ארציא. היא מופקעת - וכופין אותה. ולא שווא חובעת נישדקן. אלא ששלטנו
לכופו לקיים פריה ורביה. **משנה** אבל לא
האשה - וטעמא מפריש נגמרא. **גמרא** לוי
דבר הנשבע - דכתיב (ויקרא ט"ז) "החכם
"תוכיח" - והוכיח מי שמקבל חטונה. אבל זה
— יעקב לא עוזה. אלא הם שניו מפני דרבי
שלום. איך אף - ובתיב "ויאמר ה' עגלת בקר
תקח בידך ואמרת לכובר" וכו' - הקדוש ברוך
הוא עוזה לשנות. ואינו יקן — שרה אמרה
לשון כבוד. וכפולה הקדוש ברוך הוא הדבר
לכבוד. כתיב: "למה זה זקוקה שרה וכו' ואני
זקנית". ושניה הדבר מפני השלום. משמתי דרבי
יוחנן — הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה. ואחריכתי
לאפיהו — ולא אמרה רבי יוחנן מעולם. הלכך
לו כבוד. ולא רעו להבחישו. ויבי אבוח קרוב
למלכות הוה. כדאמר בסנהדרין (ד"א)
ובכתובות (ז"א). דמשוך אמתהו דאי קסה
רבא דעמינה. מדרבא דאמתיהו. ויהא חזו —
והיא ונבעוזה לנרשה. לפי שאף זהו לה בנים.
דאתאי לקיים דתיב אבי — ונבעוזה לנרשה.
לא מפקדת - ואם רוצה את אלמנה — אין אן
כתובה. פסיכו ידלה — בוקרתה מהו תא עליה?
והיא ידלה — עץ שמשועל עליו עולת קרבנה
ואם תמות בקרבנה. איכוי ידלה? לי היא כריסא
— ומי יתן שלא שתייה. ותלדי ליה עד כרס אחת.
שני בנים. אחי — תאומות.

הוא אמר: אפלת בנו עשר, והיא אמרה: לא אפילתי.
אמר רבי אמי: אף בזה היא נאמנת, דאם איתא
הפילה - נפשה בעקירתה לא מוקחה. הפילה, ויחודה
הפילה, ויחודה והפילה - הוהוקה לנפלים. הוא אמר:
אפילה תרי, והיא אמרה: תלת. אמר רבי יצחק
בן אלעזר: עוקרא הוה בי מדרשא, ואמרו: היא
מרומנת, דאם איתא הלא אפלה - נפשה בניפלי
לא מוקחה. משנה האיש מעונה על פריה ויבנה,
אבל לא האשה. רבי יוחנן בן ברוקה אומר: על
שניהם הוא אומר: "יבנה אותם אלהים ויאמר להם
[אלהים] פרו ורבו". **גמרא** מאן הני מילי? אמר רבי
אילעא משום רבי אלעזר ברבי שמעון, אמר רבי:
"במלא את הארץ ובכשוד" - איש דרבו לכבש, ואין
אשה דרבה לכבש. אדרבה, "ובכשוד" תרתי משמעו:
אמר רב נתן בר יצחק: "ובכשוד" כתיב. רב יוסף
אמר: מהבא, "אני אל שדי פרה ורבו" ולא קאמר
"פרו ורבו". ואמר רבי אילעא משום רבי אלעזר ברבי
שמעון: כשם שמעונה על אדם לומר דרבי הנשבע
רבי מעונה על אדם שלא לומר דרבי שאינו נשבע.
רב אבא אבא חובה, שצארה, "ואמר רבי אילעא משום רבי אלעזר ברבי שמעון: מותר לו
לאדם לשנות בדרב השלום, שאומר: "אבדו עזה וכו' הוה תאמרו ליוסף אפא שא נא" וכו'.
רבי נתן אומר: מעונה, שאומר: "יאמר שמואל אף אףך ישמעו שאלו ודרגנו וכו'". רבי
רבי שמעון אומר: גדול השלום שאף הקדוש ברוך הוא שיהו בו. דמעיקרא כתיב "וארזני
וקו" ויבסוף כתיב "אני וקנתי". רבי יוחנן בן ברוקה אומר: אומר, רבי יוחנן ורבי יהושע
בן לוי, חד אמר: הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה, וחד אמר: אין הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה.
תסתים דרבי יוחנן הוא דאמר אין הלכה, דרבי רבי אבהו וקאמר משמיה דרבי יוחנן
הלכה, ואתרירנהו רבי אמי ורבי אסי לאפיהו. ואיכא דאמר: רבי חייא בר אבא אמר,
ואתרירנהו רבי אמי ורבי אסי לאפיהו. אמר רב פפא: בשלמא למאן דאמר רבי אבהו
אמרה - משום פבדו בי קסר לא אמרו ליה ולא מדי, אלא למאן דאמר רבי חייא בר אבא
אמרה - לימרו ליה: לא אמר רבי יוחנן הכי! מאי הוה עלה? תא שמע, דאמר רבי אהא
בר חנינא אמר רבי אבהו אמר רבי אסי: עוקרא הוה קמיה דרבי יוחנן כגנישחא דקוסרי,
ואמר: "וצאי ויחזן כחופה", ואי סלקא עגלתה לא מפקדה - תהוקה מאי עבדתה? דקמא
כפאה מחמת מעונה. פי תתיא דאמאי לקמיה דרבי אמי אמרה ליה: הוה לך תהוקה. אמר
לה: זיל, לא מיפקדת. אמרה ליה: מסיבוי דילה מאי תימני עלה דהך אתמתא? אמר: פי
הא - ונדאי פפינן. והתיא דאתאי לקמיה דרב נתן, אמר לה: לא מיפקדת. אמרה ליה: איהא
מעניא דהך אתמתא וקמרא לידה וקרה לקבירה? אמר: פי הא - ונדאי פפינן. וקרה וקמה
תאמרים הוה, אהד נגמרה צרתה לכוף משעה ואמר נגמרה צרתה לתחלת שבעה. ותימני,
דביתיה דרבי חייא, הוה לה צער לידה, שנאי מאן ואתאי לקמיה דרבי חייא, אמרה: אתמתא
מפקדא אפיהו ורביה? אמר לה: לא. אולא אשתאי סמא דעקרתא. לכוף אינלא מילתא.
אמר לה: איכוי ידלה לי תדא כריסא אחרתא! דאמר מר: הוהה ויחוקה - אחי, פרו וכו'.

אחוחא

יבמות. הבא על יבמותו – פרק שישי דף ע"ג עמוד א – מותר מהדורות "אבן ישראל" – (טוינזליץ) קפה רש"י

1 אחותא – תאומות ובנותיו הוי. ועשא בת חורין – כדי שהיא מותרת ליעשא.
2 ומדכתינן לרבה אילנא מפקדא. מנה חקרי נהו – לפי שלא היתה יכולה ליעשא
3 היתה מפקדת בעצמה ודחתינא בה לפיכך כפי רבא רבה לשרהרה.

הדרן עלך הבא על יבמותו

1 אחותא. ולא מפקדי? והאמר רב אחא בר רב קטינא
2 אמר רבי אמר רב יצחק: מעשה באשה אחת שהציעה
3 שפתה והציעה בת חורין, וכפו את רבה ועשאה בת
4 חורין! אמר רב נחמן בר יצחק: מנתה הפקר נהגו בה.

הדרן עלך הבא על יבמתו

1 אַלְמָנָה לכהן גדול, גרושה והולצה לכהן הוייתו,
2 הכניסה לו עבדו מלוג ועבדו צאן ברזל,
3 עבדו מלוג – לא יאכלו בתרוקמה, עבדו צאן ברזל
4 יאכלו. ואלו הן עבדי מלוג: אם מתו – מתו
5 לה, ואם הותרו – הותרו לה, אף על פי שהוא
6 חייב במזונותו הרי אלו לא יאכלו בתרוקמה. ואלו הן
7 עבדי צאן ברזל: אם מתו – מתו לה, ואם הותרו
8 הותרו לה, והוא חייב באחריותו הרי אלו
9 יאכלו בתרוקמה. בת ישראל שניסת לכהן והכניסה
10 לו עבדים, בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל,
11 הרי אלו יאכלו בתרוקמה. ובת שהן שניסת לישראל
12 יאכלו בתרוקמה. בת ישראל שניסת לכהן והכניסה
13 לו עבדים, בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל,
14 הרי אלו לא יאכלו בתרוקמה. גמרא ועבדי
15 מלוג לא יאכלו בתרוקמה. והוייתו להווי עבדי שפתה
16 קנינו? דתניא: מנין לכהן ששנשא אשה וקנה עבדים
17 שיאכלו בתרוקמה – שנאמר: "וכן פי יקנה נפש קנין
18 כספו הוא יאכל בו". ומנין לאשה שקנתה עבדים,
19 ועבדיו שנקנו עבדים, שיאכלו בתרוקמה – שנאמר:
20 "וכן פי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו". קנינו
21 שפתה קנינו – אוכל! כל האוכל – מאכיל, כל שאין
22 אוכל – אינו מאכיל. והוייתו עבדי וכל תמאמים,
23 שאינן אוכלין ומאכילין! התיב פמייהו פאיב להו.
24 ודרי קמור, שאין אוכל – ומאכיל! אמר רבנאי: קנינו
25 אוכל קאמר, קנינו אוכל – מאכיל, שאינו אוכל –
26 אינו מאכיל. ורבא אמר: מדאורייתא מיכל אכלי,
27 ורבנן הוא דגניו בהו, גדי שתאמי: איני איני אוכלת, עבדו אינו אוכלין, וזונה היא אצלו!
28 הלכך אתי לאפקדנה. רב אשי אמר: גזירה שמא תאכיל לאמר מיתה. אלא מיתה, בת
29 ישראל ששנשאת לכהן לא תאכיל גזירה שמא תאכיל לאחר מיתה! אלא אמר רב אשי:
30 באלמנה פתנת דתאיתי לאורייתו: מעשרי אכלי בתרוקמה דבי נשא, ואינסי ליה להאי
31 אכלי בתרוקמה דרבנאי, והשתא שרי ליה למיתיה פמייהו דבי. ואלא דיעה דמעיקרא לא
32 שפיתה לנפש חללה, השתא שפיתה לנפש חללה. מינה איתמרה כהנת, איתמרה בת
33 ישראל מאי איפא למימר? באלמנותה לא פליגי רבנן. איתמר: הפקנת שום לנפש, היא
34 אומרת: כלי איני נאמלת, והוא אומר: דמים איני נותן, הדין עם מי? רב יהודה אמר:
35 הדין

1 אלמנה נדה גדול. עבד מלוג לא יאכלו – אפילו למאן דאמר (עינין מ.ב.). קנין פירות
2 כקנין הגוף דמי – לא חשיב כחבי קנין כספו. כיון שאין הגוף שלו, כמו שאין
3 יצאן בשן ועין לאיש, אפילו למאן דאמר קנין פירות כקנין הגוף דמי, כדאמר ב"הרובל"
4 (בבא קמא פט.ב.). וקטני יש להביא ראיה דברתומא אולין בתי קנין הגוף דכרישי פרק בתרא
5 דביתוס (כ.ב.ב.א. אמר, גבי דמפקדי עבדו
6 לחיות. ומעובד שו טחורו אוכל בתרומה, אף
7 על פי שאין לרב פירות, אלא הגוף, אפילו למאן
8 דאמר קנין פירות כקנין הגוף דמי איתאי.
9 מנין לכהן ב – ממתניתין דקתני בספאי: בת
10 ישראל שניסת לכהן דעבדו מלוג שלה אוכלין –
11 לא בעי למפקד, דהוה אפיקא דאכלי מבח האשה
12 עצמה שאוכלת, ולא מבח הבעל, משום קנינו
13 שקנה קנין, לחבי פריך במרייתא דקתני: קנינו
14 שקנה קנין אוכל, ואם כן, אפילו אינה אוכלת –
15 יש להם לאכול. לכהן ששנשא אשה בר –
16 הוא חרין שאינס, אלא נקט נשא משום דאריסה
17 מדרבנן לא אכלה משום ועלאל (בחכותב ג.ב.) או
18 משום טמנות. וכן כן יקנה נפש –
19 הוא דרשינן לעיל בפסק דבבא על יבמות (מ.א.).
20 פוע דבא קנין שנשאת בת גרים – הייתי מנפש
21 ויתרא. ועבדיו – שקנו עבדים – אפילו לרב
22 מאיה. דאמר (פקדושין ג.ב.) אין קנין לעבד כלא
23 דבר אפילו על מנת שיצאו בו לחירות, משיבת לה
24 עבדים שקנו עבדים – במפקדי עבדו, דאכל
25 בתרומה, כדאמרין בפסק בתרא דביתוס (כ.ב.ב.).
26 גזירה. שזאת האכיל לאורייתא – ובעבד
27 צאן ברזל לא שרי ללגנוה. אפילו למאן דאמר
28 (בסמוך): הדין עמה – דכל זמן שלא גבתה אותם
29 בבית דין אוכלין מבתי, ואורי שנבתה ושמו לה
30 בית דין – הרי כאילו קנתה עבדים לאורי מוחת
31 בעלה.
32 אלא מטהה בת ישראל שניסת לכהן לא
33 תאכיל כספו בר – תימה; דלא דמי,
34 דהתם ליכא למיטעי, דהא בדיי דבעל היתה
35 אוכלה בעצמה ועבדי אינה אוכלת. אבל כאן,
36 אם יאכלו עבדים בדיי דבעל, אף על פי שבעצמה
37 אינה אוכלת, איכא לגנוה משום האכלה בן
38 לאורי מיתה! ואית ספרים דרשי: בת ישראל
39 שניסת לכהן לא תאכל. ופריך: דהיא עצמה לא
40 תאכל, כיון שאכלה אורי מיתה. ולספרי דרשי
41 נמי לא תאכלי – איכא למימר דאפילו מילתא
42 פריך: שלא תאכל ולא תאכלי, אלא תבדקי
43 תאכלי משום דתחא ליה לאקשוי עבדים
44 אעבדים.

ברשינו

1 רבנן הוא דגניו בהו, גדי שתאמי: איני איני אוכלת, עבדו אינו אוכלין, וזונה היא אצלו!
2 הלכך אתי לאפקדנה. רב אשי אמר: גזירה שמא תאכיל לאמר מיתה. אלא מיתה, בת
3 ישראל ששנשאת לכהן לא תאכיל גזירה שמא תאכיל לאחר מיתה! אלא אמר רב אשי:
4 באלמנה פתנת דתאיתי לאורייתו: מעשרי אכלי בתרוקמה דבי נשא, ואינסי ליה להאי
5 אכלי בתרוקמה דרבנאי, והשתא שרי ליה למיתיה פמייהו דבי. ואלא דיעה דמעיקרא לא
6 שפיתה לנפש חללה, השתא שפיתה לנפש חללה. מינה איתמרה כהנת, איתמרה בת
7 ישראל מאי איפא למימר? באלמנותה לא פליגי רבנן. איתמר: הפקנת שום לנפש, היא
8 אומרת: כלי איני נאמלת, והוא אומר: דמים איני נותן, הדין עם מי? רב יהודה אמר:
9 הדין

10 הדין
11 הדין
12 הדין
13 הדין
14 הדין
15 הדין
16 הדין
17 הדין
18 הדין
19 הדין
20 הדין
21 הדין
22 הדין
23 הדין
24 הדין
25 הדין
26 הדין
27 הדין
28 הדין
29 הדין
30 הדין
31 הדין
32 הדין
33 הדין
34 הדין
35 הדין
36 הדין
37 הדין
38 הדין
39 הדין
40 הדין
41 הדין
42 הדין
43 הדין
44 הדין
45 הדין
46 הדין
47 הדין
48 הדין
49 הדין
50 הדין
51 הדין
52 הדין
53 הדין
54 הדין
55 הדין
56 הדין
57 הדין
58 הדין
59 הדין

10 הדין
11 הדין
12 הדין
13 הדין
14 הדין
15 הדין
16 הדין
17 הדין
18 הדין
19 הדין
20 הדין
21 הדין
22 הדין
23 הדין
24 הדין
25 הדין
26 הדין
27 הדין
28 הדין
29 הדין
30 הדין
31 הדין
32 הדין
33 הדין
34 הדין
35 הדין
36 הדין
37 הדין
38 הדין
39 הדין
40 הדין
41 הדין
42 הדין
43 הדין
44 הדין
45 הדין
46 הדין
47 הדין
48 הדין
49 הדין
50 הדין
51 הדין
52 הדין
53 הדין
54 הדין
55 הדין
56 הדין
57 הדין
58 הדין
59 הדין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59

קפ"ו יבמות. לאמנה לכהן גדול – פרק שביעי דף סו עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (רשניולץ)"

תוספות

כרשני

1 תרומה – אומר רבי יצחק. דעיקר קימו למאכל בתמא. דהוה דעיקר
2 לאורם – דהוה אסור ליתנם לכרמה. משום תפסד תרומה. ומכל מקום חזק לאורם, דאי לא חזו
3 ככל לאורם – פטורין מותרות ומשער. כדאמר רבי יוחנן בריל"ג גדול" (שבט סזא).
4 לא יאכלנה כרשני תרומה – דאין תרומה (עירובין כ"ב). מערבין לישאל בתרומה. דשרי
5 בתנאה אומר רבינו רב הדיין דוקא תנאה

6 שאין פי כילו, אבל תנא בעל כילו כגון
7 להאכלי לבתמות – אסור. וכן להדליק
8 ולהסיק תחת בתשלו, כדחתן במסכת תרומות
9 (פרק יא משנה יא) מוליקין בשמן של תרומה
10 במבואות האפילות ועל גבי כהן, ברשות כהן.
11 פירושו: כשיש שם כהן שצריך לאתור אורו. ור' י
12 לאחד ר' למאה, אבל לא ברשות ישראל. ודא
13 דאמר רבי שלום (פסחים לה"א). אבא שגב גבול
14 של בית רבי וזה היה מוטעם בהן בשמן של
15 תרומה שנמטאה – אמר רבינו תב. הדיין
16 להכניסו שבית רבי. וטעמא דלא אסור
17 הגאון של כילו משום רבינו צדק. משום
18 דרדשיין בפרק "מה מוליקין" (שבט כ"א) גבי
19 אין מוליקין טעל בטל. אמר ר' אבהו תרומה
20 לא בשתי תרומות הכתוב מדבר, אמרת תרומה
21 טעמא ואתח תרומה טהורה. מה תרומה טהורה
22 אין כל כך בה וזהו משעת דתמה ואליל. פירושו:
23 עיקר הגאון, דהיינו אביהל – אף תרומה טעמא
24 אין כל בה עיקר הגאון. דהיינו דהילקא, אלא
25 משעת דתמה ואליל. ומבוא ילף דאין מוליקין
26 בטבל טעמא. וטעמא טהור נש משמע גבי עובדא
27 דרבי פנחס. בן יאיר (חולין ז"א). דאסור תנאי
28 כילו. היינו משום דהדר ילפינן תרומה טהורה
29 ממטאה. ולא כמו שפירש שם בקונטרס דכל שכן
30 מבל טעמא. דלא שני לא דחי. דהיינו מוטעם וזה
31 דלפינן, וכי הוה דלפינן לאסור טעל בתנאה של
32 כילו – דכי נמי ילפינן לאסור זו תרומה.
33 דמשעת דתמה לא ויתרנא אלא להכניס ולא
34 לישאל.

ישראל

35 ששכר פרה כחן כמאכלי כרשני
36 תרומה אלא פי שמונתיה עליו –
37 אומר רבי יצחק. היינו מישום דבתמא אביהל
38 דאין קיין בספן של כהן, וישאלא אין תנאה אלא
39 הדמים, ודאי הוא כמכור תרומה לכהן הדמיין
40 שלו. אבל תנא כשכר פרה מישורא. אל
41 יאכלנה. ולא קיין בספן דכהן הוא. דשכירות
42 לא אקרי.
43 **דמחייב** בגניבה ואבדה כו' – כאן משמע
44 דהלכתא כמאן דאמר דשוכר
45 כנושא שכר שני דבאינומנין (בבא בתרא ג"ב)
46 וכן הלכה, דמשמע ברש "הפנקסין" (ש"ס ל"א)
47 גבי שוכר ושואל עמיים שנתניהו באשם כו',
48 ובפרק "הושל"א" גבי הוהא דאגרי כו'די
49 לבי חזאי. **אבל** כהן ששם פרה מישוראל –

1 פירש בקונטרס. כששכר הימנו ונתנה לחזקו לו דמיס אלו אם תבש או תאנס או יזולו פירות. ואומר רבינו יצחק. דאסור לעשות כן משום רבית. כדמוכח בפרק "איוורו נש" (ע"ס ד"א).
2 דאין אכירי בשואל **עבדי** – צאן ברזל ויצאן כהן וכו' – תמה ברבנו יצחק. מה ראה מייחז מנאכ לרבי אמי. דהוה רב יודנה רב מודה דיצאן כהן ועין לאשוי. ודחביב עבדתי. כי היכי
3 דחביב כספו לענין תרומה. דתני: עבד צאן ברזל יאכלנו בתרומה. דהרומה וכו' ועין אהן צאן הוא. כדפירשתי במתניתין. ועד הקשה הרב משה. דהוה רב מודה דיצאן כהן ועין לאשוי. ודחביב עבדתי. כי היכי
4 ואם כן ברשות קימי, שתרומה עמיים שנתנה. כדאמר גבי אצטאלה דמלתא דפרסיה אמיתא. דאפילו לרב יודנה מפקיעין מדי שיעבוד. דאפילו שרורו שנין. וכן. ומלמלא
5 אמרין בהירוב"ל (בבא קמא פ"ט). דמפקיע מדיי שיעבודא ואין לומר דרבה רבי יוסף דייקן מהבא תניא כותיה דרבי אמי ליה ליה דרבא, דאמר שירורו מפקיע מדיי שיעבוד – דהא
6 מתניתין דהושל"ח (ע"ס ד"א). דיקה. ליה אהן לומר. ליה ליה הוהא טעמא ולקמן כיון דמיסרי. גובינא ברשות קימי. ידא רבא את ליה הוהא טעמא ואפילו כהן קאמר רבא
7 ליה כהן: והא ענין גאון דרבי אמי ותיקן רבא רבנו שבת. כדאמר גבי אצטאלה דמלתא דפרסיה אמיתא. דאפילו לרב יודנה מפקיעין מדי שיעבוד. דאפילו שרורו שנין. וכן. ומלמלא
8 – משום דהדין עמו. **הבעיל** מוציא מיד הלכות – פירש בקונטרס. דאפילו מודה היא. מוציא הוא מיד הלכות. משמע מתוך פירושו דהוה רבן שהאשה חיה – אלא הבעיל יכול להוציאם
9 כשכבר הוא עצמו. אלא בעצמו. אלא תורה האשה, ודא יורש כהן. והיא חיה כוליה למעות בריים. ותימה הוא: רבין שדוכתיב קיימל כל זמן שהאשה שותקת – למה תוכל לבעול בכיורו במצומה
10 ועל תבמ דמדיין אלא ברם כלום. ועוד. דאפילו אם האשה חיה כוליה למעות מדיים – נראה דהא חיה הבעיל יכול להוציא את מיתה, ולא אמרין דמקום אשתו און – כיון שחבר בעצמה
11 ברומה בעדיין מן שדתי עמו (בתבואה ג"ב). גבי הוהא וברא רבין בתבואה דאפיה טבוחה גאון. אמר ר' אמי אם מישער – לא למפציץ – לא לכיבא אימיה. אהא איהו וקא מיער. –
12 סבר מי רב חזק: איהו במקום אימיה קאי. אמר ליה רבא: ויה דאריותא דאשתא לא קביל עליה – אריותא דיהיה קביל עליה. ונראה פירושו רבינו גונזאל. דאין גומקן קיים בכל אפילו
13 שעה אחת, דהקן רבן לא תהא אשה צריכה לטרוח ולחזור להוציא מיד הלכות אורח מיתה הבעיל. ולא דמי לאשה שתרפת מנכסים משועבדים לכתובה – דהדחם היא מכירה. דשמא
14 כהן שלא תהא שריבא לטרוח שפירוהו לא בתבואה. או מתוך רבין דרי. אבל היכא שאין יכולים לטקא בשבס – תהקו שדומקן בטל אלאיתו.

1 הדין עמו – ותסול כליה. יאכלו – ומדאכלי בתרומה – משמע מדי דיהיה נעוה. ששכר
2 פרה מישוראל – והא שוכר חייב באריותוהא אגנבה או נאבדה, וקתני לא יאכלנה
3 כרשני תרומה. ויהי גוסיקן ותפסיא מדי נמי דחייב מנכסו בארה אבוייה ובתמא
4 ובנפשת דיהי מן מייחבי – שוכר פטור מן האנסין. וכן אם תבשה ואם דאיה דמית. והא
5 – מתניתין לא דמיא אלא לסיפא. אבל כהן

6 הדין עמו, ורבי אמי אמר: הדין עמו. רב יהודה
7 אמר: הדין עמו, משום ששכר בית אביה – פירשה
8 הוה. רבי אמי אמר: הדין עמו, כיון דחייב מר: אמר
9 מר: – אמר לו, ואם הוהוהו – הוהוהו לו, הואיל
10 ותיב פאתריותן – יאכלו. אמר רב ספרא: מי קתני
11 "והו שלוי"? "הואיל ותיב פאתריותן" קתני, ולעולם
12 לאו דיהיה נעוה. וכל היכא דתיב פאתריותן אפילו
13 בתרומה: ותתני: וישאל ששכר פרה מכהן – הוהוה
14 ואיכלנה כרשני תרומה. כהן ששכר פרה מישוראל,
15 אף על פי שמונתיה עליו – לא יאכלנה כרשני
16 תרומה: והפסקא? נהי נמי דמחייב מנכסו ואבדוה
17 – באונסיה, בכשה, ובנפשת דיהי מן מייחבי? הא
18 לא דמיא אלא לסיפא: וישאל ששם פרה מכהן –
19 לא יאכלנה כרשני תרומה, אבל כהן ששם פרה
20 מישוראל – יאכלנה כרשני תרומה. ותיב רבא ורב
21 יוסף בשלהי פרקיה דרב נחמן, ותיב וקאמי: תניא
22 כותיה דרב יהודה, ותניא כותיה דרבי אמי. תניא
23 כותיה דרבי אמי: עבדי צאן ברזל יוצאן בשן ועין
24 לאשוי, אבל לא לאשה. תניא כותיה דיהודה:
25 המכנסת ששם לבעולה, אם רצה הבעל למכור – לא
26 ימכור. ועל קוד אלא אפילו תהניס לה שום משלו,
27 אם רצה תבעל למכור – לא ימכור. מקרו שניהם
28 לפרוסה, והוה היה מועשה לפני רבן שמעון בן גמליאל
29 ואמר: הבעל מוציא מיד הלכות. אמר רבא אמר
30 רב נחמן: הלכה כרב יהודה. אמר ליה רבא לרב
31 נחמן: והתניא כותיה דרבי אמי: אף על גב דתניא
32 כותיה דרבי אמי, מסתברא מועטא דרב יהודה,
33 משום ששכר פרה אביה. היא איתתא דעייניה ליה
34 לרבא: ואיכא דמילתא בכתיבתא, שכיב, שקלתה
35 ותיב ופרסיה אמיתא. אמר רבא: קתני מיתא.
36 אמר ליה נאנאי, פריה דרב יוסף, פריה דרבא, לרב
37 תנאי: והאמר רבא אמר רב נחמן: הלכה כרב
38 יהודה: אמר ליה: מי לא מודה רב יהודה דמחוסר
39 גוביניא? וכון דמחוסר גוביניא – פרושתיא קאי. רבא לטעמיה, דאמר רבא: הקדש, המין,
40 ושרורו

1 ושרורו
2 ושרורו
3 ושרורו
4 ושרורו
5 ושרורו
6 ושרורו
7 ושרורו
8 ושרורו
9 ושרורו
10 ושרורו
11 ושרורו
12 ושרורו
13 ושרורו
14 ושרורו
15 ושרורו
16 ושרורו
17 ושרורו
18 ושרורו
19 ושרורו
20 ושרורו
21 ושרורו
22 ושרורו
23 ושרורו
24 ושרורו
25 ושרורו
26 ושרורו
27 ושרורו
28 ושרורו
29 ושרורו
30 ושרורו
31 ושרורו
32 ושרורו
33 ושרורו
34 ושרורו
35 ושרורו
36 ושרורו
37 ושרורו
38 ושרורו
39 ושרורו
40 ושרורו
41 ושרורו
42 ושרורו
43 ושרורו
44 ושרורו
45 ושרורו
46 ושרורו
47 ושרורו
48 ושרורו
49 ושרורו
50 ושרורו
51 ושרורו
52 ושרורו
53 ושרורו
54 ושרורו
55 ושרורו
56 ושרורו
57 ושרורו
58 ושרורו
59 ושרורו
60 ושרורו
61 ושרורו
62 ושרורו
63 ושרורו

יבמות – אלמנה לכהן גדול – פרק שביעי דף ס עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (טויזנולץ)" **קפט רש"י**

פוסל ואן אמביל – נראה לפרש שהעובר פוסל בעבדי אביו, ואן אמביל את אמו. תרוויחו אנדערס ליכא למינה: פוסל בעבדי אביו ואן אמביל בעבדי אביו, דבון דאשמעוין דרסיל – הכי משכחת שיאביל, ובקונטרס פירש כולה מילתא אממו, אף על גב דאעבדום קאי – הכי קאמר: שהעובר פוסל אמו ודא אמביל את אמו ודא חרין לעבדו דפוסל. **למאי** נפקא מינה לעובר במעי כותח – אף על גב דעל בריך דרשנין תימא ודשא גידול אמביל, דמואי מעינא אמרין לנקב תב – ישראל לכהן והיחיה משברת ולא מאביל, דהתם לא שייך טעמא דעובר במעי ודה זר הוא, דאפילו זר אמביל את אמו, ואפילו נמזר, כדאמרין לקמן (ט.טז.) – מכל מקום מביעאי ליה לעינן עבדים, דאיכא למיטר דוקא לעינא אמו דכתב בה קרא: "ולידו ביהוה אביו", דמינה דרשנין שמיא אמביל את אמו, דרשנין ליה אמביל, לא יבטיים שאוכלים מטעם קנק כספא – לא קאמר קרא ליה אמביל, שאיני לוד לא.

היינו קדמא זו שמעתי כו' – דרבנן שהיו אמורים לו כן הוא סברי דטעמא משום גידול אמביל.

אובלין געבול כל הימשה מלה – הה מצי למיטר דטעמא דרבנן משום ולא סבידא ליה דרשא דשאן ליה זר אמביל לגבי עבדים, ולית ליה זר דעובר במעי ודה זר הוא, אלא היחיה בידו דטעמא משום ולא יכו ביה עובר, וקעא תימיה ודא סתמטא מעשה דייקה עד שילוד הוא לעובר ולא לגבי משפחה, קשה לרבינו יתחק: דבון פריק ויצא דופן (גד מדא), דבן כן אחד פוסל מן הדרומה, ופריך בגמרא: מאי איריא כן יום אחד? אפילו עובר נמי ומשיב כן ששת מתניין בתבן ביש שילי נשים, אחת גרשה ואחת שאינה גרשה, רש לו בנים משאינה גרשה וכן יום אחד מן הגרשה פוסל בעבדי אביו, ולאפוקי מדבריו יום, דאמר עובר נמי פוסל, קא שמעו לן: כן יום אחד – אין, עובר לא, הישחא, למה ליה לאקמי בישש לו שתי נשים אפילו אין לו אלא אחת גרשה, ודוקא כן יום אחד אלא עובר – לא, דאלא דאובלין געבול כל המשפחה כולה לרבנן ואומר רבינו יתחק: דרב ששת לעמידה, דאית ליה בימי שנת: המזהב לעובר קנה, ולא אבלי געבול המשפחה, ולחבי מוק בישש לו בנים משאינה גרשה, ואין העובר שמעני גרשה פוסל, משום ולא הישנין למיעטא, דסדמן מיעטא דמפלות למחצה דנקבת חווו ליה זכרים מיעטא, כדלקמן ולאפוקי מדבריו יום, דרבי יוחי מיעטא, ואתי שפיר דבכר' ימי שנת' (בבא בתרא קמ"א) פריך למאן דאמר תמזה לעובר קנה מדתנן יוצא דופן (גדה מדא), כן יום אחד נחלו מתגלה אבא עובר – לא, ולא פריך שרשן רבי יום אחד פוסל, דאיכא לאוקמא משהו נשים יום ו' וסבידא ליה – אף על גב דשמאלא ספיק באף על פי' (בתוספתא טא) כרבי יוחנן הסנדלר, דאין אבא מקנה דרב שלא אלא לעיל – שמואל חשיב עובר כבא לעולם.

אין

ושהורו – ישראל ששיעבר עבדו לבעל חוב, ושהורו הלוח – יצא לחרות, והגולה ענה מלה מנוקס אחר, כבנותיה – שהיא אלף וזו, דאז מאי דאשכח – בשרשותה אשכח, אבל ליתיה זר ומישקל לא – אלא שלו חן עולמית, קא שמענו לך. **משנה** והיחיה מקרבת – אף על פי שיש לה בנים הימנו ודא אובלת בתרומה – לא יאבלו עבדי צאן ברזל בתרומה, לפי שהן שרי, ויש עובר בן חלק, אין לעובר בן חלק להאביל בתרומה, אי משום דקסברי עובר במעי ודה זר הוא, אי משום דקסברי לוד – מאביל, שאין שילוד – אין אמביל, שאנטי ויקרא כגו, ויליד ביהוה הם יאבלו בלחמה, פריך ביה יאבילו, שהעובר פוסל – אם בת בן חלק נישאת לישראל, והיחיה משרבת, ואין לה בן אחר – פוסלה מלושב לבית אביה בעוריה, ואינו מאביל – אם בת ישראל ליה היא, ונת והיחיה משרבת – אין געבור כן להאבילה, ודא חרין לעבדים, אם בת בתן לבקן – מיון דאדמת: שאין אלו אינו מאביל, חרין העברים אובלין בתרומה מפני חלק של עובר? שהרי עבדו, חן, ואין אובלים אלא בשבילה, ודא אין בו כן להאביל: **גמרא** במעי בתת – מ"ב, מ"ג מעברת מכה, אי אמרת משום ורות – ליכא, ואי משום שאין לוד – איכא, וזו לא נספתי – לא, אמרו אלא דהיתרא: שי לו בנים אחיים – לבד מזהב, חן, אובלים – העברים ששביל בנים, דעבר לית לה זכיה, געבול משפחה – שאין אחד משראל שאין לו וירשין, וכל וכן שילוד ודא העובר וזכה הקרוב לירשת בן, ואובלים בנינו, זו דברי רבי יוסי – ולא סבידא ליה לשמואל דעובר אית ליה זכיה, בנרתחא – בעל אגדה, לישן אדח: שם מקום ערותא אמביל שמונו בגדו, כי ישעיה – לפרסם את הדבר, תני גנים – דבוקן, ולא תניחא משרבת, אלו ואלו – עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל אובלים רעבדי מלוג אובלין בשבילה, שהיא אובלת בשביל בנים, ועבדי צאן ברזל אובלין בשביל בנים, תניחא מקרבת – אלו הניח לה בנים, אלו ואלו אין אובלין – שהעובר אינו מאביל לא אבא אמו ולא את העבדים, תני גנים והיחיה מקרבת עבדי מלוג אובלים – שהם שלוש ואין לעובר חלק בה, ודא אובלת בשביל בניה, עבדי צאן ברזל לא יאבילו מפני חלק של עובר – שיש לו חלק בה, דאית ליה זכיה, ואלו ידעו דה מרתינו לחלק, לפיכך ערותא אמביל לאביל, שהעובר פוסל – בת כהן המעוברת משראל, ואינו מאביל, בת ישראל המעוברת מכה, ואין עבדי, תבא סבאלת – לקמן מפרש של, כולן זכרים – לא גרסינן "ובלך", אלא כהן גרסינן: זכרים יאבלו וכן מקולן בלא יאבלו, אם יש זכר בגנים – אובלים העברים בשבילה, ואין הישנין לחלקו של עובר, דרשנא נקבה ודא ואין לה חלק במקום כן, ותאמלוד לומר ודא וכן – שמוא תפיל, שכל היולדות – מוצא הישנין מוצאן נקבות, ויש שמפלות – סמוך מיעטא דמפלות למחצה דנקבות, ודא לוד זכרים היראים לירש מיעטא, ולמיטעא לא הישנין, כולן נקבות – לא יאביל, שמוא אבא עובר זכר כו', תיפוק ליה – דאי נמי הייא נקבה – פסלה, דכיון שכל אחוה שליפניו נקבות – שי לעובר חלק בהן, אפילו אבא נקבה, אין

היא – דנקבה נמי פסלה, ועוד: **שמוא** ימצא עובר זכר, ואין לקנות במקום תבן פלוס, וזכרים יאבלו? ותיאקרי עובר? **קסברי**: אף

1 אין חוששין למיעוט בו – היקשה הרב רבינו שמואל רבי חיים: האי כי ודני נמי פסל נפלי,
2 כדמוכח בפרק "שני משות" (בבא בתרא קט"א) דלמאן דאמר: המזהב לעובר קנה –
3 וזהו העבר הנכס באינו דע תשילי האשת. דהניא (שם) גבי גר שמת וכוזבו ישראל נכסיו
4 ושמועו נשמתו משרבת, דהניא, ויתר כי ששמי שפחילי החזיק, דחזיק כשעה – וזהו,
5 בראשונה – לא וזהו ואומר רבינו יצחק: הדבא
6 של הושתקפן שמת כבר ודא נפל. ואם אתמר:
7 הדבא ויתר רבי שמי למיעוט, אוקמה פולח' –
8 חליצ' (יבמות ד'ה) קאמר רבקה צולת' –
9 ואמאי? הא אין עולה ליבום. כיון דהייש
10 למיעוט, דהיישין שמת תמצא אליותו, וכיון
11 דאין עולה ליבום אין עולה לחליצה ויש לומר:
12 הדשיב עולה ליבום, כיון דאם יבא אליהו ויאמר
13 דאיעה אליותו והנה יבולה לחתיבים – לא דימיא
14 לחליצ' ויהו שלמה ריש'ה. דאפילו יבא אליהו
15 ויאמר דלא מינברא לא משדנן ביה. ואם
16 אתמר: ויפריק קדא דמתנות (ד'ה) לא ויש רבי
17 וסי' למיעוטו כתיבתא תיביתא ואומר רבינו
18 יצחק: דהרבא דאיתיה קי"ע כ"ג מדר דלא
19 היישין למיעוט, ומהו עירך דרבי שמי דהמדר
20 פירו' (בבא בתרא ג'ג) דאילו רבי שמי דר
21 רובא דריעה לחיציא מנן, ואיתיה מניה ראיא
22 לרב דאמר והליבן במנן אתר דרוב. לאטמ לא
23 הייש רבי שמי למיעוט לעינן ממונא. וכן שכל
24 לעינן איתסורא וין חלקי. **והיומים** שבא
25 לחלוק בו – מפרשי 'בדשדלה' (בטיט ל"א),
26 **מועטים** – אף על גב דאסקינן בפרק
27 'עירוב' (ט"ז) כדמתוב (ט"ז) –
28 האשה דהבנות ממקריה ולא ממשלתי – טוהא
29 דהבא סבירא דעבדא ומקריה יומי. רבי אליעזר
30 דאמר בפרק קמא דבבא קטא (א"ב) הלכה. מנן
31 מן העבדים. ומיהו, אין הלכה בן, אלא כרב נטמן
32 דפליג עליה. דקיימא לן בכל דבר שמתנתא דשלה
33 ליה רבי אמא לרב יוסף בר זוטא פר' "שנה" (א"ב)
34 (בבא בתרא ק"א), ומוסיק מיהו דשלה ליה: אין
35 גנין, אלא לומר דהייש עבדא ממשלתי.
36 וסבר רבי דאמר בפרק "עירוב" (כתובות נ"א),
37 מן האשה דהבנות בן ממקריה בן ממשלתי –
38 דאם בן כסבור דפריז במנא אוקמתא כנכסים
39 מועטים, דחזק לומר דסיפא אתא לכנסים מרובין,
40 וזה ליה למינה. וסבר ליה רבי שמעון בן יוחאי
41 כרבי שמעון בן אלעזר, דקיימא לן (שם) כוודיה
42 דמוני ממקריה ולא ממשלתי.
43 **ומנן** רובו בו – מלשון קדמו משמע
44 דאיירי שקדמו למנור קודם שחזיקו בוק בית דין.
45 לצורך בנות. אבל אין נראה לרבינו יצחק, דאם
46 כן, היה ליה לאקניי בוק שכבר החזיקו בן בנות
47 על פי בית דין, אלא אין שוק חוקה מועלת, אלא
48 קדמו קודם שיכבול הבנות קאמר. ומיהו אמר
49 רבינו יצחק בן יודות: דמשמע ליה דבת אובלת
50 מיד אתר מתת ובעל בלא חזקה על פי בית דין.
51 **מה** שכתבו בספר – והדמיים שלהם, דאם לא בן
52 – בחזקת הבנות הן, וכן משמע בסוטה
53 (א"ב) ח"ד השכיב ליה רשע ערוס – זה והמישא עשה

אין חוששין למיעוטא. ואיבעית אימא: לעולם קסבר

1 **חוששין למיעוטא, דעבדינן ליה תקנתא ברב נחמן**
2 **אמר שמואל: דאמר רב נחמן אמר שמואל: והיומים**
3 **שפבא לחלוק נכסיו אביהם, בית דין מנעמדין להם**
4 **אפטרופוס ובורד להם חלק יפה. הגידלו – וכולן**
5 **למחות. ורב נחמן דיריה אומר: הגידלו – אין וכולן**
6 **למחות. דאם בן – מה פה בית דין יפה? לימא,**
7 **דרב נחמן פתאי היא? לא, דכולי עולמא אתי להו**
8 **דרב נחמן, והקא בחוששין למיעוטא קמפלגי. רבי**
9 **ישמעאל ברבי יוסי אומר משום אביו: הבה – מאביל,**
10 **הבן – אינו מאביל מאי שטא בן דתלמי מאביל –**
11 **במשום חלקו של עופר, בת נמי לא מאביל. מפני**
12 **חלקו של עופר אמר אביו: הלא נכנסים מועטים**
13 **עסקינו, וכגון דאיפא בן בהדי בת, מה נפשך? אי**
14 **האי דמעברא בן הוא – לא עירי מתיא דקאי, אי**
15 **בת היא – אמאי אכלה. בתקנתא דרבנן – פהו דלא**
16 **נפק לאורי הוולס לא תקינו רבנן. במאי אוקמתא**
17 **בנכסים מועטים, אימא סיפא: שפא ימצא העובר**
18 **זכר, ואין לגנות מפריו כלום, אדירבה, נכסים**
19 **מועטים דבנות נהו! מסיפא אהאן לנכסים מרובין.**
20 **ונכסים מועטים דבנות נהו? והאמר רבי אסי אמר**
21 **רבי יוחנן: והיומן שקריה ומקרו נכנסים מועטים, מה**
22 **שקריה מקרו? ואלא מאי, בת דקחני – אם? אי הכי,**
23 **היוני רבי יוסי? פהו רבי ישמעאל ברבי יוסי קחני**
24 **לה. מושנה העובר, והקבם, והארוסין, והתריש, וכן**
25 **השע שגוים ויום אחד – פוסלין ולא מאבילין. וספק**
26 **שהוא בן השע שגוים ויום אחד ספק שאינו, ספק**
27 **הביא שתי שערות וספק שלא הביא, נפל הבית עלי**
28 **ועל פת אחיו ואין ידוע אי זה הוא ראשון – צרתה**
29 **חולצת ולא מתייבמת. גמרא "העובר" אי בת צרתה.**
30 **לישראל הוא פסול לה, בנעוניה" – פרת למעוברת.**
31 **אי בת ישראל לכהן היא – לא מאביל לה, ילוד**
32 **מאביל, שאינו ילוד אינו מאביל. היבם, אי בת כהן**
33 **לישראל הוא פסול לה, ושבה אל בית אביה" פרת**
34 **לשומרת יבם, אי בת ישראל לכהן היא לא מאביל**
35 **לה, "קנין כפסו" אי בת כהן, והא קנין דאחיו**
36 **הוא. והארוסין. אי בת כהן לישראל היא פסול לה,**
37 **דא**

1 אין חוששין למיעוט – לשמא זכר, ויש לו חלק בן, דבר רובא אולין, ורובא
2 יולדת ואי נקבת ואי מפולת, כדפרשיה לעיל. דעבדינן ליה תקנתא – מרדך לעובר
3 שאר נכסים לחלק. ומצא העבדים כולן חלק והוליים. אבל דרבי ברוך נקבת –
4 לא מצינו למיעבר תקנתא. שמת היא העובר ודא הבל שלו. ויבמי – עקנים שבא
5 לחלוק, מנעדין אפטרופוס לכל אחד ואחד,
6 ובורד כל אפטרופוס חלק אתה פהו לחלק. ויהו
7 הגידלו – והיומים יבולים למחות. ומדמיא
8 חלוקה לפירוט דער מחאה. ליתא רב נחמן
9 תניא הוא – מדאמר רבי שמעון ורבי יאבול
10 משום תקנתא דרב נחמן – מכלל דהנא קמא
11 דאמר עבדי זאן ברול לא יאבול, אפילו
12 בתקנתא קאמר. ויהי ליה דרב נחמן, ואינו
13 רשאי לחלוק דע שגידלו. לא רבול? למא לא
14 ליה דרב נחמן – ואי דעבר לה תקנתא, רבי
15 נמי דאביל אפילו לתנא קמא. והבא ברלא עבד
16 תקנתא פלגי, וקאמר רבי ששען – יאבול, וזה
17 היש למיעוטא. ותנא קמא היש למיעוטא.
18 מאביל – סלקא דעתך דרבי קאמר. איש יש כאן
19 בת ולא בן – מאביל עבדים, אבל אם יבמי הם
20 – לא יאבול העבדים. נכנסים מועטים –
21 דחקך רובא הבנות ויוני העבדים ישאלו על
22 הפדיון. וכגון דאיפא בן בהדי – דרף בת
23 דתתו כוליה בחזקת הבן מדארויחא. דהשחא
24 מנה נפשך, אי עבר וכו' רוא – לא עירי מתיא
25 דשקלינן רבנן מניה. ואוקמינן בירוש' בת
26 ואי עובר בת היא – כיון דיש בן וכו' לפניהו אין
27 לעובר נקבה חלק בוק אלא בתקנתא דרבנן.
28 וכמה דלא נפק פה. ולהכי נקט בן בהדי, דאי
29 לא הוה בן – אית ליה יבשה לעובר נקבה
30 מדארויחא נכנסים בתרות ושדחיה דרף בת
31 ורבי מפרש מילתא דרבי ישמעאל: הבה עם הבן
32 מאכלת. אבל אם יש בן בלא בת – אינו מאביל
33 וכן שפבוי פבו – ובין ולענין מביה
34 בירושיתו קיימי, דהכי אביל? אלא מאי הבה
35 דקמיא אב – והכי קאמר: האם מאכלת עבד
36 מלוג שלה עבד שדחיה אובלת, אבן אית
37 מאביל לה כדך זאן ברול נמפי חלקי של
38 עבר. **מושנה** העובר פסול – בת כהן שניסת
39 לישראל ומה. דהייחא משרבת. ואינו מאביל –
40 בת ישראל ששאת לבתן ומן התיחא מעוברת.
41 ויבמי – בת כהן שומרת ליבם ישראל – פסלה
42 מותרות אביה. ובה ישראל שומרת ליבם כהן
43 אינו מאבילה. והארוסין – בת כהן מאורסת
44 לישראל – פסלה. ובה ישראל מאורסת לכהן
45 אינו מאבילה. וכן השע שגוים כן בגמרא
46 מפרש ליה, כפס שהוא בן השע שפס שאינו –
47 היו נמי בן השע, ופוסל. והאמילתא דלעיל קאי.
48 כפס שהביא שתי שערות ב"ל – לעיל קאי,
49 לעיל הארוסין. דקחני פוסלין. והכי קאמר קטן
50 שנקט דהייש, כפס הביא שתי שערות וקמייהו
51 דקדושין, כפס שלא הביא – פוסל בת כהן
52 האורסת לו מן התרומה. נפל הבית עליו ועל
53 בת אחיו – שדחיא מוסק, כפס הוא מת תולה
54 ונפלו שתייהו לפני אחיו, ושפרת צרתה משום צרת רבה. כפס בת אחיו מתה ראשונה
55 ויבשת פניה ליבם ל' תואי צרתה עיר. דתני (יבמות ב"ב) וכולן אם מתו א
56 מיאנן – וצרתיהן מותרות. צרתה חולצת ולא מתייבמת – אידי דארייזי כולתא
57 תני לה בדיהיה. **גמרא** ושבה אל בית אביה כעוריה – משמע במונ שדחיה ומה
58 לעעריה. ילוד מאביל – ישראלית האובלת שבילי בנה – אינה אובלת אלא אם בן
59 ילוד. כן מאביל את אמו נפקא לן בתורת כהנים וילוד אמו. ודמיא. ושבה פריז לישורת יבם –
60 בלחמ' – קרי ביה יאביל. ומבא ליה ולא דשדמיא. ושבה פריז לישורת יבם –
61 שאינה בירושלה לשוה. דלא גידא בתה.

האומר: "טבי עבדי, עשיתי בן חורין", "עשיתיו בן חורין", "עושה אני אותו בן חורין", "הרי הוא בן חורין", "הרי זה בן חורין" – הרי זה זכה.

רבי הניא בשם רבי יוחנן:

[דף כ"ז ע"א]

ובלבד בשטר.

"יעשה בן חורין", רבי אומר: זכה. ותקמים אומרים: לא זכה.

האומר: "שדה פלוני נתתי לפלוני", "נתונה לו", "תהא שלו", "ינחל פלוני בנכסיי", "יחזיק פלוני בנכסיי" – לא אומר פלוס.

"תינתן לו מתנה" – רבי אומר: זכה. ותקמים אומרים: לא זכה. וכופין את היררשים לקיים דברי המת.

תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף הכותב "דיאתימון" בלעז – הרי זו כמתנה.

רבי חגין בשם רבי יהושע בן לוי: היזרת על כל בעלי לשונות לידע מהו "דיאתימון", ולא אומר לי אדם דבר.

האומר: "ינתנו נכסי לפלוני". "מת פלוני – לפלוני". "מת פלוני – לפלוני" הראשון ראשון – קודם.

מת השני בחיי ראשון – הראשון אוכל פירות. ואם מת – יחזיר ליררשי הנותן.

מת השלישי בחיי שני – הראשון אוכל פירות. ואם מת – יחזיר ליררשי הנותן.

מת השני והשלישי בחיי ראשון – הראשון אוכל פירות, וקונה קרקע; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין לו אלא אכילת פירות בלבד.

הזקיה אומר: הלכה כרבי.

אמר רבי ינאי: מודה רבי, שאינו נותנה במתנת שכיב מרע.

רבי יוחנן אומר: ולא במתנת פריא.

בהדא תהיא איתא בתבת ניקסה לחד בר נשו צרכת וזבנת לפעלה. רבי הייה בר מדייא אעזיל עובדא קומי רבי יוסי. לא בן אמר רבי ינאי: מודה רבי שאינה נותנה במתנת שכיב מרע! אמר ליה רבי יוחנן: ולא במתנת בריא הוא?

הדא איתא, מפיון דבעלה זקוק מספקא ליה מזוני, ולא במתנת שכיב מרע הוא? עד פדון זקוק מספקא, פיתא וקומני, דילמא בעי, דילמא תרנגולין?

ממה דתני: הראשון אוכל פירות וקונה קרקע,

[דף כ"ז ע"ב]

הדא אמרה: מוכרת קרקע ולוקח קבורה.

אמר רבי יוסי: ואילין דכתבי אפילו לזכל דברים מעולין.

אמר רבי יעקב בר אהא: תניי תמן, קבורה – כמזונות. לא היה לה קבורה, מן מה דתני: הראשון אוכל פירות וקונה קרקע, הדא אמרה: מוכר קרקע ולוקח קבורה.

אמר רבי יוסי: ואילין דכתבין: אין סנת, אין סנות – תנאי מוזן הוא, וקיימנה רבנן.

הלכה ט' מתני' הניח בנים גדולים וקטנים – אין הגדולים מתפרנסין על הקטנים, ולא הקטנים נזונין על הגדולים, אלא חולקין בשוה.

נישאו גדולים – וישאו קטנים. אם אמרו קטנים: הרי אנו נושאים פדרף שגשאתם אתם – אין שומעין להו, אלא מה שנתן להו אביהו – נתן.

הניח בנות גדולות וקטנות – אין הגדולות מתפרנסות על הקטנות, ולא הקטנות נזונות על הגדולות, אלא חולקות בשוה.

נישאו גדולות – וישאו הקטנות. וזה הומר בפנות מכנים, שהפנות – ניוזנות על הכנים, ואינן ניוזנות על הפנות.

גמרא רבי ירמיה בעא קומי רבי יורא: נסבין רב רבבייא מאה גרבין, ואינן טבין עשרים דינרין, נסבין ועיריאי מאה גרבין דינן טבין עשרה דינרין? אמר ליה: כמה דנסבין אילין – וסבין אילין.

הדרן עלף יש נוחלין

פרק תשיעי

הלכה א' מתני' מי שמת, והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרובים – הבנים יירשו, והבנות ייוזנו. נכסים ממועטין – הבנות ייוזנו, והבנים ישאלו על הפתחים.

אדמון אומר: בשביל שאני זכר הפסדתי? אמר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון.

גמרא פני מתניתא: הבנות יוזנו, והבנים ישאלו על הפתחים. רבי ירמיה בשם רב: והוא שיהא שם לאילו מזונות שנים עשר חדש.

שמואל אומר: זו דברי רבן גמליאל בר רבי. אבל דברי חכמים: עד שיבגרו או עד שינשא.

ואית בה לקולא, ואית בה לחומרא. פעמים שפמוכין לבגור, ופעמים שרחוקות מן הבגור.

בעון קומי רבי חייה בר ווה: אויך שמענתה מרבי יוחנן? אמר לון: אנא לא שמעית מיניה דא מילתא, אלא מה דנתן בר הושעיה בעא קמי רבי יוחנן: היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש, ונתמעטו נכסין? אמר ליה: הואיל והתחילו בהיתר – התחילו.

[דף כ"ז ע"א]

רבי חנינה ורבי מנא, חד אמר: והוא שיהא בסוף מזון שנים עשר חדש. וחרנה אומר: אפילו מתחילה לא היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש, והותרו יש שם מזון לאילו ולאילו שנים עשר חדש. אמר רבי אמי בבלייא: נישמעניה מהדא: אם עמדו יתומין ומכרו שלחן – מכרו. כל שבן אם הותרו – יחלוקו.

היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש ואלמנה לזון, מהו שיאמרו בנים לבנות: "כלום אין לכם אלא מזון שנים עשר חדש"!

אמר רבי אבדומי: נישמעניה מהדא: אם אמרו היתומים: "הרי אנו מעלין נכסי אבינו יותר דינר" – אין שומעין להו.

רב חסדא בעי: היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש ואלמנה לזון, מהו שיאמרו בנים לבנות: "אין לכם אלא מזון שנים עשר חדש".

ודא דתימר: והוא שיהא שם לאילוי ולאילו מוזן שנים עשר חדש, חוץ מכתובת אשה, חוץ ממוזנות אלמנה, חוץ מפרנסת בנות, חוץ ממלוה בשטר, חוץ ממלוה בעדים, חוץ מקבורתה.

אלמנה ובנות – שתים שוות. אלמנה ובנים – שניהן שוין.

אין אלמנה דוחה לבנות, ולא בנות דוחות לאלמנה. פעמים שהאלמנה דוחה לבנות על ידי בנים. כשם שהאלמנה דוחה לבנות על ידי בנים כך תדחה אלמנה לבנים! אמר: ראויה היא לתבוע ולאבד מוזנותיה.

בהדא ארמלתיה דרבי שופתי,

[דף כ"ז ע"ב]

הות מבזבזה בניכסיה. אתון בנוי קרבון לרבי לעזר. אמר לון: ומה ניעביד לכון, ואינן עמא שמייא. מי נחתון, אמרון אמרו לכתובה, מה ניעביד? אמר לון: איתחמון ובנון מן ניכסי, ואתיאי ותבעת פרנא ולית לה מוזנין.

בתר יומיו, אתת וקריבת לרבי לעזר. אמר ליה: "יבא עלי אם אמרתי להן דבר", ומה ניעביד ומפת פירושוין נגעו בה.

רב הננאל בשם רבי ועירא בשם אבא בר ירמיה: שני דברים אמר חנן, והלכה כמותו. שבועה דברים אמר אדמון, ואין הלכה כמותו.

רבי בא בר זבדא בשם רבי יצחק בן חקולה: כל מקום ששנינו: "אמר רבן גמליאל רואה אני את דברי אדמון" – הלכה כדאדמון.

שמואל אמר: זכין לעוברין. רבי לעזר אמר: אין זכין לעוברין.

מתניתא פליגא על רבי לעזר. גר שמת ובין בוזו ישראל את נכסיו, ונדע שיש לו בן, או שהיתה אשתו מעוברת – כולן חייבין לתחור.

החורו, ואחר כך מת הבן או שהפילה אשתו, החמיוק באחרונה – זכה. בראשונה – זכה אי לא? פתר לה משום יאוש ואפילו כשמואל לית הוא פליגא. או אפילו באחרונה לא יזכה, עוד הוא משום יאוש.

הלכה ב' מתני' הניח בנים ובנות וטומטום, בזמן שהנכסים מרובין – הזכרים דוחין אותו אצל הנקבות. נכסים מועטין – הנקיבות דוחות אותו אצל הזכרים.

האומר: "אם ילדה אשתי זכר – ישול מנה", ילדה זכר – נוטל מנה.

"ואם נקיבה – מאתים", ילדה נקיבה – נוטלת מאתים.

"אם זכר מנה, ואם נקיבה מאתים", וילדה זכר ונקיבה, הזכר – נוטל מנה, והנקיבה – מאתים.

ילדה טומטום – אינו נוטל.

ואם אמר: "כל מה שתלד אשתי ישול" – הרי זה ישול. ואם אין שם יורש אלא הוא – יורש את הכל.

גמרא תני: האומר: "המבשריני אם ילדה אשתי זכר – ישול מאתים", ילדה זכר – נוטל מאתים.

"אם נקיבה – מנה", ילדה נקיבה – נוטל מנה.

זכר ונקיבה – אין לו אלא מנה. אמר רבי מנא: ביטלה צרת נקיבה שמחת זכר.

הלכה ג'

מתני' הניח בנים גדולים וקטנים, השביחו הגדולים את

[דף כ"ח ע"א]

הנכסים – השביחו לאמצע. ואם אמרו: "ראו מה שהניח לנו אבא, הרי אנו עושין ואוכלין" – השביחו לעצמן.

וכן האשה שהשביחה את הנכסים – השביחה לאמצע. אם אמרה: "ראו מה שהניח לי בעלי, הריני עושה ואוכלת" – השביחה לעצמה.

גמרא אמר רבי לא: אם אמרו – בבית דין.

דבי רבי ינאי אמרי: אפילו עירניה .

רב אמר: אפילו סל, אפילו קורדום.

תני רבי חייה: אפילו מחט, אפילו מוקף צמיד פתיל.

אמר רבי חנינה: המשיא את בנו בבית – זכה בבית.

תני רב הושעיה: בבית, ולא במטלטלין.

רבי לא, חילק את הטריקלין בינו לבין בנו.

רבי חניי בעא רבי יוסי: היתתה הופתו בקיטון, ועשה לו הסב בטריקלין, מהו? אמר ליה: לית חמי ליה מפקה?!

רבי יהושע בן לוי אמר: חולקין לקטנים מפני גדולים.

אלא, עמדו קטנים ומצאו דבר יתר ומיהו? רבי אבהו אמר: נשבועין להן. אמר רבי מנא: כל המוציא מחבירו – עליו הראייה, הויז מוז.

רבי חייה רובה אמר: סתם אחין – שותפין עד שלשה דורות.

אמר רבי בר בון: אף רב המנונא הורי בן.

אמר רבי אימי: בן שנראה חלוק בחיי אביו, מה שסיגל – סיגל לעצמו.

בהדא חד בר נש איתעביד ספר, בעא אחוי מיפלא עימיה. אתא עובדא קומי רבי אמאי, אמר: כך אנו אומרים? אדם שמצא מציאה – אחיו חולקין עמו?!

חד בר נש נפק לשליחותא, בעא אחוי מיפלוג עימיה. אתא עובדא קומי רבי אמאי, אמר: כך אנו אומרים? אדם שיצא לליסטייא – אחיו חולקין עמו?!

רבי הוריינא אחוי דרבי שמואל בר סוקרטוי: בעא אחוי מיפלוג עימיה. אמר לו אלכסנדרוי אחוי: ידע את דשבק אבונין אלפום.

וכן האשה וכו'. אמר רבי לא: אמרה – בבית דין.

[דף כ"ח ע"ב]

הלכה ד' מתני' האחין שותפין שגפיל אחד מהן לאומנות – גפיל לאמצע.

חלה ונתרפא – נתרפא משל עצמו.

האחינן שעשו מקצתן שושבינות ביהי האב, חזרה השושבינות – חזרה לאמצע, שהשושבינות נגבית בבית דין. אבל שילח לו חבירו בדי וזן וכדי שזמן – אינן נגבין בבית דין, מפני שהן גמילת הסדים.

גמרא תני: האחין השותפין שנפל אחד מהן לאומנות הפלד, בזמן שבאין מבח הארים – נוטלין מבח הארים. מבח בעל הבית – נוטלין מבח בעל הבית.

פחדא דרב נחמן בר שמואל בר נחמן, נתפש לבולי. אתא עובדא קומי רבי אמי, אמר: אין אית בנכסוי דנחמן שנתפש לו – ינתן לו מנכסיו. ואם לאו – ינתן לו מן האמצע.

הלך ונתרפא – נתרפא מן האמצע. תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל מבח שיש לה קיצה – מתרפא מכתובתה. שאין לה קיצה – מתרפא מן הנכסים.

פחדא קריבתיה דרבי שמעון בר ווא, הוות הששה עיניה, אתת גבי רבי יוחנן, אמר לה: קציין הוא אהין אסיד? אין קציין – מן פרניד. אין לא קציין – בעליד יהיב ליה.

ולא בן תנינן: אל תעשה עצמך בעורכי הדיינין? ומדרבי הנני בשם רבי יהושע בן לוי: אסור לנגלות ליחיד דינו! אמר: ידע הוה רבי יוחנן דהיא איתא בשירה, בגין בן גלי לה. בעלה בעי הן דקצין, והיא בעייה הן דלא קצין, למאן שמעין, לא לבעלה?

אמר רבי מותגיה: הדין דתומר, בהוא דלית דיניה עימיה, ברם בהוא דאית דיניה עימיה – אמר ליה מילתא.

הלכה ה' מתני' השולח סבלונות לבית המיו, שילח שם מאה מנה, ואכל שם סעודת חתן אפילו בדינר – אינן נגבין. לא אכל שם סעודת חתן – הרי אלו נגבין.

שילח סבלונות מרובין כדי שיכואו עמה לבית בעלה – הרי אלו נגבין. סבלונות מועטין שתשתמש בהן והיא בבית אביה – אינן נגבין.

גמרא חד בר נש שילח לארוסתו סבלונות מרובין. אמרו ליה קריבוי: לא תטעום תפן כלום. אול ולא שמע לזן, וכל, ונפל ביתא וזכון בכולא.

חד בר נש שילח לארוסתו עשרים וארבע

[דף כ"ט ע"א]

קריות מיני חרת בין פסח לעצרת. ולא איתקשי לרבנן אלא מנן איתו זרע דכיתו, וזיתין.

רבי פרידא אוקר לרבי יהודה נשייא תרין פוגליו בין ריש שתא לצומא, והנה פקו שמיטתא, והנה אית בון טענינא דגמלא.

אמר ליה רבי: לית אינון אסירין? לאו ספחין אינון?

אמר ליה: בפקי שמיטתא איודרעין.

באותה שעה, התיר רבי ליקח ירק מוצאי שביעית מיד.

הלכה ו' מתני' שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים: שזיר קרקע כל שהוא – מתנתו קנימת. לא שזיר קרקע כל שהוא – אין מתנתו קנימת.

לא כתב בה: "שכיב מרע", והוא אומר: "שכיב מרע הויתי", והן אומרים: "בריא היה" – צריך להביא ראיה ששכיב מרע היה; דברי רבי מאיר. והקמים אומרים: המוציא מתכירו – עליו הראיה.

גמרא רב ירמיה בשם רב: שזיר מטולטלין – לא עשה כלום, אלא הניח לו מעות ולקח קרקע – כמי ששזיר לו קרקע. ודא דתימר, לא שזיר קרקע כל שהוא, אין מתנתו מתנה – באותו שלא הכריא. אבל אם הכריא – הדיא היא דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי: עשו דברי שכיב מרע ככריא שכתב ונתן. והוא – שמת מאותו החולי.

מסובן שחילק נכסיו, בין בחול בין בשבת – מה שעשה עשוי. ואם היה כריא – עד שיקתוב בכסף בשטר ובחזקה.

אמר רבי יוחנן: ניטמא בספק בקעה, בין בימות החמה בין בימות הגשמים – מחלוקת רבי מאיר והקמים. בא לישאל בימות החמה – נשאלין לו בימות החמה. בימות הגשמים – נשאלין לו בימות הגשמים.

אמר רבי יוחנן: ובלבד, ימים הסמוכים

[דף כ"ט ע"ב]

לגשמים. רבי ינאי בשם רבי: יד השטרות – לתתונה.

אמר ליה רבי יוחנן: ולא מתניתא היא? לא כתב לה שכיב מרע, והוא אומר שכיב מרע וכו'! והוה רבי יציי מקלם ליה הגלים זהב מכים (ישעיהו מו, ו). בני אל יליוזו מעיניך וגו' (משלי ד, כא).

חד טלי זבין נכסוי, אתא עובדא קומי רבי הויה בר יוסף ורבי יוחנן. רבי הויה בר יוסף אמר: הוזה – על בן דעת התמו. רבי יוחנן אמר: מפיון שקיבל עליו לעקור נכסין ממשפחה – עליו להביא הראיה.

אומר רבי יוחנן: יד השטרות לעליונה. רבי יסא בעא קומי רבי יוחנן: מזה ברבי? דרבי אמר: יד בעל השטר לתחתונה! אמר ליה: דברי הכל היא: יד השטרות לעליונה. והוה אתון אמרין? אתא עובדא קומי רבי הויה בר יוסף, ואמר: הוזה – על בן דעת התמו, ואת אמרת, מפיון שקיבל עליו לעקור נכסים ממשפחה למשפחה – עליו להביא ראיה! אמר ליה: אנא לא אמרית הך מילתא.

אמר רבי זירא קומי רבי יסא: אפילו בעי רבי יוחנן מיכפור, ולא בן אמר רבי יצאי בשם רבי: יד בעל השטר – לתחתונה. אמר ליה רבי יוחנן: ולא מתניתא היא! אלא, חכמים שהם ברבי. רב ירמיה בשם רב: הלכה ברבי מאיר.

שמואל אמר: חילופין היא מתניתא.

מהו 'חילופין היא מתניתא'? חברייה רברבייא אמרי: עדים. חברייה זעירייה אמרי: אין עדים.

בלום פליגי אלא על העדים? אמר רבי אחא: פיון שאמרת לךם לכתוב 'שכיב מרע', ולא כתבתם – שקרים אתם.

הלכה ז' מתני' המחלק נכסיו על פיו, רבי אליעזר אומר: אחד בריא ואחד מסופך, נכסים שיש להן אחריות – נקנין בכסף ובשטר ובחוקה. ושאיין להן אחריות – אין נקנין אלא במשיכה.

אמרו לו: מעשה באמן של בני רובל שהיתה חולה, ואמרה: "תינתן בבינתי לבתי" והיא בשנים עשר מנה, ומתה, וקיימו חכמים את דבריה! אמר להו: בני רובל, תיקברן איפון.

גמרא עד בדין, בשתי קרקעות ומטלטלין במקום אחד. היו קרקעות במקום אחד ומטלטלין במקום אחר? אמר רבי בון: נישמעניה מהדא, אמר להו רבי אליעזר: מעשה במרוני שהיה בירושלים, והיו לו מטלטלין הרבה, ומבקש לחלקו, אמרו לו: אין לך תקנה אלא אם בן קניית קרקע.

מה עשה? הלך וקנה סלע אחד סמוך לירושלים. אמר: הצנייה צפוני אני נותן לפלוני, ועמו מאה צאן ומאה חביות של יין. מהצנייה דרומי אני נותן לפלוני עם מאה חביות של שמן. ובא מעשה לפני חכמים.

[דף ל' ע"א]

וקימו את דבריו.

אמר רבי חנניה קומי רבי מנא: ולא שכיב מרע הוא? לפי שבכל מקום – אין אדם מזכה אלא בכתב, וכא – אפילו בדברים. לפי שבכל מקום – אין אדם מזכה עד שיהיו קרקעות ומטלטלין במקום אחד, וכא – אפילו קרקעות במקום אחד ומטלטלין במקום אחר.

אמר ליה: ולא רבי אליעזר היא? שנייא היא? שכיב מרע דרבי ליעזר – פבריא דרבנן. אמר ליה: שכיב מרע דרבי אליעזר – פבריא דרבנן.

תמן תנינן, רבי עקיבה אומר: קרקע כל שהוא! אמר רבי מתנייה: תיפתר, מקום שיבולת אחת ומרנגלית טמונה בו.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: עילא היה רוצה לקלל, שהן זורעין בורפמין בכרם.

הלכה ח' מתני' וחכמים אומרים: בשבת – דבריו קיימין, מפני שאינו יכול לכתוב, אבל לא בחול. רבי יהושע אומר: בשבת אמרו, קל וחומר בחול.

פירצא בו: זכין לקטן, ואין זכין לגדול. רבי יהושע אומר: לקטן אמרו, קל וחומר לגדול.

גמרא אית תניי תני ומחליף. רבי יהושע בן לוי אמר: ביני מתניתא, אם בשבת אמרו, קל וחומר בחול.

אית תניי תני ומחליף. רבי יהושע בן לוי אמר: ביני מתניתא אם בקטן אמרו, קל וחומר בגדול:

הלכה ט' מתני' נפל הבית עליו ועל אביו, או עליו ועל מורישי, והיתה עליו כתובת אשה ובעלי חוב. יורשי האב אומרים: ה'בן מת ראשון, ואחר כך מת האב'. ובעלי החוב אומרים: 'האב מת ראשון, ואחר כך מת הבן' – בית שמאי אומרים: יחלוקו. ובית הלל אומרים: הנכסים בהזקתו.

נפל הבית עליו ועל אשתו, ירשי הבעל אומרים: 'האשה מתה ראשון, ואחר כך מת הבעל'. וירשי האישה אומרים: 'הבעל מת ראשון, ואחר כך מתה האשה'. בית שמאי אומרים: יחלוקו. ובית הלל אומרים: הנכסים בחזקתו. כתובה – בחזקת ירשי הבעל. ונכסין הנכנסין והיוצאין עמה – בחזקת ירשי האב. נפל הבית עליו ועל אמו – אילו ואילו מודין: שניחלוקו. אמר רבי עקיבה:

[דף ל' ע"ב]

מודה אני בזה – שהנכסים בחזקתו.

אמר לו בן עזאי: על חלוקין אנו מצטערין, אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין.

גמרא אמר רבי שמואל בר רב יצחק: זאת אומרת: שכן עזאי חבר ותלמיד לרבי עקיבה.

הדרן עלך פירק מי שמת

פירק עשירי

הלכה א' מתני' גט פשוט – עדיו מתוכו. ומקושר – מאהוריו.

פשוט שכתבו עדיו מאהוריו, ומקושר שכתבו עדיו מתוכו – שניהן פסולין.

רבי חנניה בן גמליאל אומר: מקושר שכתבו עדיו מתוכו – כשר, מפני שיוכל לעשותו פשוט.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: הכל כמנהג המדינה.

גמרא ומניין לגט המקושר? אמר רבי אימי: (ירמיה לב) ואקח את ספר המקנה ואת הקתום – זה המקושר. ואת הגלוי – זה הפשוט שבמקושר. ואת המצוה ואת החקים – שבין זה לזה, אלא שזה – בשנים, וזה – בשלשה. זה – מתוכו, וזה – מאהוריו.

ורבנן דמיסרין אמרין: ואקח את ספר המקנה – זה הפשוט. ואת הקתום – זה המקושר. ואת הגלוי – זה הפשוט שבמקושר. ואת המצוה ואת החקים – שבין זה לזה, אלא שזה – בשנים, וזה – בשלשה. וזה – מתוכו, וזה – מאהוריו.

רבי אידי בשם רבי ירמיה: הלכה, מקושר – כך הוא כותב: שם המלוה, ושם הלווה, ושם העדים, וזמן, ומקשרו, וחזר וכותב בן מלמטה.

הש לומר שמוא זיית! אמר רב הונא: לעולם אין העדים הותמין מלמטון עד שיקראו בו מלמעלה, אני פלוני בן פלוני מקובל עלי כל הכתוב למעלה.

רבי בא בשם רב ירמיה: צריכין העדים להיות רחוקים מן הכתב – מקום שתי שיטין.

רבי אידי בשם רב ירמיה: מקושר שכתבו עדיו לארבו. פשוט שכתבו עדיו לרחבו, אהן מלגיו ואהן מלכר איכי עבדי.

אמר רבי מנא: ביצד העדים הותמין בגט המקושר? אמר רב הונא: בין קשר לקשר.

אמר רבי אידי: ובלבד שלא יהא בין עדים לשטר מקום שני שיטין.

שמעון בר רוא בשם רבי יוחנן: חלק מקום שני שיטין לעניין אחר, אפילו כל שהוא. אמר רבי שמואל בר רב יצחק: מתניתא אמרה בן. עד אחד עברי ועד אחד יווני.

[דף ל"א ע"א]

עברי גבי יווני לא בענין אחר הוא?

כמה יהו העדים רחוקים מן הכתב? כדי שיהו מקרים עמו; דברי רבי. רבי שמעון בן אלעזר אומר: מלא שיטה. רבי דוסתא בן יהודה אומר: מלא התימת ידי העדים.

רב ירמיה בשם רב אמר: משערין אותו עד כדי לף וקף.

באי זה כתב משערין אותו? רבי יבא בשם רבי שובתי: מלא התימת ידי העדים. חזקיה אמר: ובלבד לקולא, שאם היה חותם ידי העדים דק, והכתב גם – הולכין אחר הגם. חותם ידי העדים גם והכתב דק – הולכין אחר הדק.

אמר רבי יצחק: אי הוה בגזן יוסי בן ינאי – משערין כדי מלף ובן מלף.

רבי אידי בשם רבי ירמיה: צריף להרחיק מן המחק, מקום שתי שיטין.

אמר רבי יצחק: ואפילו פשוט.

רב אמר: מחק או תלות שבכתב הנה – זהו קיומו. רב אמר: זהו קיומו.

רבי אבהו בשם רבי יצחק בן חקילא: כל מה שאת יכול לתלות במחק – תלה.

מאי ק'ל מה שאת' יכול לתלות במקח – תלח? רבי יסא קוצירה התניה דרבי יוסה בשם רבי יוסה: סימפון בתוב מקעיל, וסימפון מחיק מקרע – אני אומר, גמרו לעשותן קידושין גמורין, בגין דלא מיצר ביניה גמ, מחקיה, ורבנן חששין דלא מיצר ביניה גמ.

שטר נפק רבי חונה לרבי שמוי, אוגרוי מחיק, קונטא לא מחיק. אמר רבי חונה לרבי שמוי: פוק חמי עד ההן אהן קונטא משמש, נפק ומר עם טרייא קונטא.

[דף ל"א ע"ב]

מי נפק, אמר: הדא מיבעי מיתגרה תלת, אפסדת עשר.

השיב רבי לקיים דברי רבי חנניה בן גמליאל! גופו של גמ מוכיח עליו, אם פשוט הוא, אם אינו פשוט. מהו גופו של גמ? אמר רבי בא: מדמר הונא: לעולם אין העדים הותמין מלמטה עד שיקראו בו מלמעלה, אני פלוני בן פלוני, מקובל אני עלי כל מה שכתוב למעלה.

והתני: טופס שטרות בן הוא! אמר רבי מני: טופס שטרות מקישרות – בן הוא. אמר רבי אבין: ואפילו תימר, הוא פשוט הוא מקישר, בפשוט – מעכב. במקישר – אינו מעכב.

רבי יודה אומר: במוסיף על ההלכה. פשוט – בשנים, מקישר – בשלשה, והן עושין אותו בשלשה. פשוט – מתוכו, מקישר – מאחריו, והן עושין אותו מתוכו ומאחריו.

הלכה ב' מתני' גמ פשוט – עדיו שנים. ומקישר – עדיו שלשה. פשוט שכתוב בו עד אחד, ומקישר שכתוב בו שני עדים – שניהן פסולין.

כתוב בו: "וזוין מאה די הימו סילעין עשרין" – אין לו אלא עשרים.

"וזוין מאה די הימו סילעין תלתין" – אין לו אלא מנה.

"בספ זוין די אינון" ונמקו – אין פחות משנים.

"בספ סלעין די אינון" ונמקו – אין פחות משנים.

"דרבנות די אינון" ונמקו – אין פחות משנים.

גמרא תני: "וזיון דינון" ונמחקו חמשה, וחלה אומר: אינו אלא שנים – תמן אמרי: בן עזאי ורבי עקיבה, חד אומר: נתן שנים ונשבע על השאר. וחד אומר: כיון שאילו לא הודה לו כל עיקר – לא היה לו אלא שנים – אינו נשבע אלא על מה שהודה.

הלכה ג' מתני' פתוב בו מלמעלה: "מנה", ומלמטה: "מאתים". מלמעלה: "מאתים", ומלמטה: "מנה" – הכל הולך אחר התהתון.

ואם בן למה בותבין את העליון? שאם תימחק אות אחת מן התהתון – ילמד מן העליון.

גמרא תני: לעולם התהתון ילמד מן העליון במקושר, באות אחת, או בשתי אותיות. בין הן לתני, בין ענו לענו באות אחת – מקיימין אותו. בשתי אותיות – אין מקיימין אותו.

רבי יצחק שאל: מלמעלן פתוב: "הנן", ומלמטן: "נני" מהו ללמד התהתון מעליון הן, ועליון מתהתון הנני?

[דף ל"ב ע"א]

הלכה ד' מתני' בותבין גט לאיש אף על פי שאין אשתו עמו. ושובר לאישה אף על פי שאין בעלה עמה. ובלבד שיהא מכירן. והפעל נתן את השקר.

בותבין שטר לזה אף על פי שאין המלוה עמו. ואין בותבין למלוה עד שיהא הלוחה עמו. והלוחה נתן שקר.

בותבין שטר למוכר אף על פי שאין לוקח עמו. ואין בותבין ללוקח עד שיהא המוכר עמו. והלוקח נתן את השקר.

אין בותבין שטרי איריסין ונישואין אלא מדעת שניהן, והתתן נתן את השקר.

אין בותבין שטרי אריסות וקבלנות אלא מדעת שניהן, והמקבל נתן את השקר.

אין בותבין שטרי בירורין וכל מעשה בית דין אלא מדעת שניהן, ושניהן נתנין את השקר.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: לשניהם בותבין שנים, לזה בעצמו, ולזה בעצמו.

גמרא אומר רבי בא: צריך שיהא מכיר לשניהן.

אמר רבי לא: צריך שיהא מכיר לאיש בגיטו. ולאשה בשוכרה.

מתניתא פליגא על רבי בא! התקין רבן גמליאל תזקן: שיכתוב: איש פלוני וכל שם שיש לו, אשה פלונית וכל שם שיש לה, מפני תיקון העולם!

ואפילו ברבי לא, לית היא פליגא. בראשונה, היה משנה שמו ושמה, שם עירו ושם עירה!

[דף ל"ב ע"ב]

הלכה ה' מתני' מי שפרע מקצת חובו, והשליש את שטרו, ואמר לו: "אם לא נתתי לך מיכן ועד יום פלוני – תן לו שטרו". הגיע זמן ולא נתן – רבי יוסי אומר: יתן. רבי יהודה אומר: לא יתן.

מי שנמחק שטר חובו – מעמיד עליו עדים, ובא לפני בית דין, והן עושין לו קיום: "איש פלוני בן איש פלוני נמחק שטרו ביום פלוני, ופלוני ופלוני עדיו".

גמרא תני: עיצומים – רבי אבהו גבי, רבי אהא גבי, רבי אמי גבי, רבי יונה ורבי יוסי לא גבי.

אמר רבי מנא: אף על גב דלית רבי יוסי גבי עיצומים, מודה בהוא דיהב פריה גו אומנתה ועצמון ביניהון – דהוא גבי.

אמר רבי עוקבא: תנה בכתובות דבי לוי: האומר: "אבד שטרי" – בית דין עושין לו קיום. תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אפילו בשטרי בירוין – בית דין עושין לו קיום.

הלכה ו' מתני' מי שפרע מקצת חובו, רבי יהודה אומר: יחליף. ורבי יוסי אומר: יכתוב שוכר. אמר רבי יהודה: נמצא זה צריך להיות שומר שוכרו מן העבדים! אמר לו רבי יוסי: וכן יפה לו! ואל ירע כוחו של זה.

גמרא רב אומר: עושין לו קיום בית דין.

תני רבי חיייה: אין עושין לו קיום בית דין.

אמר רבי ירמיה: אילו שמע רב מתניה, לא הוה מימר הדא מילתא.

בגז דמרוין בן: אני פלוני בן פלוני לונה ממוך פלוני, ופלוני ערב.

רב אומר: צריך להזכיר זמן ראשון בשני. ושמואל אומר: אין צריך להזכיר זמן ראשון בשני.

תני רבי חייה: אין צריד לתזכיר זמן ראשון בשני.

[דף ל"ג ע"א]

רבי יוחנן בעי: אם צריד לתזכיר זמן ראשון בשני, על תדא אמר רבי יוסי: "וכן ופה לו, ואל ירע כח זה!"

הלכה ז' מתני' שני אחיו, אחד עני ואחד עשיר, הניח להן אביהן מרחץ ובית חבד, עשאון לשכר – השכר לאמצע. עשאון לעצמו – הרי העשיר אומר לעני: "קח לה עבדים וירחצו בפרחין", קח לה זיתים ובוא ועשה בבית תבד".

שנים שהיו בעיר אחת, שם אחד: יוסה בן שמעון, ושם אחד: יוסה בן שמעון – אינן יכולין להוציא שטר חוב זה על זה, ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב.

נמצא לאחד בין שטרותיו: "שטרן של יוסה בן שמעון פרוע" – שטרות שניהן פרועין. כיצד יעשו? ישלשו. אם היו משולשין – יכתבו סימן. אם היו בסימנין – יכתבו: "כהן".

האומר לבנו: "שטר בין שטרתי פרוע", ואין ידוע אי זהו – שטרות בוקלם פרועין.

נמצא לאחד שם שנים, הגדול – פרוע, והקטן – אינו פרוע.

גמרא תני: לא דומה אימת שטר גדול, לאימת שטר קטן.

הלכה ח' מתני' חמלוה את חבירו על ידי ערב – לא יפרע מן הערב. אם אמר: "על מנת שאפרע ממי שארצה" – יפרע מן הערב.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם יש נכסים לזונה, בין כך ובין כך – לא יפרע מן הערב.

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: בשיש נכסים לזונה, אבל אין נכסים לזונה – יפרע מן הערב.

ואם אמר: "על מנת שאפרע ממי שארצה" – יפרע מן הערב, ואפילו יש נכסים לזונה.

תמן מרין: בכל מקום – הלכה ברבן שמעון בן גמליאל, חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה.

אמרין: ובלבד במשנתינו.

מסכת פלים מציעא פרק עשירי

א. תבה שהיא מלאה כלים, וקבע לה כסוי' – טמאה. היתה ריקנית וקבע לה כסוי – טהורה. למה זה דומה? לחבית ריקנית שהיא מלאה רוח, ועשה לה מגופה, שהיא טהורה. תבה שהיא טמאה מטאת מת וקבע לה מדרס – טהורה מכלל טמאה ומקבלת טמאה מכאן ולהבא. תבה שחציה פתוח וחציה נעול – טמאה מדרס וטמאה מטאת מת. נפתחה מלמעלה – טמאה, מפני שהיא מקבלת מלמטה. נפתחה מלמטה; רבי מאיר מטמא מדרס, וחכמים מטהרין, מפני שבטל העקר – בטל הטפלה. חמת שנפתחה – הרי זה טמאה, שבתחלה משמשת ישיבה ושכיבה עם מלאכתה, ועכשיו משמשת ישיבה ושכיבה; דברי רבי מאיר, וחכמים מטהרין, מפני שבטל העקר – בטל הטפלה. מודים חכמים לרבי מאיר בכר וכסת של עור שנקרעו, שאף על פי שאינן מקבלין את מה שבתוכן שהן טמאין, ואין צריך לומר בכרים של אריג ושל שק שהם טמאין משום אריג. רבי יוסי אומר: תבת הבלנין שהיא גבוהה עשרה טפחים, ויש לה לזבז – טמאה, שמתחלה לכך נעשית – להיות עולה ויושב בראשה.

ב. תבה שנותנין עליה שמן במרחץ, טמא טמא מת ואין טמא מדרס. הביא נסר וקבעו מלזבז ללזבז להיות יושב עליה – טמאה מדרס, ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. ארבעה לוחין שבארבע זוויותיה, אם היו רחבות טפח – טמאות. טבלא העליונה שמרצים עליה את המעות, אף על פי שיש לה לזבז – טהורה. הביא טבלא אחרת וקבע לה לזבז להיות יושב עליה – טמאה מדרס. ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. סריד של חטיטין², יש לו גפים – טמא אין לו גפים – טהור. הביא נסר וקבע מלזבז ללזבז

להיות יושב עליו – טמא מדרס. ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. שלחנות שבפרכין שאוכל עליו, הביא נסר וקבע מלזבז ללזבז להיות יושב עליו, אף על פי שקבען במסמר – טהורין. הביא כסא וקבע לו מלזבז ללזבז להיות יושב עליו – טמא, ואין טמא אלא המשמש את הצרף. הכוסות שבבמה – הרי אלו טהורין, שלא נעשו אלא לשמש עם הקרקע, והבדדין – טהור, שאינו אלא ישיבת של צער.

מסכת פלים מציעא פרק אחד עשר

א. ערבה שהיא פחותה משני לוגין – הרי היא כקערה, ושעורה בזיתים, ומשני לוגין עד תשעה קבין – אפלו זבין וזבות נדות ויולדות, וישובות ושוכבות בתוכה – טהורה ממדרס, וטמאה טמא מת. נסדקה ואינה מעמדת את הרגלים, אלא המים כדי להדיח בה אחת מרגליו – מקבלת טמאת מדרס; דברי רבי יוסי בן רבי יהודה. רבי אומר: כשיחשב עליה. רבי יוסי אומר: נטמאת ונטהרת אפלו עשרה פעמים ביום, כיצד? הניחה בגשמים ונתפחה – טהורה. בקדים ונסדקה – טמאה, מטהרת ומטמאת אפלו עשרה פעמים ביום. נפתחה במוציא זיתים – טהורה מכלל הטמאה. חשב עליה – רבי מטמא וחכמים מטהרים, ואומרים: עד שיעשה בה מעשהו. יתר על כן, שנסדקה, אפלו זבין וזבות נדות ויולדות יושבות ושוכבות בה – טהורה. נפתחה במוציא רמונים – טהורה מכלל הטמאה. חשב עליה – רבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרין, עד שקצע. אומר רבי יוסי: מעשה שהביאו מכפר ערים לפני רבי שמעון בן גמליאל, יותר מששים ערבות, והיה משערן, גדולה לסאה סאה, וקטנה לשני לגין. וקרובים דברים של סאה סאה, מחזקת תשעה קבין.

² בלי שיש לחיטים שמוניחים עליו בלי תשמישם.

¹ שקבע הכפוי לבלי במסמרים, אפלו הכי טמאה,

דכיון דיש פלים בתוכה סופו לפתח.

ב. ערכת הפיסונוט³ שמשני לוג ועד תשעה קבין - בית שמאי אומרים: מדרס. ובית הלל אומרים: טמא מת. והחבית⁴ - בית שמאי אומרים: מלאה ועומדת. ובית הלל אומרים: מלאה ועומדת וצורה. רבי יהודה אומר: חלוף הדברים. יד הקרדס - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. ואם לא קבעו כל צרכו - הרי זה אינו חבור. מקל שקבעו בקרדס לבקע בו לשעה, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. מסמר שנתנו בדיוסטר⁵ להיות מסיף עליו - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. מקל שקבעו בדיוסטר, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. קבעו בכלונס - אינו חבור לו. כסא שקבעו בכלונס - טמא, ואינו חבור לו. עשה בו כסא - אין טמא אלא הצרף. וכמה הוא הצרף? מקום ישיבה טפת. כסא שנתנו בכנין, ובנה עליו כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור. קבעו, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טמא. קבעו כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו כדרך ישיבתו - טמא. קבעו, כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור.

ד. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו וילון - הרי הוא טמא טמא-מדרס. הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. רבי אומר: הן הן דברי בית שמאי, אבל בית הלל אומרים: טהור מכלל טמאה, ומקבל טמאה מכאן ולהבא. ומאימתי טהור? משבילה, ואין משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר בו רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצע לפתח קטן - מקבל טמאה מכאן ולהבא. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו קלע לספינה - הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. ורבי שמעון בן גמליאל אומר: טהור מכלל טמאה ומקבל טמאה מכאן ולהבא. ומאימתי טהרתו? משבילה, ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצצו, ועשאו קלע לספינה קטנה - מקבל טמאה מכאן ולהבא.

ה. הסדינין והסגוסין שנתנו בארץ, להיות מהלך עליהן, אף על פי שקבען במסמר - טמא. עשאן לחפות בהן זיזין וכתלים, עמודים וחלונות - מטמאין טמאת אהליו.

לפזורה והוא מכריד עליו את החוט. וקמני במתניתין דאינו חבור, וכשיתמא מקל אחד לא נטמא חברו. וקאמר ה'א, דאם קבעו הדיוסטר במקסמר... (באור הגר"א).

ג. ארוכה של מטה שעשה לקורות - היא טמאה ומטה טמאה. קבעו - היא טהורה ומטה טמאה. שתי ארכות של מטה שעשאן לקורה - הן טמאות ומטה טמאה. קבצן - הן טהורות ומטה טהורה. מפץ שעשאו לקורה, אף על פי שמשתמש בו - טהור. היה טמא ועשאו לקורות - טמא, עד

פ. עשה בו כסא - אין טמא אלא הצרף. וכמה הוא הצרף? מקום ישיבה טפת. כסא שנתנו בכנין, ובנה עליו כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור. קבעו, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טמא. קבעו כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו כדרך ישיבתו - טמא. קבעו, כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור.

³ פרוש, מה שמוזכרין בהן טיט ואבנים מבגין (באור הגר"א).

⁴ הגר"א גורס כאן - 'החמת'.

⁵ פרוש, שיש אצל האמן העושה כשיחות מקל שיש לו שני ראשיו, דהינו אחד לצפון ואחד

גדולים דברי חכמים! שהיו אומרים: אם לא נתכונן לשומרו - טמא.

ב. חלדה שגָררה את העירה שהיא עתיד להחזירה, והכניסתו לבית שהמת בתוכו, אף על פי שאין באהל אלא כל שהוא - הבגד טמא טמא-מת. דרס עליה הזב בתוך עשרה טפחים - הבגד טמא מדרס. שתי, כל זמן שהוא עתיד לארג - חבור לאריג. גמר מלארג - אינו טמא אלא עד מקום שהוא עתיד לפצע. הנוגע בפסיקות של שתי עד שלש אצבעות, ושל ערב - הרי זה אינו חבור. רבי יוסי אומר: הנוגע בפסיקות של שתי, עד שלש אצבעות - חבור מפני שהכוכב אמן מחלידו לתוכו. הנוגע בצמר שעל גבי האימה ובאשויה - טהור. ובכוש ובפיקה - טמא. הנוגע בשחר שעל גבי הלבן, ובלבן שעל גבי שחור - טהור. אבל אם היה כלו שחור מצד אחד, והעבירו על גבי לבן, או כלו לבן מצד אחד, והעבירו על גבי שחור - טמא. החרב שפרשה עם יתדות המחרשה - הרי זו טמאה, מפני שהוא מנקר בה. חליות של באר, העין שבמעצד, והעין שבמחרשה, והמסנה שבמעדר, בזמן שהן קבועין - חבור לטמאה ולהזאה. בזמן שהן בפני עצמן - טהורין. המשיחות והרצועות שבמעדר: תפורות - חבור. וקשורות - אין חבור. מכבש של נגר, בזמן שהוא קבוע - חבור לטמאה ולהזאה. נטל - אין חבור, לא לטמאה ולא להזאה. רבי יהודה אומר: אף הנוגע במלבן של מסר הגדול מכאן ומכאן - טהור, ואינו טמא אלא מקום אחיזת יד, מכאן ומכאן, כלפי הברזל.

ג. השלחן, והטבלא, והדלפקי; שנפחתו, ונשתיר בהן טפח - טמאים. שלחן שחבור, התחתון - טהור. והעליון - טמא. נתפרק - מקבל טמאה מכאן ולהבא. טבלא שחברה, העליונה - טמאה. והתחתונה - טהורה. נתפרקה - מקבלת טמאה מכאן ולהבא. טבלא שמלאה עצים, ותקעה - טהורה.

ואם היתה מחצלת אהל - הרי זו טהורה. אין לה היוצא מן העץ מטמא טמאת אהליון אלא פשתן בלבד. מחצלת שעשאה לאהליון, וחשב עליה לשכיבה - טמאה. עשאה לשכיבה, וחשב עליה לאהליון, עד שלא קשר ראשי המעדנין שלה - טמאה. משקשר ראשי מעדנין - טהורה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. כיצד? התיירה - טמאה. וקשרה - טהורה. מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. נחלקה לרחבה - טהורה. לארקה, ונשתירו בה שלשה מעדנין שהן ששה טפחים בין מעדן למעדן, טפח מכאן וטפח מכאן - טמאה. פחות מכן - טהורה. ואם מתחלה עשאה לכה, אפלו פחות מכן - טמאה. רבי נתן אומר: שירי מחצלת - שבעה טפחים ושירי המפץ - ששה טפחים.

מסכת פלים בתרא פרק ראשון

א. הנוגע בעמודין שבצדדין, מכאן ומכאן, ובמכבש שעל גבי הקנים, אף על פי שחוקק ומקבל - טהור. ואינו טמא אלא הנוגע בכרזל לבד. נדה שמשכה את החבל, ודרסה⁶ על הקנה העולה ויורד - הבגד טמא. מעשה באשה אחת שהיתה אורגת בגד בטירה, ובאת לפני רבי ישמעאל, והיה בודקה. אמרה לו: רבי! יודעת אני שלא נטמא הבגד, אלא שלא היה בלבי לשומרו. מתוך בדיקות שהיה בודקה רבי ישמעאל, אמרה לו: רבי! יודעת אני שנגנסה נדה ומשכה עמי בחבל. אמר רבי ישמעאל: כמה גדולים דברי חכמים! שהיו אומרים: לא נתכונן לשומרו - טמא. שוב מעשה, באשה אחת שהיתה אורגת מפה בטירה, ובאתה לפני רבי ישמעאל, והיה בודקה. אמרה לו: רבי! יודעת אני שלא נטמאת המפה, אלא שלא היה בלבי לשומרה. מתוך בדיקות שהיה רבי ישמעאל בודקה, אמרה לו: רבי! יודעת אני שנגפסקה נימה וקשרתיה בפי. אמר רבי ישמעאל: כמה

⁶ הגר"א גורם כאן: "ונשענת".

מִסְכַּת פְּלִים בְּתָרָא פָּרָק שְׁנִי

א. כִּפְתַּת חֲלָקָה שְׁאִין בְּהַ גְּבַה טַפַּח – טְהוֹר, וְשִׁישׁ בְּהַ גְּבַה טַפַּח; רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַמְּאִין, רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק מְטַהְרִין. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: מַעֲשֵׂה בְּאַחַד שְׁכֵפֶת שְׁתֵּי כַּפֵּין שֶׁל תְּמָרָה לְהִיּוֹת יוֹשֵׁב עָלֶיהָ. וְבֵא מַעֲשֵׂה לְפָנֵי חֲכָמִים וְטַמְּאוּהָ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מַעֲשֵׂה בְּאַחַד שֶׁהֵבִיא גְרוּפִית שֶׁל זֵית שֶׁהוּא מִשְׁפָּה כְּמַגְדֵּל לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָה, וְאָמַר: עַל זֶה הֵייתִי יוֹשֵׁב, וְטַמְּאוּהָ לוֹ. רְאֵה תְּלַמְּדִי תוֹהֵין, אָמַר לֵהֵן: מַה לָּכֶם תוֹהֵין? כְּעוֹרָה מְזֵה טַמְּא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֵׂה בְּאַרְבָּעָה זְקָנִים שֶׁהִיוּ יוֹשְׁבִין אֶצֶל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה חֵרֶשׁ בְּצַפּוֹרִי, רַבִּי חֲצִפִּית הַמֵּתְרַגְּמָן וְרַבִּי יֶשׁעִיב הַסּוֹפֵר, וְרַבִּי חֲלַפְתָּא אַבָּא, וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, וְהֵבִיא לְפָנֵיהֶם אַחַד – רֹאשׁ כְּלוֹנֶס שֶׁהוּא נָטַל בְּרֵהִיטֵינִי, וְאָמַר: עַל זֶה הֵייתִי יוֹשֵׁב, וְטַהְרוּהָ לוֹ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק: רֹאשֵׁי כְּלוֹנֶסוֹת הֵיוּ בְּהַר הַבַּיִת, שְׁעָלִיהֶן אֲמָנִין יוֹשְׁבִין וְשָׁפִין אֶת הָאֲבָנִים, וְלֹא חָשׂוּ לֵהֵן חֲכָמִים מִשּׁוֹם טַמְּאָה. וְכֵן הָיָה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק אומר: שְׁנֵי כְּפוֹתֵין הֵיוּ בְּבֵית אַבָּא, אַחַד טַמְּא וְאַחַד טְהוֹר, אָמַרְתִּי לְפָנֵי אַבָּא: מִפְּנֵי מַה זֶה טַמְּא, וְזֶה טְהוֹר? אָמַר לִי: זֶה שֶׁהוּא חֲקוּק – טַמְּא, וְזֶה שְׁאִין חֲקוּק – טְהוֹר, וְעָלָיו יוֹשֵׁב חֲגֵי הַנְּבִיא. וְכֵלָן, אִם לֹא נִתְּכּוֹן לְחֲוָקָן – טְהוֹרִין. מִצָּאן חֲקוּקִין וְחָשַׁב עָלֶיהֶן – מִקְבְּלִין טַמְּאָה מִכָּאן וְלֵהֲבֵא. חָשַׁב עָלֶיהֶן חֵרֶשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן, אוֹ אָדָם שְׁאִינָן שְׁלוֹ – טְהוֹרִין.

ב. כּוֹפִית שֶׁהַכֹּהֲנִים גּוֹבְלִין בָּהּ. וְכֵן כּוֹפִית שֶׁל קְדֻרָה, אִם חֲקוּקִין וּמִקְבְּלִין כָּל שֶׁהֵן – טַמְּאִין. וְאִם לֹאוּ – טְהוֹרִין. מַעֲשֵׂה בְּטַבְּחוֹ שֶׁל אוֹנְקֵלוֹס הַגֵּר, שֶׁהֵבִיא כּוֹפֶתוֹ לְפָנֵי רַבִּין גְּמְלִיאֵל, וְהָיוּ שָׁם שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה זְקָנִים יוֹשְׁבִין. נִטְלָה רַבִּין גְּמְלִיאֵל וְנִסְתַּפֵּל בָּהּ, וְנִתְּנָה לְחַבְרוֹ, וְחַבְרוֹ לְחַבְרוֹ, כְּשֶׁרָאָה שֶׁלֹּא אָמְרוּ בָּהּ דָּבָר, נָטַל רַבִּין גְּמְלִיאֵל חֲרוֹט מִסְדִּינוֹ שֶׁל תְּלַמְּדוֹ, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב לְפָנָיו,

חֲפָה בְּנִסְרִים – טַמְּאָה. שְׁלַחַן שֶׁחֲפָהוּ בְּשִׁישׁ לְהִיּוֹת אוֹכֵל עָלָיו, אָף עַל פִּי שְׁעֵשָׂה לוֹ עֵץ רָחֵב לְהִיּוֹת מְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשִּׁישׁ – טְהוֹר, שֶׁלֹּא עֲשָׂאוֹ אֶלָּא לְחַזוּק, לְהִיּוֹת מְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשִּׁישׁ. הַסְּפָסְלִין שֶׁבְּפוּנְדְּקָאוֹת, אָף עַל פִּי שְׁנִקּוּבִין וּמְכַנִּיסִין בָּהֶם אֶת הַרְגָּלִים – טְהוֹרִים. קָבַע בְּמִסְמַר – טַמְּאִין. הַסְּפָסְלִין שֶׁל מְלַמְּדֵי תִינוּקוֹת, אָף עַל פִּי שְׁנִקּוּבִין וּמְכַנִּיסִין בָּהֶן אֶת הַרְגָּלִים – טְהוֹרִין. קָבַעַן בְּמִסְמַר – טַמְּאִין. סְפָסֵל שֶׁנִּתְּפַק – טְהוֹר. סָרְגוּ בְּמִשִּׁיחוֹת אוֹ בְּחִבְלִים – טַמְּא. טְרוֹקִישׁ שְׁעֵשָׂה לוֹ עֵץ כְּמִין שֶׁרְתוּעַ לְהִיּוֹת אוֹכֵל עָלָיו – טְהוֹר. עֲשָׂה לוֹ עֵץ רָחֵב לְצַרְכּוֹ – טַמְּא. כִּסָּא שְׁקָבְעוּ בְּעֻבְיָהּ, כְּדָרְךָ יִשְׁיַבְתּוּ – טַמְּא, שֶׁלֹּא כְּדָרְךָ יִשְׁיַבְתּוּ – טְהוֹר. הַעֲשׂוּי בָּהּ, בֵּית שְׁמַאי מְטַמְּאִין, וּבֵית הַלֵּל מְטַהְרִין; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אומר: לֹא נִחְלַקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל עַל הַעֲשׂוּי בָּהּ שֶׁהוּא טְהוֹר. וְשְׁמַאי הָיָה מְטַמְּא. עַל מַה נִּחְלַקוּ? עַל שֶׁהֵבִיא מִמְּקוֹם אַחַר וּקָבַעוּ בָּהּ, שְׁבִית שְׁמַאי מְטַמְּאִין, וּבֵית הַלֵּל מְטַהְרִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: רֹאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי שְׁמַאי, שְׁאוּמַר: אֶפְלוּ מִלְּבָן אֶפְלוּ מִבֵּית הָאֲמֵן – טַמְּא.

ד. יְשִׁיבַת הַקְרוֹן, הַתִּירָה – טְהוֹרָה. קֶשְׂרָה – טַמְּאָה. וְשִׁבְאַחוּרֵי הַקְרוֹן, בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף – טְהוֹרָה, שְׁאִינָה אֶלָּא יְשִׁיבַת הַצֶּעַר. יְשִׁיבַת הַסֹּתָת, הַתִּירָה – טְהוֹרָה. קֶשְׂרָה – טַמְּאָה, מְטַמְּאֵת וּמְטַהְרֵת אֶפְלוּ עֶשֶׂר פְּעֻמִּים בְּיוֹם. עוֹר הָאֶסְלָא וְחֵלֶל שֶׁלֹּה – הָרִי אֵלּוּ מִצְטַרְפִּין לְטַפַּח. הַכִּסָּא וְהַסְּפָסֵל שֶׁלְּפָנֵי הַמִּטָּה – הָרִי אֵלּוּ טַמְּאִין מְדָרֶס. דַּפִּין שֶׁחֻבְטִין עָלָיו אֶת הַשְּׁלַחֲזִין – הָרִי זֶה טַמְּא טַמְּא-מֵת. סְפָסְלִין שֶׁבְּמַרְחָץ. זֶה הַכֵּל: כָּל שֶׁנִּטַּל וְאִין רַגְלָיו נִטְלוֹת עִמּוֹ, בֵּין שֶׁל עֵץ וּבֵין שֶׁל אֲבָן – טְהוֹר, וְכָל שֶׁנִּטַּל וְרַגְלָיו נִטְלוֹת עִמּוֹ, שֶׁל עֵץ – טַמְּא. שֶׁל אֲבָן – טְהוֹר. מִכְּבֶשׂ שֶׁל אוֹשְׁכָף שֶׁהוּא מוֹתַח עָלָיו אֶת הַעוֹר, וּמִנִּיחַ עָלָיו אֶת הָאֲבָן, אָף עַל פִּי שֶׁחֲקוּק וּמְקַבֵּל – טְהוֹר. וְאִין בּוֹ מִשּׁוֹם כְּלִי קְבוּל.

טמא טמא-מת וטלאו על שולי המיחם, מבפנים, בין נקיב ובין שאינו נקיב - טמא. מבחוץ, נקיב - טמא. ושאין נקיב - טהור. טלאו על צדו מבפנים, נקיב - טמא. שאינו נקיב - טהור. מבחוץ, בין נקיב ובין שאינו נקיב - טהור.

מסכת כלים בתרא פרק שלישי

א. כר שהפכו, נעשה אחוריו - תוכו, ותוכו - אחוריו. קפה שהפכה, נעשה אחוריה - תוכה, ותוכה - אחוריה. רבי מאיר אומר: כל שיש לה תפראות - יש לה אחורים ותך. וכל שאין לה תפראות - אין לה אחורים ותך. רבי יהודה אומר: כל שיש לו פנים - פניו תוכו. המזנין שנפלו משקין על מקצתו - בלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - בלו טמא. על אחוריו - אין טמא אלא אחוריו בלבד. נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. טרפש חלק וטבלא חלקה שנפלו משקין על מקצתו - בלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - בלו טמא. על אחוריו - אינו טמא, אלא אחוריו בלבד, נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. שלחן שנפלו משקין על מקצתו - בלו טמא. נפלו על אחוריו - אינו טמא אלא אחוריו. נפלו על גבי הרגל שלו - מנגבו והיא טהורה. אמר רבי יהודה: אני אומר, הלכה מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהיות נותנין על גבי רגלו של שלחן משקין טמאין. ואמרו משקין שעל גבי רגליו - מנגבה והיא טהורה.

ב. המרדע שנפלו משקין על מקצתו - בלו טמא. (נפלו לאחוריו - אין טמא אלא אחוריו); דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: נפלו על החרחור - אינו טמא אלא שבעה ועל הדרך - אין טמא אלא ארבעה. זומא-ליסטרון שנפלו משקין על תוכה - טמאה כלה. נפלו על אחוריה - אינו טמאה אלא אחוריה. תוכה והמזלג והיד - טהורין. נפלו על גבי המזלג - חולקין את היד. המשמש את הטמא - טמא. והמשמש את הטהור -

ומתחו עליה, ונמצאת חקוקה כל שהוא, וטמאה לו. אם לא נתפנו לחוקקן - טהורים. מצאן חקוקין וחשב עליהן - מקבלין טמאה מכאן ולהבא. חשב עליהן חרש שוטה וקטן, או אדם שאינן שלו - טהורין.

ג. המקציע למשכב - אין פחות משלשה על שלשה. ולמושב - טפח. ולמעמיד - כל שהוא. של עץ - עד שיחוק או עד שיעשה רגלים. הכדור, והאימום, והקמיע, והתפלין, וכסת עגלה, שנקרעו, אם מקבלין את מה שבתוכם - טמאין. רבי יהושע בן קרחה אומר, משום רבי אליעזר בן עזריה: אף מטבילין כמו שהן.

ד. האכף - טמא מושב. והתפוס שלו - טמא מרכב. ושאר כל תפיות שבצדדין, אם היו רחבות טפח - טמאות. רבי שמעון אומר: שלשה מרכב ושלשה מושב. זריז האשקלוני, ומדוכה המדיית והתפוס - אלו שלשה מרכב. ישיבת הסוס והאנקה והאכף - אלו שלשה מושב. המטה, הכר והכסת של מת; רבי מאיר אומר: אין מטמאין מדרס. וחכמים אומרים: מטמאין מדרס, מפני שהנשים יושבות עליהן ומבכות את מתיהן, והכל שוין שהן טמאין טמאת מת. שלשה מטות הן: העשויה לשכיבה - טמאה מדרס. שכורמים עליה כלים - טמאה טמא-מת. ושל מלבני בני לוי - טהורה מכלום. שלש עריסות הן: העשויה לשכיבה - טמאה מדרס. ושל בנות - טמאה טמא מת. ושל סרגין ושל צירין - טהורה מכלום. שלש סבכות הן: של זקנה - טמאה מדרס. ושל ילדה - טמאה טמא מת. נקרעה ואינה מקבלת רב השער - טהורה מכלום. שלשה סנדלין הן: של אדם - טמא מדרס. של בהמה של מתכת - טמאה טמא מת. ושל שעם ושל צפירה - טהורה מכלום. רבי יוסי אומר: כל הפרקלינין - טהורים. וחכמים אומרים שלשה פרקלינין הן: של צדי חיה ועוף - טמא מדרס. ושל הגבין - טמא טמא-מת. ושל קציץ - טהור מכלום. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר: כף של מאונים - שהוא

חושש שמא נטמאו משקין שעל גבי ידיו מחמת הכוס, ויחזרו ויטמאו את ידיו. רבי טרפון אומר: ערבה גדולה של עץ - יש לה בית הצביטה. זה הכלל, נטילתו באחת - צביעתו באחת. נטילתו בשתיים - צביטתו בשתיים. מקום אחיזתו - שם צביעתו. רבי יהודה אומר: כלי שיש לה אגן ואזן, ואזן ויד, ואין לו בית הצביעה. כלי הקדש - אין להם אחורים ותף ובית הצביעה, ואין מטבילין כלים בתוף כלים לקדש. אומר רבי יוסי: מה זה לשון כפול, כל שיש לו אחורים ותף - יש לו בית הצביעה. וכל שאין לו אחורים ותף - אין לו בית הצביעה. אחד קדשי המקדש ואחד קדשי הגבול לכף. כל הפלים יורדין לידי טמאתן במחשבה, ואין עולין מידי טמאתן אלא בשנוי מעשה. רבי יהודה אומר: אין שנוי מעשה אלא לקלוקל.

מסכת כלים בתרא פרק רביעי

א. תפלה, אימתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה. קצעה, אף על פי שהוא עתיד לתן בה את הרצועה - טמאה. ומאימתי טהרתה? של יד - משיתיר משלש רוחות. ושל ראש - משיתיר שלש רוחות ובין קציעה לחברתה. כיון בתוף כיון שנטמא אחד מהם במשקה - הוא טמא וחברו טהור. במה דברים אמורים? בזמן שהיו שניהן שוין. אבל אם היה חיצון על הפנימי, נטמא פנימי - נטמא חיצון. נטמא חיצון - לא נטמא פנימי. במה דברים אמורים? במשקה, אבל בשרץ - שניהן שוין. אומר רבי נתן: לא נחלקו רבי אליעזר ורחמיה על צרור המעות שהוא טהור, על מה נחלקו? על צרור המרגליות, שרבי אליעזר מטמא, ורחמיה מטהרין. צרור המרגליות, תוכה - טמא, פשוטה - טהור. מטמא ומטהר, אפלו עשרה פעמים ביום. עור שעשאו להיות נותנו על לבו, בשעת הקציר, מפני השרב, אם יש בו חמשה על חמשה - טמא. ואם לאו - טהור. לעקבו ולפרסותו, אם חופה את רב הרגל - טמא. ואם לאו - טהור.

טהור. נפלו על גבי היד - מנגבה והיא טהורה. קפה שנפלו משקין לתוכה - כלה טמאה. נפלו על אחוריה - אחוריה טמאין. תוכה והאזן - טהורין. נפלו על גבי האזן - מנגבה והיא טהורה. אלא שנהגו כהנים, שלא יהו מקימים את הגבים טמאין, מפני התקלה. הרבע וחצי הרבע, חקק את הרבע, ועתיד לחוק את חצי הרבע, חקק את חצי הרבע, ועתיד לחוק את הרבע - טהור, עד שיחוק את שניהם. נטמאו אחורי הרבע במשקין - אחורי חצי הרבע טמאין. וכשהוא מטביל את הרבע - צריך להטביל את חצי הרבע. היה עליו דבר חוצץ והטבילו - לא עשה כלום.

ג. הרבע שמלאוהו עצים ותקעו; רבן שמעון בן גמליאל ורבי מטמאין עד שיקבענו במסמר. אומר רבי עקיבה: לא הזכרו בית הצביטה אלא לכוסות, שלא יהיה שותה, וראשון ראשון מטמא. משקין טמאין שהיו נתונים אבית צביטתו של כוס, ונגע בהן כבר טהור - נטמא הכפר. משקין טהורין שהיו נתונים אבית צביטתו של כוס, ונגע בהן כבר טמא - נטמאו המשקין. משקין טמאין שהיו נתונים על גבי הארץ, ונגע בהן כוס, שאחוריו טהורין בבית צביטתו - נטמאו אחורי הכוס. משקין טהורין שהיו נתונים על גבי הארץ, ונגע בהן כוס שאחוריו טמאים בבית צביטתו - נטמאו המשקין. רבי מאיר אומר: לידיים הטמאות, כיצד? אי אפשר לומר בנגוב, שאין הידיים מטמאות הנגוב. אי אפשר לומר במלא משקין, שעד שלא יגע בהן נטמאו המשקין, אמור מעתה, היו ידיו טמאות ואחורי הכוס היו טהורין, ומשקה טופח באחורי הכוס - אוחזו בבית צביטתו, ואינו חושש שמא נטמאו המשקין שבאחורי הכוס, מחמת ידיו, ויחזרו ויטמאו את הכוס.

ד. רבי יוסי אומר: לידיים טהורות כיצד? היו ידיו טהורות ועליהן משקה טופח, ואחורי הכוס טמאין - אוחזו בבית צביטתו, ואינו

ב. סַנְדַּל שֶׁל קֶשׁ, רַבִּי עֲקִיבָה מִטְמֵא. וְהָאֵשָׁה
 חוֹלְצָת בּוֹ וְיוֹצֵאִין בּוֹ בְּשִׁבְתָּ, וְלֹא הוּדוּ לוֹ.
 סַנְדַּל שֶׁנִּפְסַק שְׁתֵּי אֲזַנָּיו, אוֹ שְׁתֵּי תַרְסִיתָיו,
 אוֹ שֶׁנִּטַּל כָּל הַכֶּף שְׁלוֹ – טְהוֹר. נִפְסָקָה אַחַת
 מֵאֲזָנוֹ אוֹ אַחַת מִתַּרְסִיתָיו, אוֹ שֶׁפָּרְשָׁה
 מִמֶּנּוּ רַב הַכֶּף שְׁלוֹ – טְמֵא. רַבִּי יְהוּדָה
 אוֹמֵר: הַפְּנִימִית – טְמֵא. הַחִיצוֹנָה – טְהוֹר.
 סַנְדַּל שֶׁנִּפְחַת, וּמִקְבַּל אֶת רַב הַרְגֵּל, מִנְעַל
 שֶׁנִּפְרַם וְחוֹפָה אֶת רַב הַרְגֵּל, וְנִתְפָּסְקוּ
 רְצוּעוֹתָיו אוֹ שֶׁנִּטְלוּ הָאוֹנְטָלִים שְׁלוֹ – טְמֵא.
 נִפְחַת וְאִינוּ מִקְבַּל אֶת רַב הַרְגֵּל, נִפְרַם וְאִינוּ
 חוֹפָה אֶת רַב הַרְגֵּל, וְנִתְפָּסְקוּ אֲזַנָּיו – טְהוֹר.
 מִנְעַל שֶׁעַל הָאֵימוֹם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִטְהַר
 וְחֻכְמִים מִטְמְאִין. אִמֵּר רַבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי:
 לֹא נִחְלַקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחֻכְמִים עַל מִנְעַל
 שֶׁעַל הָאֵימוֹם שֶׁהוּא טְהוֹר, עַל מֶה נִחְלַקוּ?
 עַל שֶׁנִּטַּל מִן הָאֵימוֹם, שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִטְהַר
 וְחֻכְמִים מִטְמְאִין, מִפְּנֵי שֶׁהָאֵשָׁה נִנְעַלְתָּ בוּ,
 וּמְחִזְרִתּוֹ לְאֵימוֹם.

ג. עוֹר הַחֲמוֹר⁷, וְעוֹר הַחֲמֹר⁸, וְעוֹר הַכֶּתֶן⁹,
 וְעוֹר הַרוּפָא, וְעוֹר הַלֵּב שֶׁל קֶטָן, וְעוֹר
 שֶׁהִבְנוֹת טוֹת עָלֶיהָ, אִם יֵשׁ בּוֹ חֲמֹשֶׁה עַל
 חֲמֹשֶׁה – טְמֵא. וְאִם לֹא – טְהוֹר. עוֹר
 הַשְּׁטִיחַ, וְעוֹר הָעֵרִיסָה, וְעוֹר הַקֶּטְבָּלִיא,
 וְעוֹר הַכּוֹר, וְעוֹר הַכֶּסֶת, אֵף עַל פִּי שְׁאִין בּוֹ
 חֲמֹשֶׁה עַל חֲמֹשֶׁה – טְמֵא. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן
 גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם יֵשׁ בּוֹ חֲמֹשֶׁה עַל חֲמֹשֶׁה
 – טְמֵא. וְאִם לֹא – טְהוֹר, שְׁאִין עוֹר טְמֵא
 פָּחוֹת מִחֲמֹשֶׁה עַל חֲמֹשֶׁה. עוֹר שֶׁעֲשָׂאוּ
 לְתַכְרִיף¹⁰, אֶפְלוּ כָּל שֶׁהוּא – טְמֵא. אִמֵּר רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי: לֹא נִחְלַקוּ בֵּית שְׁמַאי
 וּבֵית הַלֵּל עַל עֲבֵי אַרְגָּמָן, וְעַל עֲבֵי תַכְרִיף
 אַרְגָּמָן שֶׁהֵן טְמֵאִין טְמֵא-מֵת, עַל מֶה
 נִחְלַקוּ? עַל עֲבֵי כְּסוֹת וְעַל תַּכְרִיף כְּסוֹת,
 שְׁבִית שְׁמַאי מִטְמְאִין מִדְּרָס. וּבֵית הַלֵּל

אוֹמְרִים: טְמֵא טְמֵא-מֵת. תַּכְרִיף אַרְגָּמָן,
 תּוֹכוֹ – טְמֵא. פְּשׁוּטוֹ – טְהוֹר. מִטְמֵא וּמִטְהַר
 אֶפְלוּ עֲשָׂרָה פְּעָמִים בַּיּוֹם. עֲבֵי הַצֶּמֶר
 וְאוֹרֵיטִין¹¹ הַבָּאִין מִמְדִּינַת הַיָּם, אֵף עַל פִּי
 שֶׁהֵן בָּאִין בְּמֵדָה – טְמֵאִין.

ד. הַשְּׂדֵה וְהַתְּבָה וְהַמְגֵדֵל שֶׁל עֵצִים וְשֶׁל¹²
 גָּמִי; רַבִּי מִטְמֵא וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה
 מִטְהַר. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מִנְסִיאֵא אוֹמֵר: אֲצַבֵּעַ
 שֶׁהוּא עֵתִיד לְקַצֵּעַה וְלִטּוֹל זָנְבָה – טְהוֹרָה.
 וְכֵלֶן שֶׁהֵן מַחְסְרִין לְשִׁלְקָה, לְמַתַּח וְלִנְגֹב –
 טְהוֹרִין. מַחְסְרִין סִיכָה – טְמֵאִין. מַחְצֵלַת,
 בֵּין בֵּית הַגִּנֹּב וּבֵין בֵּית הַגְּזוּלָן – מַחְשָׁבָה
 טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מְתִיאֲשִׁין מִמֶּנָּה.
 חֲפוּי בֵּית הַלְּגִינִין וּבֵית הַכּוֹסוֹת, אֵף עַל פִּי
 שִׁישׁ בּוֹ חֲמֹשֶׁה עַל חֲמֹשֶׁה – טְהוֹר, שְׁאִינוּ
 אֵלָא חֲפוּי, וּמִשּׁוּם חֲבוּרֵי כָּלִים – טְמֵא. עוֹר
 שֶׁבִפְנֵי הַחֲמוֹר, אֵף עַל פִּי שִׁישׁ בּוֹ חֲמֹשֶׁה עַל
 חֲמֹשֶׁה – טְהוֹר, שְׁאִינוּ אֵלָא חֲפוּי. הַכֶּסֶת
 שְׁלוֹ – טְהוֹרָה. הֵיטָה תְּפוּרָה לְאַכְף – טְמֵאָה.
 וּמִקְבַּלְתָּ כָּל שֶׁהוּא – טְמֵאָה. הַעוֹשֶׂה פְּסִיקְיָא
 לְשִׁפְיָר, וְלֵלֵב, וְלִצְדֵי בְּהֵמָה – טְהוֹרָה.
 לְתַחַת כְּרוֹסוֹ שֶׁל חֲמוֹר – טְמֵאָה. שְׂרִי
 פְּסִיקְיָא – אַרְבָּעָה טְפָחִים, כְּדֵי לְתַן תַּחַת
 כְּרוֹסוֹ שֶׁל חֲמוֹר. הַעוֹשֶׂה פְּסִיקְיָא כָּל שֶׁהוּא,
 לְחֹק בֵּה שֶׁקִּין וּמְרַצוּפִין – טְהוֹרָה. לְהַלֵּף
 בֵּה מִמְקוֹם לְמְקוֹם – טְמֵאָה. כָּל הַגְּדֻלוֹת¹³
 בְּאֵדָם – טְהוֹרִין, חוּץ מִשֶּׁל שֶׁק וְשֶׁל בְּגָד.
 וּבִבְהֵמָה – כָּלֶן טְהוֹרִין. הַקֶּלַע שְׁבִית קְבוּל
 שְׁלָה שֶׁל מְשׁוּחוֹת; רַבִּי דוּסָא בֶּן הַרְכִּינָס
 מִטְהַר, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: שְׁלֹשׁ – טְמֵאָה.
 וּשְׁתֵּים – טְהוֹרָה. נִפְסָקָה אֲמֻצְעִית – טְמֵאָה.
 וְהַחִיצוֹנָה – טְהוֹרָה. נִשְׁתַּר בֵּה טֶפַח –
 טְמֵאָה. נִפְסַק בֵּית הַפְּקוּעַ שְׁלָה – טְמֵאָה. כָּל
 הַחוֹצְלוֹת, בֵּין שֶׁל שַׁעַם, וּבֵין שֶׁל שֶׁק, וּבֵין

11 בָּלִים גְּדוֹלִים שֶׁמוֹלִיכִין בְּתוֹכָן סוּרָה עַל
 הַסְּפִינָה – טְמֵאִין, הוֹאִיל וְאִין לָהֶם שׁוּלָם.
 12 הַגֵּרָא גוֹרָם – עוֹר.
 13 מְקוּלְעִין, וְהוּא אַרְיָה.

7 שְׁמוּנִיחִין תַּחַת מִשְׂא הַחֲמוֹר.
 8 תְּמוּלִיף אֶת הַחֲמוֹר.
 9 אוֹמְנֵי פְּשִׁתָּן.
 10 לְכַרֵּף בּוֹ דְּבָר.

של צפירה; רבי דוסא בן הרקינס אומר: טמא-מת. וחכמים אומרים: טמא מדרס.

מסכת בלים בתרא פ"ק חמישי

א. חלוק של בד, מאימתי מקבל טמאה? משתגמר מלאכתה. ואיזו היא גמר מלאכתה? משיפתח את פיה. הגדול לפי גדלו, והקטן לפי קטנו. ומאימתי טהרתו? משבלה, ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר בו רבו מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם נקרע מבית פיו - טהור. חלוק של עור, מאימתי מקבל טמאה? משתגמר מלאכתו. איזוהי גמר מלאכתו? משיפתח את פיו. הגדול לפי גדלו, והקטן לפי קטנו. ומאימתי טהרתו? משבלה ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה, ונשתיר בו רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם נקרע מבית פיו טהור. העושה לתכריף, אפלו כל שהוא - טמאה. העושה חלוק מן הלבד, אם יש בו שלשה על שלשה - טמא. ואם לאו - טהור, שאין בלבדין פחות משלשה על שלשה. חלוק של לבד שבלה, אם משמש מעין מלאכתו ראשונה - טמא. ואם לאו - טהור. העושה מעטפת מן הלבד אינה מקבלת טמאה, עד שתגמר מלאכתה. בלתה, אם יש בה שלשה על שלשה - טמאה. ואם לאו - טהורה.

ב. כף של עור, שהתקינה לחגור בה את מתניו - טמאה. כף של סיב, שהתקינה לחגור בה את מתניו - טהורה. שתי כפין של סיב, שתפרן זו בזו, והתקינם לחגור בהן את מתניו - טמאות. אומר רבי יוסי, שאל יונתן בן חרסא איש גנוסר לפני זקנים ביבנה: שני כפין של סיב שתפרן זו בזו והתקינם לחגור בהן את מתניו, מה הן? אמרו לו: טמאות. נקורי רטב באביהן, מה הן? אמרו לו: אפלו כל הדקל כלו - אסור. מותר הפיפירות¹⁴ כמה הן? אמרו לו: עד מקום שהחדש יכול להלך כל אותה שנה. העושה חגור מצדו

של בגד, ומצדו של סדין; בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין, עד שימול¹⁵. מאמצעיתו של בגד ומאמצעיתו של סדין, ומל מרוח אחת; בית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין, עד שימול מצדו השני. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על העושה חגור מאמצעיתו של בגד ומאמצעיתו של סדין, ומל מרוח אחת - שהוא טהור, עד שימול מצדו השני, על מה נחלקו? על העושה חגור מצדו של בגד ומצדו של סדין, שבית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין, עד שעה שימול. רבי שמעון בן גמליאל אומר: חגור שבלו צדדיו ואמצעיתו קימת - טמא משום שיירי חגור. שפה שפרשה מן הבגד, והתקינה לחגר בה מתניו - טמאה, מפני שהיא כגלגלין.

ג. תלית שהתחיל בה לקרוע, עד שלא נקרע רבה, הנוגע אפלו במפרש מכאן ומכאן - חבור. משנקרע רבה, הנוגע אפלו במחבר - אינו חבור. אלו הן העבין ואלו הן הדקין: כגון הבוציין, והברתצים, והפמליאות, והחמילות, והלכדים, והסגוסין - אלו הן העבים. השיראין, והסריקים, והפלף, והפיליון של ראש - הן הרפין - אין בהן משום שלש על שלש, אבל יש בהן משום שלשה על שלשה. העושה חלוק מן המשמרת, אם יש בה שלשה על שלשה - טמא. אם לאו - טהור. משמרת של יין שבלתה, אם משמשת מעין מלאכתה - טמאה. ואם לאו - טהורה. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: של שק ושל בגד - שעורה בשמרים. של שעם ושל צפירה ושל חבלים - שעורן ברמונים.

ד. משפף של גתות, אף על פי שהוא עשוי ככברה - טמא. חוט שפרש מן הבגד, אפלו מאה אמה - כלו חבור אחד. וזה שהוא תופר בו, כל שהוא צרף התפירה - חבור. וכל שאינו צרף התפירה - אינו חבור. חלוק של

¹⁵ שייעשה אימרא גם מצדו השני.

¹⁴ עצים התקועים בארץ ומדלה עליהם את הגפן.

יוצאת-החוץ, שהיא עשוי כשבכה, עשה לו
 שפה שלש אצבעות, בין מלמעלה ובין
 מלמטה ובין מן הצדדין - טמא. רבי
 אליעזר בן יעקב אומר: העושה בגד מן
 החרם, ומן המצודה, וכפלו ותפרו, ואין
 בשרו נראה מתוכו - טמא. שביס של סבכה
 - טמא בפני עצמו, מפני שהוא מתקנו
 לשבכה אחרת. וכמה יהיה שעורו? כדי
 שיהא מקיף מאזן לאזן. הטסין, והצפויין,
 והחליות שבו - טהורין. ומשום חבורי
 שביס - טמאין. והרצועות שבו, תפורות -
 חבור. קשורות - אינן חבור. אחרים
 אומרים: שבכה של זקנה שנקרע, ונתנה על
 הכסא, ובשרה נוגע בכסא - טהורה. ואם
 לאו - טמאה. שירי פסיקיא - כדי לחגור על
 מתניה של קטנה. שירי הקלקן ופוזמאות -
 כדי לכרך על אצבע קטנה.

א רעוואלווציע אין הפצת ספרי ברסלב!

טויפנים דעם רבינ'ס רצון:

איר מעגט עוסק זיין אין אנדערע פרנסות אויך נאר דאס
זאלט איר זען תמיד צו טאן אן צו טרענקען בייער...

נעמט א חלק אין
די נייע מאסיווע
"בית הדפוס" פון

קרן הדפסה
היכל הקודש
ברסלב

בעזהש"ת

באקומט אויף די פאסט עדעע וואך בעז"ה
בית נצחי, גליון היכל הקודש,
עצתו אמונה, און קרית ברסלב בלעטל

718-387-2691 / 102 רופט 3

אדער

אדער שיקט אן אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>8</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>ז</p> <p>7</p>	<p>כב לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:34 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:43 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 7:59 בבלי: יבמות סב • ירושלמי: בבא בתרא נו • תוספתא: כלים מציעא י ב"ר: משלי כז-כח • רמב"ם: שאר אבות הטומאה יט</p>
<p>9</p> <p>שני Monday</p>	<p>ח</p> <p>8</p>	<p>תענית שני קמא, כב לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:33 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 8:00 בבלי: יבמות סג • ירושלמי: בבא בתרא כז • תוספתא: כלים מציעא יא ב"ר: משלי כט-ל • רמב"ם: שאר אבות הטומאה כ</p>
<p>10</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ט</p> <p>9</p>	<p>כד לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:32 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:01 בבלי: יבמות סד • ירושלמי: בבא בתרא נח • תוספתא: כלים בתרא א ב"ר: משלי לא - איוב א • רמב"ם: טומאת אוכלין א</p>
<p>11</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>י</p> <p>10</p>	<p>כה לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:30 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:02 בבלי: יבמות סה • ירושלמי: בבא בתרא טט • תוספתא: כלים בתרא ב ב"ר: איוב ב-ג • רמב"ם: טומאת אוכלין ב</p>
<p>12</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>יא</p> <p>11</p>	<p>תענית חמישי, כו לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:29 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:03 בבלי: יבמות סו • ירושלמי: בבא בתרא ל • תוספתא: כלים בתרא ג ב"ר: איוב ד-ה • רמב"ם: טומאת אוכלין ג</p>
<p>13</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 7:46 הדלקת הנרות</p>	<p>יב</p> <p>12</p>	<p>כז לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:28 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:40 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:04 שקיעה _____ 8:04 בבלי: יבמות סז • ירושלמי: בבא בתרא לא • תוספתא: כלים בתרא ד ב"ר: איוב ו-ז • רמב"ם: טומאת אוכלין ד</p>
<p>14</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 9:18 זמן מוצש"ק</p>	<p>יג</p> <p>13</p>	<p>אמור, כח לעומר, פרק ג</p> <p>עלות השחר _____ 4:27 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:40 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:04 שקיעה _____ 8:05 בבלי: יבמות סח • ירושלמי: בבא בתרא לב • תוספתא: כלים בתרא ה ב"ר: איוב ח-ט • רמב"ם: טומאת אוכלין ה</p>

גְּלִייד ווען אַ מענטש טראכט נאר תשובה צו טוין, אפילו ער האט נאכנישט
תשובה געטוין, נעמט דער אייבערשטער אן זיינע תפלות.

(ספר המדות אות תשובה סימן ס"ה)